Jules Verne

Arhipelagul în flăcări

ErcPress

11

Jules Verne

Arhipelagul în flăcări

Traducere de C. Starcu

© Erc Press, 2011

Toate drepturile asupra acestei ediţii sunt rezervate Editurii Erc Press.

Editura ERC PRESS
Piaţa Presei Libere, nr. 1
sector l, Bucureşti
Tel./Fax: 021/318.70.28; 021/ 317.90.48

E-mail: office@ercpress.ro
comenzi@ercpress.ro
www.ercpress.ro

Jules Verne „L'Archipel en feu"

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
VERNE, JULES
Arhipelagul în flăcări / Jules Verne; trad.: Cristian Starcu. - Bucureşti:

Erc Press, Erc Press, 2011
ISBN 978-606-602-039-8
I. Starcu, Cristian (trad.)

821.133.1-31=135.1

Director general: Ciprian ENE

Coordonator proiect: Roxana GEANTĂ
Redactor: Gabriela MANGU
Coperta: Lorena IONICĂ
DTP: Elena MARIN
Producţie: Nicoleta DUMITRESCU

Ilustraţii: Ediţia originală Hetzel

Capitolul I Navă în zare

Pe 18 octombrie 1827, la ora cinci seara, o mică navă levantină naviga cât mai aproape de direcţia vântului, astfel încât să ajungă înainte de căderea nopţii în portul Vitylo, de la intrarea în Golful Koroni.

Acest port, anticul Oetylos al lui Homer, este situat într-una dintre acele adânci tăieturi dantelate, ce decupează, pe litoralul mării Ionice şi al celei Egee, frunza de platan, cu care a fost comparată, pe drept cuvânt, Grecia meridională. Pe această frunză se întinde anticul Peloponez, Moreea geografiei moderne. Prima dintre aceste danteluri, din vest, este chiar Golful Koroni, cuprins între Mesenia şi Magna; cea de-a doua o reprezintă Golful Marathon, care înfrumuseţează litoralul severei Laconii; a treia este Golful Nauplia, ale cărui ape separă Laconia de Argolida.

În primul dintre aceste golfuri se găseşte portul Vitylo. Adâncit către marginea sa orientală, în profunzimea unei neregulate coaste cu numeroase golfuleţe, face parte dintre primele contraforturi maritime din Tayget, a căror prelungire orografică formează osatura ţinutului Magna. Siguranţa străfundurilor sale, orientarea trecătorilor, înălţimile care-l înconjoară, fac din el unul dintre cele mai bune refugii ale unei coaste bătute neîncetat de toate vânturile mărilor mediteraneene.

Nava, care pe măsură ce se apropiase, se împotrivea unei brize destul de rece dinspre nord-nord-vest, nu se putea vedea de pe cheile portului Vitylo. Încă se afla la o distanţă de şase până la şapte mile de acesta. Deşi cerul era foarte senin, de-abia dacă marginile celor mai de sus pânze ale sale se decupau pe fondul luminos dinspre linia orizontului.

Dar, ceea ce nu se putea vedea de jos, se vedea de pe înălţimi, adică de pe culmile ce dominau aşezarea. Vitylo era construit ca un amfiteatru pe stâncile abrupte, ce apără antica Acropole a Kelaphei. Pe înălţimi existau câteva vechi turnuri ruinate, de origine posterioară ciudatelor rămăşiţe ale unui templu închinat lui Serapis, unele dintre coloanele şi capitelurile în stil ionic ornând încă biserica din Vitylo. Lângă aceste turnuri se ridică şi două sau trei capele mici, puţin frecventate, unde slujesc nişte călugări.

Ar trebui înţeles mai bine ce înseamnă termenii „a sluji" şi „călugăr" în aceste locuri. Unul dintre ei, de altfel, care tocmai ieşise din chilia sa, va fi judecat după firea lui.

În epoca respectivă, religia în Grecia era încă un amestec ciudat de legende păgâne şi de convingeri creştine. Mulţi credincioşi priveau zeităţile Antichităţii ca pe nişte sfinţi ai noii

religii. Chiar şi azi, după cum a remarcat domnul Henry Belle, „ei confundă semizeii cu sfinţii, spiriduşii vrăjiţi valoni cu îngerii raiului, invocând atât sirenele şi furiile, cât şi pe Panaghia (Sfânta Fecioară, în limba lor)". Astfel au rezultat anumite practici bizare, anomalii ce stârnesc zâmbete, şi, adesea, un cler destul de încurcat în acest haos puţin ortodox.

În primul sfert al acestui secol - mai ales - în urmă cu vreo cincizeci de ani, perioada în care începe povestirea de faţă - clerul peninsulei elene era încă foarte ignorant, iar călugării, nepăsători, naivi, populari, „copii buni", păreau destul de puţin capabili de a îndruma populaţia locală, superstiţioasă din fire.

Şi dacă aceşti pustnici ar fi fost doar ignoranţi! În anumite regiuni ale Greciei, mai ales în cele sălbatice ale Magnei, cerşind din cauza nevoilor şi din obişnuinţă, mari iubitori de drahme aruncate uneori de călătorii miloşi, neavând altă ocupaţie decât să le dea de sărutat credincioşilor vreo imagine apocrifă de sfânt sau să întreţină lampa aprinsă din nişa sfântului, demoralizaţi de randamentul redus al dijmelor, confesiunilor, înmormântărilor şi botezurilor, aceşti oameni săraci, recrutaţi, de altfel, din clasele de jos, nu refuzau să supravegheze marea şi să-i vestească pe locuitorii litoralului de apropierea unei nave.

Marinarii din Vitylo, ce stăteau în port precum acei lazzaroni italieni, cărora le trebuie multe ceasuri de odihnă după o muncă de câteva minute, se ridicară, atunci când văzură unul dintre aceşti călugări coborând repede spre localitatea lor, agitându-şi braţele.

Cel de care pomenim era un om pe la cincizeci şi cinci de ani, nu doar masiv, ci şi gras, cu o grăsime produsă de lene, a cărui fizionomie vicleană nu putea să inspire prea multă încredere.

— Ce s-a-ntâmplat, părinte? ce s-a-ntâmplat? îi strigă un marinar, alergând spre el.

Vitylianul vorbea pe nas precum cei din Naso, de parcă aceştia ar fi fost strămoşii elenilor, şi în limbajul acela ciudat, în care se amestecau greaca, turca, italiana şi albaneza, ca pe vremea Turnului din Babel.

— Soldaţii lui Ibrahim au invadat crestele din Tayget? întrebă alt marinar, făcând un gest de nepăsare, ce nu trăda prea mult patriotism.

— Să nu fie francezi, că nu avem ce face împotriva lor, zise iar primul interlocutor.

— Se vor căra ei! replică un al treilea.

Şi acest răspuns arăta cât de puţin îi interesa lupta cumplită, aflată în plin toiul ei, pe aceşti băştinaşi din extremitatea Peloponezului, cu totul diferiţi de manioţii din nord, ce s-au remarcat atât de strălucit în Războiul pentru Independenţă al Greciei. Dar călugărul cel gras nu le putea răspunde niciunuia

dintre ei. Gâfâia din greu după ce coborâse pantele abrupte ale falezei. Suferea şi de astm. Voia să vorbească, dar nu reuşea. Cel puţin unul dintre strămoşii săi din Elada, soldatul de la Marathon, înainte de a se prăbuşi mort, izbutise să vestească victoria lui Miltiade.

Acum însă nu mai era vorba nici de Miltiade, nici de războiul atenienilor cu perşii. Nu erau decât greci, locuitori sălbăticiţi ai unui colţişor din extremitatea Magnei.

— Haide, vorbeşte odată, părinte! Vorbeşte odată! îi strigă un marinar bătrân, pe nume Gozzo, mai nerăbdător decât ceilalţi, de parcă ar fi ghicit ce vroia să-i anunţe călugărul.

Acesta reuşi să-şi revină. Întinse apoi mâna spre orizont:

— Navă în larg! le zise el.

La aceste cuvinte toţi leneşii se ridicară, bătură din palme, alergară către stânca înaltă, ce domina portul. De acolo, puteau vedea o bună parte din marea întinsă, până în zare.

Un străin ar fi crezut că mişcarea aceea fusese provocată de interesul stârnit de orice vas ce venea dinspre larg, ce le inspiră, în mod firesc, marinarilor fanatici, dorul de mare. Nu era vorba de aşa ceva ci, mai degrabă, de un interes cu totul special, ce-i marca pe aceşti indigeni.

De fapt, în momentul în care se petrecea istoria aceasta, Magna era încă un ţinut aparte din mijlocul Greciei, redevenit regat independent prin voinţa puterilor europene, semnatare ale Tratatului de la Adrianopole, din l829. Manioţii, sau cel puţin toţi cu acest nume, ce trăiesc pe aceste insule dintre golfuri, au rămas pe jumătate barbari, interesaţi mai mult de propria lor libertate decât de cea a ţării lor. De asemenea, limbajul din Moreea Inferioară a fost, dintotdeauna, imposibil de înlocuit. Nici ienicerii turci, nici jandarmii greci n-au izbutit. Certurile, răzbunările, ca în Corsica, duşmăniile dintre familii, ce nu se pot stinge decât prin sânge, le sunt specifice acestor munteni duri, tâlhari din naştere. Deşi ospitalieri, gata să pedepsească furtul prin asasinat, ei se consideră descendenţii direcţi ai spartanilor.

Închişi însă între ramificaţiile muntoase din Tayget, unde se numără cu miile micile citadele sau „pyrgos" aproape inaccesibile, ei joacă din plăcere rolul tâlharilor la drumul mare din Evul Mediu, ale căror drepturi feudale se făceau simţite prin lovituri de pumnal şi de sabie.

– Navă în zare!

Or, dacă manioţii, în această perioadă, erau încă pe jumătate sălbatici, este uşor de înţeles cum fuseseră ei cu cincizeci de ani în urmă. Înainte ca vasele cu aburi să aibă rute frecvente pe mările lor, în primele trei decenii ale secolului respectiv, erau cei mai decişi piraţi ce îngrozeau navele comerciale din vechile porturi ale Levantului.

Mai ales cel din Vitylo, prin poziţionarea sa în extremitatea Peloponezului, la confluenţa celor două mări, în apropierea Insulei Cerigotto, dragă piraţilor, era bine amplasat pentru toţi răufăcătorii ce străbăteau arhipelagul grecesc şi vecinătatea acestuia. Cei mai mulţi locuitori din Magna se concentrau pe atunci în ţinutul Kakovonni şi ei aveau posibilitatea, călare, de a opera cu uşurinţă în extremitatea Capului Matapan.

Pe mare, atacau navele. De pe uscat, le atrăgeau prin semnalizări false. Pretutindeni, le prădau şi le ardeau. Indiferent dacă ele aveau echipaje turceşti, malteze, egiptene, greceşti, piraţii se dovedeau nemiloşi: cei de la bord erau masacraţi sau vânduţi ca sclavi pe coastele africane ale Mediteranei apusene.

Când nu prea era de lucru, tâlharii se răspândeau prin jurul Golfului Koroni sau Marathon, în largul Capului Gallo sau al Insulei Cerigo, iar rugăciunile publice se ridicau către Dumnezeul furtunilor, ca să ducă la naufragiul vreunei nave de tonaj mare şi cu încărcătură bogată. Desigur, călugării greci nu puteau refuza acele rugăciuni, ce le aduceau profit mare credincioşilor lor.

Însă, de câteva săptămâni, nicio navă nu fusese jefuită, niciuna nu mai ajunsese pe ţărmurile Magnei. De aceea izbucnise o explozie de bucurie atunci când călugărul rostise cuvintele respective, întrerupte de gâfâitul său astmatic:

— Navă în zare!

Aproape de îndată se auziră bătăile surde ale simandrei, un fel de toacă de lemn, folosită în provinciile acelea, unde turcii nu permiteau utilizarea clopotelor din metal. Dar acele lugubre plângeri reuşeau să adune populaţia avidă, bărbaţi, femei, copii, câini feroce şi de temut, gata cu toţii de jefuit şi de masacrat.

În vremea asta cei din Vitylo, reuniţi pe înalta stâncă, discutau cu glas tare. Ce navă le semnalase călugărul?

Cu briza ce bătea dinspre nord-nord-vest şi care devenea răcoroasă după căderea serii, nava, cu murele la babord, se deplasa cu viteză. În curând, avea să depăşească şi Capul Matapan. După direcţia sa, părea să vină dinspre Creta. Coca începuse să i se vadă peste dârele albe, pe care le lăsa în urma sa, însă ansamblul velelor ei forma încă doar o masă confuză pentru ochi. Părea deci dificil de aflat ce fel de navă era. Iată de ce propunerile oamenilor de pe ţărm se contraziceau dintr-o clipă în alta.

— E un vas arab cu vâsle şi vele, zise unul dintre marinari. Tocmai i-am văzut pânzele pătrate de pe catargul velei sale foc.

— Ba nu, replică altul, este o navă cu pupa rotundă. Uitaţi-vă la spatele ei ridicat şi la umflătura etravei sale!

— Fie că-i vas arab, fie că are pupa rotundă, cine ar putea să facă deosebirea dintre ele de la asemenea distanţă?

— N-o fi mai degrabă o navă cu pânze pătrate? remarcă alt marinar, care imita un binoclu cu mâinile sale pe jumătate închise.

— Dumnezeu să ne ajute, zise bătrânul Gozzo. Toate navele pe care le-aţi pomenit au câte trei catarge, şi e mai bine să aibă trei decât două, atunci când ajung pe teritoriile noastre cu o încărcătură valoroasă de vin de Candia sau de stofe din Smirna!

După această observaţie judicioasă, se uitară în larg cu şi mai multă atenţie. Nava se apropia şi se mărea văzând cu ochii, dar, venind drept către ei, n-o puteau zări din profil. Ar fi fost deci greu de spus dacă avea două sau trei catarge, adică dacă dispunea de un tonaj considerabil sau nu.

— Vai! Să nu avem un ghinion negru, se plânse Gozzo, înjurând în diverse limbi. Dacă e doar o felucă...

— Sau chiar una dintre „speronare", strigă călugărul, dezamăgit şi el ca enoriaşii săi.

Nu mai trebuie să insistăm asupra strigătelor de dezamăgire, ce însoţiră cele două remarci. Dar, orice ar fi fost acest vas, se putea estima deja că nu avea mai mult de o sută, o sută douăzeci de tone. De fapt, nu prea conta că încărcătura sa nu era enormă, dacă se dovedea valoroasă. Există feluci simple, ceva mai mari ca respectivele „speronare" cu trei catarge înclinate, pline cu vin preţios, uleiuri fine sau ţesături scumpe. În acest caz, merită să fie atacate şi aduc un câştig uriaş în raport cu munca redusă.

Ceea ce însemna că nu trebuia să dispere. De altfel, cei mai bătrâni din bandă, foarte cunoscători în materie, considerau că nava avea o alură elegantă, ceea ce constituia un argument în favoarea ei.

Soarele începea să dispară sub linia orizontului în vestul Mării Ionice, dar crepusculul de octombrie se dovedi destul de luminos timp de încă un ceas, astfel că nava se văzu în continuare, până la căderea nopţii. Oricum, după ce a trecut de Capul Matapan, ajunsese în dreptul intrării în golf, astfel că observatorii profitau de cele mai bune condiţii ca să-i urmărească evoluţia.

— Şaică! strigă bătrânul Gozzo, o clipă mai târziu.

— O şaică prevăzută cu pânze! strigară ceilalţi tovarăşi ai săi şi dezamăgirea li se ghici prin înjurăturile ce urmară.

Asupra acestui subiect nu mai existară discuţii, deoarece nu se puteau înşela. Nava, ce manevra pentru a intra în Golful Koroni, era chiar o şaică. Însă cei din Vitylo se plângeau degeaba de ghinion. La bordul şaicilor s-au găsit adesea mărfuri valoroase.

Aşa se numeşte un vas levantin de tonaj mediocru, a cărui curbură a punţii se accentuează uşor, crescând în partea din spate. Are trei catarge cu pânze longitudinale. Catargul său cel mare, foarte înclinat spre faţă şi plasat în centru, are o pânză latină, un gabier, două focuri în partea anterioară, două pânze triunghiulare pe cele două catarge inegale din spate, ce-i completează aspectul neobişnuit.

Vopselele vii de pe coca ei, avântul etravei sale fac din aceasta unul dintre cele mai curioase exemplare de nave ce se deplasează cu eleganţă, cu sutele, prin regiunile de ţărm înguste din arhipelagul grecesc. Acest vas plin de graţie, uşor, ce se cobora şi se ridica pe valuri înspumate, aluneca pe ape fără efort, ca o pasăre enormă, ce zbura la nivelul mării, lucind în ultimele raze ale soarelui.

Deşi briza se înteţea şi cerul se acoperea de nori, şaica nu-şi reducea pânzele. Evident, căpitanul avea intenţia să arunce ancora şi să-şi petreacă noaptea pe marea destul de agitată şi care ameninţa să devină furtunoasă. Dar, dacă pentru marinarii din Vitylo nu mai exista nicio îndoială asupra locului în care şaica avea să se oprească în golf, se întrebau totuşi dacă ea urma să ajungă în port.

— Vai! strigă unul dintre ei, s-ar zice că vrea să-şi schimbe direcţia!

— S-o ia naiba! replică altul. Va vira şi va porni iar în larg?

— Se va îndrepta spre Koroni?

— Ori spre Kalamata?

Cele două ipoteze erau la fel de admisibile. Koroni este portul de pe coasta maniotă, destul de frecventat de navele de comerţ ale Levantului de unde se face un intens export de ulei către Grecia sudică. La fel stau lucrurile cu Kalamata, situat în fundul golfului, ale cărui bazaruri sunt pline de produse manufacturiere, de stofe şi ceramică, trimise acolo din diverse ţări din Europa Occidentală. Se putea ca şaica să ducă încărcătură într-unul dintre aceste două porturi - ceea ce i-ar fi descurajat mult pe cei din Vitylo, puşi pe jaf şi tâlhărie.

În timp ce era observată cu atâta atenţie şi interes, şaica se deplasa cu repeziciune. Curând ajunse în dreptul lui Vitylo. Atunci avea să i se decidă soarta. Dacă avea să continue să se îndrepte către interiorul golfului, Gozzo şi tovarăşii săi îşi pierdeau orice speranţă de a mai pune mâna pe ea.

De fapt, chiar dacă s-ar fi aruncat în cele mai rapide ambarcaţii ale lor, n-ar fi avut nicio şansă să o ajungă, într-atât de rapid se deplasa, dusă de enorma sa velatură neobosită.

— Vine!

Acest cuvânt a fost pronunţat de bătrânul marinar, al cărui braţ, având în loc de mână un cârlig, se îndreptă spre şaică precum o cange de abordaj.

Gozzo nu se înşela. Şaica virase şi se îndrepta către Vitylo. În acelaşi timp, al doilea foc şi vela papagal fură strânse. Apoi, gabierul a fost ridicat. Uşurată astfel de o parte din pânze, avea să fie mai bine controlată de timonier.

Începea să se lase noaptea. Şaica de abia mai avea timp să ajungă în Vitylo. Pe acolo există stânci submarine, ce trebuie evitate, altfel vasul se sfărâmă. Totuşi, pavilionul pilotului nu fusese încă ridicat pe catargul principal al micii nave.

Asta însemna că însuşi căpitanul şaicii cunoştea perfect respectiva zonă maritimă extrem de periculoasă, întrucât îndrăznea să se aventureze pe acolo, fără să aibă nevoie de ajutor. Poate că se temea - pe drept cuvânt - de practicile celor din Vitylo, care nu s-ar fi sfiit să pună mâna pe navă, deoarece multe vase dispăruseră acolo.

În perioada respectivă, niciun far nu lumina coasta acelei zone din Magna. Un foc simplu în port servea pentru manevrarea prin îngustul canal format printre stâncile submarine.

Şaica se apropia de Vitylo. Se afla doar la o jumătate de milă de port. Se deplasa fără ezitare. Se vedea că o mână abilă o conducea.

Asta nu-i prea satisfăcea pe răufăcători. Pe ei îi interesa ca nava urmărită să se izbească de stânci. Pericolele submarine le erau complici în acest context. Dacă acestea începeau treaba, tâlharii aveau să o termine. Mai întâi naufragiul, apoi jaful, aşa acţionau ei.

În acest fel, nu trebuiau să se bată cu armele, evitând o agresiune făţişă, căreia i-ar fi căzut victime unii dintre ei. Existau, de altfel, unele nave apărate de echipaje curajoase, ce nu se lăsau atacate fără a pedepsi agresorii.

Tovarăşii lui Gozzo plecară deci din postul lor de observaţie şi coborâră iar în port, fără întârziere. De fapt, era musai să pună în funcţiune o maşinărie familiară tuturor acestor jefuitori de epave de pretutindeni.

Trebuiau să facă şaica să eşueze pe canal, indicându-i o direcţie falsă, lucru foarte uşor de făcut pe întunericul care, deşi nu încă foarte intens, ajungea pentru a-i îngreuna mişcările.

— Să mergem la focul din port! le zise direct Gozzo, pe care tovarăşii săi păreau să-l asculte fără ezitare.

Îl înţeleseseră pe bătrânul marinar. După două minute, focul - un simplu felinar, aprins în capătul unei prăjini înălţate pe o mică ridicătură - se stinse subit.

În aceeaşi clipă, focul respectiv a fost înlocuit de altul, amplasat mai întâi în acelaşi loc, dar, dacă primul, imobil pe micuţa colină, indica un punct fix pentru navigator, cel de-al doilea, graţie mobilităţii sale, trebuia să atragă nava în afara canalului navigabil şi s-o expună stâncilor submarine.

Şi acest foc era un felinar, a cărui lumină nu diferea defel de cea din port, dar el fusese atârnat de coarnele unei capre, pe care o împingeau încet spre faleză. Lumina se deplasa deci odată cu animalul şi trebuia să păcălească şaica spre a face manevre greşite.

Nu era prima dată când cei din Vitylo acţionau astfel. Fireşte că nu! Şi rareori eşuaseră în acţiunile lor criminale!

Însă şaica intrase deja în trecătoare. După ce şi-a coborât pânza cea mare, nu le mai avea întinse decât pe cele latine din spate şi focul, ceea ce i-ar fi ajuns ca să se îndrepte către locul în care să arunce ancora.

Spre marea uimire a marinarilor care o observau, mica navă înainta cu o incredibilă siguranţă printre stâncile submarine, ce formau canalul. Părea să nici nu bage în seamă lumina plimbată de colo-colo de acea capră. Nici la lumina zilei manevrele sale nu s-ar fi dovedit mai corecte. Asta însemna că avea un căpitan familiarizat cu portul Vitylo, altfel nu s-ar fi aventurat pe acolo, noaptea.

La un moment dat, îl zăriră pe marinarul acela destoinic. Silueta i se detaşa cu claritate prin întunericul ce domina partea anterioară a şaicii. Purta o aba largă, un fel de manta din lână, a cărei glugă îi acoperea capul.

De fapt, căpitanul acesta, prin atitudinea sa, n-avea nimic în comun cu patronii navelor de coastă, ce frământă între degete un şirag de mătănii în timpul manevrelor, aşa cum fac, de obicei, cei de pe mările arhipelagului grecesc. Nu! Acesta, cu un glas gros şi calm, nu se ocupa decât de a da ordine timonierului, aflat în partea posterioară a micului vas.

În clipa aceea, lumina, purtată pe pantele falezei, se stinse brusc. Acest lucru nu deranjă prea mult şaica, al cărei drum continuă imperturbabil. O clipă păru să existe primejdia de a se izbi de o stâncă de la intrarea în port, ce nu se putea vedea prin întuneric. O mişcare uşoară a cârmei ajunse însă ca să-i modifice direcţia şi stânca a fost evitată la mustaţă.

Timonierul manifestă aceeaşi precizie şi atunci când trebui să se ferească de o a doua stâncă, ce nu permitea decât un pasaj foarte îngust prin canal, de care se izbiseră multe nave ce

vruseseră să intre în radă, fie că pilotul lor se dovedise ori nu complicele celor din Vitylo.

Tâlharii nu mai puteau conta deci pe un naufragiu, care să le ofere şaica lipsită de apărare. Peste câteva minute, aceasta avea să arunce ancora în port. Pentru a pune mâna pe ea, trebuiau să treacă la abordaj.

Asta hotărâră, după ce se consultară în prealabil. Aveau să atace prin întunericul atât de favorabil acelui gen de operaţiuni.

— La bărci! le zise bătrânul Gozzo, ale cărui ordine nimeni nu le comenta niciodată, mai ales când era vorba de jaf.

Vreo treizeci de bărbaţi viguroşi, unii înarmaţi cu pistoale, alţii cu topoare şi pumnale, săriră în bărcile legate la ţărm şi porniră, evident, mai mulţi la număr decât echipajul atacat, spre şaică.

În clipa aceea, la bordul navei se dădu o comandă scurtă. Şaica, după ce ieşi din canal, ajunse în mijlocul portului. Fungile fură largate, ancora aruncată şi vasul rămase nemişcat, după o ultimă zguduire a lanţului său.

Ambarcaţiile se găseau atunci la doar câteva braţe. Fără să arate o prudenţă exagerată, orice echipaj ce cunoştea proasta reputaţie a locuitorilor din Vitylo se înarma, ca să se apere prin toate mijloacele cu putinţă.

Dar acum nu se întâmplă aşa ceva. Căpitanul şaicii, după ce aruncă ancora, trecu de la pupa navei la prora, fără să bage în seamă apropierea bărcilor, văzându-şi liniştit de treabă, adică de aranjarea pânzelor înainte de a părăsi puntea.

Totuşi, se putea observa că pânzele stăteau pregătite să fie oricând ridicate, într-un timp foarte scurt.

Prima barcă acostă şaica dinspre babord. Celelalte o izbiră imediat după aceea. Cum balustradele de la marginea punţii nu erau prea înalte, atacatorii, scoţând urlete înspăimântătoare, le-ar fi trecut cu uşurinţă.

Cei mai înrăiţi dintre ei se precipitară către pupa. Unul luă o torţă aprinsă şi o îndreptă spre chipul căpitanului.

Acesta îşi dădu gluga deoparte cu mâna şi figura îi apăru în plină lumină.

— Eh! zise el, locuitorii din Vitylo nu-l mai recunosc deci pe compatriotul lor Nicolas Starkos?

Vorbindu-le astfel, căpitanul îşi încrucişă liniştit mâinile la piept. O clipă mai târziu, în mare viteză, ambarcaţiile se risipiră prin rada portului.

Capitolul II Faţă în faţă

După zece minute, o barcă uşoară, un gig, părăsea şaica şi îl ducea pe chei, neînarmat şi neînsoţit de nimeni, pe cel din faţa căruia tâlharii din Vitylo se retrăseseră atât de iute. Era căpitanul de pe *Karysta*, aşa cum se numea micul vas ce ancorase în port.

Bărbatul, de talie medie, avea o frunte înaltă pe sub boneta sa groasă de marinar, şi părea foarte mândru. Privirea îi era fixă, ochii duri. Purta o mustaţă, orizontală, ce se termina prin două extremităţi impunătoare. Avea umerii laţi, membrele viguroase, iar părul negru îi cădea în bucle pe umeri. Abia dacă depăşise, cu câteva luni, treizeci şi cinci de ani. Tenul său, marcat de vânturi, duritatea trăsăturilor sale, cuta de pe frunte, ce inspira încredere, îl făceau să pară mai bătrân decât era.

Costumul pe care-l purta în clipele acelea nu avea nici vestă, nici haină, nici fustanela de palicar. Caftanul său, cu glugă de culoare maronie, brodat cu şnururi nu prea bătătoare la ochi, pantalonul lui verzui, cu pliuri largi, ce se termina în cizmele înalte, aminteau mai degrabă de marinarul de pe coastele Africii de Nord.

Totuşi, Nicolas Starkos era grec din naştere şi originar din portul Vitylo. Acolo îşi petrecuse anii copilăriei. Adolescenţa o trăise printre acele stânci, unde îşi făcuse ucenicia marinăriei. Prin aceste regiuni de ţărm navigase, dus de vânturi şi de curenţi. Cunoştea toate golfuleţele de acolo, toate stâncile şi capcanele submarine, orice cotitură a canalului navigabil, pe unde umbla fără busolă ori pilot.

Iată de ce, în ciuda falsei semnalizări a compatrioţilor săi, putuse dirija şaica atât de sigur. De altfel, ştia că trebuia să te fereşti de cei din Vitylo. Îi văzuse la treabă. Şi în definitiv poate că nu le dezaproba instinctele tâlhăreşti, de pe urma cărora nu suferise personal.

Nicolas Starkos nu doar că-i cunoştea pe cei din Vitylo, dar era şi bine cunoscut de ei. După ce murise tatăl său, ca una dintre miile de victime ale cruzimii turcilor, mama lui, plină de ură, aşteptă cu greu până ce izbucni prima revoltă împotriva tiraniei otomane, căreia i se alătură. Iar el, la doar optsprezece ani, părăsise Magna ca să străbată mările, în special ale arhipelagului grecesc, formându-se nu doar ca matelot, ci şi ca pirat.

La bordul căror nave servise el în acea perioadă a vieţii lui, ce şefi piraţi sau căpitani oneşti avusese, sub ce pavilion şi-a folosit armele, ce sânge a făcut să curgă, cel al duşmanilor Greciei ori al apărătorilor acesteia - cel care curgea şi prin venele sale - doar el ştia. Însă, de mai multe ori, fusese văzut prin porturile Golfului Koroni.

Unii dintre compatrioţii săi ar fi putut să-i povestească faptele de piraterie, la care luaseră şi ei parte, să spună despre navele de comerţ atacate şi distruse, despre prăzile bogate luate cu forţa armelor! Un anumit mister înconjura însă numele lui Nicolas Starkos. Era atât de cunoscut prin provincia Magna, că toţi se înclinau în faţa numelui său.

Iată de ce bărbatul acesta fusese primit astfel de locuitorii din Vitylo, de ce se impusese în faţa lor şi de ce renunţaseră ei la planul de a-i prăda şaica, după ce văzuseră cine o conducea.

După ce căpitanul de pe *Karysta* acostă la cheiul portului, bărbaţi şi femei se grăbiră să-l întâmpine, aliniindu-se respectuos în calea sa. Când debarcă, nu a fost scos niciun strigăt. Se părea că prestigiul lui Nicolas Starkos ajungea pentru a face linişte în jurul său, doar prin felul în care el arăta.

Aşteptau să le vorbească şi, dacă nu avea să o facă - ceea ce era posibil - nimeni nu îndrăznea să-i vorbească primul.

După ce Nicolas Starkos îşi trimise înapoi pe navă mateloţii, înaintă pe chei. Dar abia făcu douăzeci de paşi în acea direcţie, că se opri. Apoi îi zise bătrânului marinar ce-l urma, de parcă ar fi aşteptat să primească un ordin:

— Gozzo, am nevoie de zece bărbaţi viguroşi ca să-mi completez echipajul.

— Ţi-i voi trimite, Nicolas Starkos, replică Gozzo.

Căpitanul *Karystei* ar fi putut lua şi o sută, dacă i-ar fi vrut, din marinarii portului. Iar acei o sută de bărbaţi nici n-ar fi întrebat unde trebuiau să meargă, pentru cine urma să se lupte ori să navigheze, ci l-ar fi însoţit pe compatriotul lor, gata să împărtăşească aceeaşi soartă cu el, ştiind bine că, într-un fel sau altul, vor avea de câştigat.

— Cei zece să urce peste o oră la bordul *Karystei*, adăugă căpitanul.

— Vor urca, răspunse Gozzo.

Nicolas Starkos făcu un gest ce indica să nu-l urmeze nimeni, merse mai departe pe chei şi porni apoi pe o străduţă îngustă din port. Bătrânul Gozzo, respectându-i voia, reveni printre tovarăşii săi şi începu să-i aleagă pe cei zece destinaţi să completeze echipajul şaicii.

În vremea asta, Nicolas Starkos urca treptat panta acelei faleze abrupte, pe care se află orăşelul Vitylo. Nu auzea decât lătratul dulăilor feroce, aproape la fel de cumpliţi pentru călători precum şacalii ori lupii, câini cu fălci formidabile, cu feţe late ca dogii germani, ce nu se sperie de bâtă. Câţiva pescăruşi se învârteau prin văzduh, dând rar din aripile mari, îndreptându-se către cuiburile lor de pe litoral.

În curând, Nicolas Starkos trecu de ultimele case din Vitylo. Porni apoi pe cărarea ce ocoleşte Acropolele din Kerapha. După

ce trecu de ruinele unei cetătui, ce fusese ridicată odinioară în locul acela de Ville-Hardouin, pe când cruciaţii ocupau diverse regiuni ale Peloponezului, trebui să ocolească turnurile vechi, ce încă încoronează faleza. Apoi se opri o clipă şi se întoarse.

Spre orizont, dincolo de Capul Gallo, semiluna avea să se stingă în curând în apele Mării Ionice. Câteva stele luceau printre norii deşiraţi, împinşi de briza răcoroasă a serii. În timpul acalmiei, liniştea absolută stăpânea Acropolele. Două sau trei mici pânze, de abia vizibile, lăsau dâre în urma lor prin golf, traversându-l către Koroni sau îndreptându-se spre Kalamata.

Fără felinarul ce se balansa în vârful catargelor lor, ar fi fost imposibil de văzut. Pe ţărm ardeau şapte, opt focuri, în diverse locuri, reflectându-se în ape. Erau ale pescarilor sau ale unor locuitori, aprinse pe timpul nopţii? Nimeni nu putea spune.

Nicolas Starkos parcurse, având ochii obişnuiţi cu întunericul, toată acea imensitate. Există în ochii marinarului o putere neobişnuită de a pătrunde cu vederea, ce îi permite să distingă lucruri pe care alţii nu reuşesc să o facă. Dar, pentru moment, se părea că lucrurile externe nu-l impresionau pe căpitanul *Karystei*, obişnuit cu scene de cu totul altă natură.

El se privea în interior. Respira aerul acela al ţinutului său natal aproape în mod inconştient. Stătea nemişcat, gânditor, cu braţele încrucişate la piept, în timp ce capul său, neacoperit de glugă, nu se clintea de fel, de parcă ar fi fost sculptat în piatră.

Trecu astfel un sfert de ceas. Nicolas Starkos observa în continuare apusul unde cerul îndepărtat se delimita de mare. Făcu apoi câţiva paşi şi începu să urce oblic pe faleză. Nu din întâmplare mergea aşa.

Avea un gând tainic. S-ar fi putut spune însă că ochii săi evitau încă să vadă ceea ce venise el să caute de pe înălţimile din jurul lui Vitylo.

De altfel, coasta era dezolantă, de la Capul Matapan până la înfundătura din extremitatea golfului. Pe acolo nu creşteau nici portocali, nici lămâi, măslini, arbuşti, măceşi, oleandri, iasomie de Argolida, smochini, duzi, nimic din ceea ce face o adevărată grădină din anumite zone ale Greciei. Nu era niciun stejar, niciun platan, rodiu care să se detaşeze pe fundalul întunecat al chiparoşilor şi cedrilor.

Nu erau decât stânci pe care un viitor cutremur provocat de vulcani ar putea să le arunce în apele golfului. Pretutindeni un fel de severitate a ţinutului sălbatic Magna, ce nu le oferea destulă hrană locuitorilor săi. Doar câţiva pini cu puţine crengi, ce se strâmbau şi nu mai aveau răşină, îşi epuizaseră seva, aveau trunchiuri cu despicături adânci. Nicăieri, nici prin arbuştii plăpânzi, nici pe solul cu mult pietriş, nu se găsea cu ce să hrăneşti caprele învăţate, oricum, cu marile privaţiuni.

După ce a făcut vreo douăzeci de paşi, Nicolas Starkos se opri iar. Se întoarse către nord-est, acolo unde culmea îndepărtată a Taygetului îşi arăta profilul pe fondul mai puţin obscur al cerului. Una sau două stele, prezente la ora aceea, se odihneau încă, aproape de linia orizontului, ca nişte licurici mari.

Nicolas Starkos se opri. Se uită la o căsuţă scundă, construită din lemn, ce ocupa o ridicătură a falezei, la cincizeci de paşi de el. Modestă locuinţă, izolată de restul localităţii, la care nu se ajungea decât pe abruptele cărări, ridicată în mijlocul câtorva arbori lipsiţi de jumătate dintre frunzele lor şi înconjurată de un gard din mărăcini. Căsuţa părea abandonată de multă vreme. Gardul arăta destul de deteriorat, avea spărturi şi nu mai constituia o barieră suficientă spre a o proteja.

Câinii vagabonzi, şacalii, ce uneori vizitau regiunea, devastaseră de mai multe ori acel colţişor de teren maniot. Buruienile constituiau aportul naturii în acel loc părăsit, de când mâna omului nu mai intervenise defel.

Dar de ce fusese abandonată? Deoarece posesorul acelei bucăţi de pământ murise de mulţi ani. Văduva sa, Andronika Starkos, plecase din ţinut ca să facă parte dintre femeile ce au marcat în mod strălucit, cu prezenţa lor, Războiul de Independenţă. De la plecarea ei, fiul său nu mai pusese piciorul în casa părinţilor lui.

Totuşi, Nicolas Starkos se născuse acolo. Acolo îşi trăise anii copilăriei. Tatăl său, după o viaţă lungă şi cinstită de marinar, se retrăsese în acest azil, dar se ţinea la distanţă de populaţia din Vitylo, ale cărei apucături îl îngrozeau. Mai instruit, bucurându-se de mai multă bunăstare decât cei din port, a putut să trăiască separat de ei, doar cu soţia şi copilul său.

Locuiau astfel în acel loc retras, izolat şi nebăgat în seamă, până când, într-o zi, într-un moment de furie, tatăl său încercă să se opună oprimării şi plăti cu viaţa acest lucru. Nimeni nu putea scăpa de agenţii turci, nici măcar în cele mai îndepărtate ascunzişuri ale peninsulei elene!

După ce tatăl dispăru şi nu-şi mai putu controla fiul, mama lui nu mai reuşi să-l potolească. Nicolas Starkos fugi de acasă şi plecă pe mare, apucându-se de piraterie şi bazându-se, pentru aceasta, pe minunatele sale instincte de marinar, pe care le avea din naştere.

De zece ani deci plecase fiul din casa aceea şi de şase mama sa. Se spunea însă prin ţinut că Andronika revenise de câteva ori pe acolo. Cel puţin, unii credeau că o văzuseră, însă rar şi pentru durate scurte, fără ca ea să comunice cu vreunul dintre locuitorii din Vitylo.

Însă Nicolas Starkos, chiar dacă mai trecuse de vreo două ori prin Magna, cu ocazia excursiilor sale, nu-şi mai manifestase

vreodată intenţia de a revedea modesta casă de pe faleză. Niciodată nu întrebase în ce stare se afla de când fusese abandonată. Nu făcuse nicio aluzie la mama sa, ca să ştie dacă ea se întorcea uneori în locuinţa părăsită.

Dar, prin cumplitele evenimente ce însângerau pe atunci Grecia, poate că numele Andronikăi ajunsese uneori până la el - nume ce ar fi trebuit să-i stârnească remuşcări în conştiinţă, dacă n-ar fi avut o conştiinţă impenetrabilă.

Însă dacă în ziua aceea Nicolas Starkos trăsese în portul Vitylo, nu o făcuse doar pentru a-şi adăuga cei zece oameni la echipajul şaicii. O dorinţă - şi poate mai mult decât o dorinţă - un imperios instinct, de care nu-şi dădea seama prea bine, îl mânase într-acolo. Simţise nevoia să-şi revadă casa părintească, poate pentru ultima oară, să pună iar piciorul pe locul unde făcuse primii paşi, să respire aerul dintre pereţii unde văzuse lumina zilei şi unde rostise primele sale cuvinte.

Da! Iată de ce urcase potecile abrupte ale falezei şi de ce se găsea, în clipa aceea, în faţa barierei micuţei incinte.

Acolo avu un moment de ezitare. Nimeni n-are inima atât de dură încât să nu-i tresară în prezenţa anumitor mărturii ale trecutului său. Nimeni care s-a născut undeva nu poate rămâne insensibil şi fără să resimtă nimic în locul unde l-a legănat mâna mamei sale. Oricine vibrează atunci când asemenea amintiri îl ating.

La fel se întâmplă şi cu Nicolas Starkos, care se opri în pragul casei abandonate, la fel de întunecată, de tăcută, de moartă în interior, ca şi în exterior.

— Să intrăm... Da, să intrăm!

Fură primele cuvinte pe care le rosti Nicolas Starkos. Le murmură cu teama de a nu fi auzit de cineva şi de a nu-i evoca fantomele trecutului.

Era uşor de intrat în incinta aceea. Bariera era dată la o parte, iar cadrul său zăcea pe sol. Nu exista nici măcar o uşă de deschis, o bară de dat la o parte.

Nicolas Starkos intră. Se opri în faţa casei, a cărei streaşină, pe jumătate putrezită de ploaie, de abia se mai ţinea de restul acoperişului.

În clipa respectivă, o cucuvea strigă şi zbură dintr-un arbust ce creştea chiar în pragul uşii.

Acolo, Nicolas Starkos ezită iar. Dorea însă să revadă întreaga casă, până la ultima ei încăpere. Era totuşi supărat de ceea ce simţea, de faptul că avea remuşcări. Nu doar că avea emoţii, dar se simţea şi iritat. I se părea că acoperişul părintesc avea să arunce un adevărat blestem asupra sa!

Dar, înainte de a pătrunde în casa aceea, vru să o înconjoare pe din afară. Noaptea era întunecoasă. Nimeni nu-l vedea. „Nici

el însuşi nu se vedea!" Poate că, ziua în amiaza mare, nici n-ar fi venit acolo. Noaptea însă avea mai mult curaj în faţa amintirilor sale.

Iată-l deci umblând cu pas uşor, ca un răufăcător ce căuta să afle totul despre împrejurimile unei locuinţe pe care avea să o jefuiască, umblând de-a lungul zidurilor dărăpănate, cotind la colţurile roase de vreme şi acoperite de muşchi, încercând cu mâna pietrele desprinse pe jumătate, ca pentru a vedea dacă mai exista viaţă în acel cadavru al casei, ascultând, cu atenţie, dacă inima îi mai bătea! În partea sa din spate, incinta era mai întunecoasă. Razele oblice ale semilunii, ce dispăreau în clipele acelea, nu puteau ajunge până acolo.

Nicolas Starkos înconjură încet locuinţa. Întunecata casă păstra un fel de tăcere neliniştitoare. S-ar fi zis că era bântuită de stafii.

Se întoarse la faţada orientată către apus. Se apropie apoi de uşă, ca s-o împingă, dacă se mai ţinea în vreo balama, ca s-o forţeze, dacă se înţepenise.

Atunci sângele i se urcă la cap. Nu îndrăznea să intre în casa pe care voia să o viziteze. I se părea că tatăl şi mama lui aveau să se ivească în prag, cu braţele întinse către el, blestemându-l pe el, fiul cel rău, cetăţeanul cel rău, trădătorul familiei şi al patriei sale!

În clipa aceea, uşa se deschise încet. În prag se ivi o femeie. Purta un vechi costum maniot - un jupon din bumbac negru cu o mică margine roşie, o cămaşă de noapte scurtă de culoare întunecată, strânsă pe talie, pe cap o bonetă maronie şi o năframă la gât având culorile drapelului grec.

Femeia avea un chip energic, cu ochi mari şi negri de o vivacitate puţin sălbatică, un ten ars de soare ca al pescarilor de pe litoral. Era înaltă, stătea dreaptă, deşi avea mai mult de şaizeci de ani.

Era Andronika Starkos. Mama şi fiul, separaţi de atâta vreme cu trupul şi cu sufletul, se treziră faţă în faţă.

Nicolas Starkos nu se aşteptase să dea acolo peste mama sa... apariţia ei îl sperie.

Andronika îşi întinse braţele spre fiul său, nelăsându-l să intre în casă, spunându-i aceste cuvinte pe care glasul ei le făcu îngrozitoare:

— Niciodată Nicolas Starkos nu va intra în casa tatălui său!... Niciodată!

Iar fiul, speriat de vorbele acelea, se dădu înapoi. Cea care îl purtase în pântecele ei îl gonea ca pe un trădător. Atunci, el simţi nevoia să facă un pas înainte. Un gest mai energic, precum un blestem, îl opri.

Nicolas Starkos se dădu înapoi...

Nicolas Starkos se dădu înapoi. Ieşi apoi din incintă, porni iar pe cărarea de pe faleză şi coborî grăbit, fără să se întoarcă să se uite în urma sa, de parcă o mână invizibilă l-ar fi împins din spate.

Andronika, nemişcată în pragul casei sale, îl urmări dispărând în plină noapte.

După zece minute nu se mai vedea nimic din emoţia lui Nicolas Starkos, ce redevenise sigur pe sine şi ajunsese în port, unde-l aştepta barca sa. Urcă în aceasta. Cei zece oameni aduşi de Gozzo se găseau deja la bordul şaicii.

Fără a spune vreun cuvânt, Nicolas Starkos urcă la bordul *Karystei* şi făcu semn să se ridice pânzele.

Manevra se execută rapid. Trebuiră doar să înalţe pânzele necesare unei plecări urgente. Vântul dinspre uscat, ce se pornise, făcea uşoară ieşirea din port.

După cinci minute, *Karysta* traversa pasajul marin cu siguranţă, în linişte, fără ca oamenii de la bordul ei să scoată vreun strigăt, la fel ca şi cei din Vitylo.

Dar, când şaica ajunse la o milă în larg, izbucni un foc, luminând culmea falezei.

Era locuinţa Andronikăi Starkos care ardea din temelii. Mâna mamei lui aprinsese focul. Ea nu dorea să rămână nicio rămăşiţă din casa în care se născuse fiul ei.

Timp de încă trei mile, căpitanul nu-şi putu desprinde privirea de flăcările ce luminau pământul Magnei şi le urmări, din întuneric, până la ultima izbucnire.

Andronika spusese:

— Niciodată Nicolas Starkos nu va mai călca în casa tatălui său!... Niciodată!

Capitolul III Grecii împotriva turcilor

În preistorie, pe când scoarţa terestră solidă a globului se înmuia treptat sub acţiunea forţelor interioare, neptuniene sau plutoniene, Grecia şi-a datorat naşterea unui cataclism ce a împins această porţiune de uscat peste nivelul apelor, în timp ce înghiţea o bună parte a continentului, lăsând acest arhipelag, ale cărui insule sunt culmile unor munţi. Grecia se află pe linia vulcanică legând Cipru de Toscana.

Se pare că elenii au moştenit de la solul instabil al ţării lor instinctul acelei agitaţii fizice şi morale, putând ajunge cu chestiunile eroice până la cele mai mari excese. Nu-i mai puţin adevărat că, graţie calităţilor lor fireşti, unui curaj neîmblânzit,

patriotismului, dragostei de libertate, au reuşit să-şi făurească un stat independent al acelor provincii aflate, de secole, sub jugul otoman.

Pelasgică mai demult, adică locuită de triburi asiatice; elenică, între secolele XVI-XIV dinaintea erei noastre, după apariţia elenilor, dintre care unul dintre triburi, graii, i-au dat numele, în vremurile mitologice ale argonauţilor, heracliţilor şi Războiului Troian; cu totul greacă, odată cu Licurg, Miltiade, Temistocle, Aristide, Leonida, Eschil, Sofocle, Aristofan, Herodot, Tucidide, Pitagora, Socrate, Platon, Aristotel, Hipocrate, Fidias, Pericle, Alcibiade, Pelopida, Epaminonda, Demostene. Macedoniană apoi, cu Filip şi Alexandru, Grecia a devenit mai târziu romană, sub numele de Aheia, cu o sută patruzeci şi şase de ani înainte de Iisus Christos, pentru o perioadă de patru secole.

Din acea epocă a fost invadată succesiv de către vizigoţi, vandali, ostrogoţi, bulgari, slavi, arabi, normanzi, sicilieni, cucerită de cruciaţi la începutul secolului al XIII-lea, împărţită într-un mare număr de feude în al XV-lea, după care ţara aceasta, atât de încercată în Antichitate şi Evul Mediu, a căzut în mâinile turcilor, sub jug otoman.

Aproape două sute de ani se poate spune că viaţa politică a Greciei s-a stins cu totul. Despotismul funcţionarilor otomani, ce reprezentau acolo autoritatea, a depăşit orice limită. Grecii nu erau nici anexaţi, nici cuceriţi, nici măcar învinşi: erau robi, ţinuţi sub bâta paşei, ce avea un iman (sau preot) în dreapta sa, un jerlah (sau călău) în stânga.

Cu greu, elenii au reuşit să supravieţuiască într-o ţară ce se stingea, dar care a început să palpite iar sub excesul durerii. Muntenegrenii din Epir, în 1766, manioţii, în 1769, sulioţii albanezi s-au ridicat până la urmă şi şi-au proclamat independenţa; însă, în 1804, toate aceste tentative de rebeliune au fost definitiv compromise de Ali din Tebelen, paşă din Ianina.

Sosise deci momentul ca puterile europene să intervină, dacă nu voiau să asiste la distrugerea totală a Greciei. De fapt, bazându-se doar pe forţele sale, nu putea decât să piară încercând să-şi recâştige independenţa.

În 1821, Ali din Tebelen s-a răsculat, la rândul său, împotriva sultanului Mahmud şi i-a chemat pe greci în ajutorul său, promiţându-le libertatea. Ei s-au ridicat la luptă masiv. Filoelenii le-au sărit în ajutor din toate părţile Europei. Italienii, polonezii, germanii şi, mai ales, francezii li s-au alăturat împotriva opresorilor lor.

Nume precum Guy de Sainte-Helene, Gaillard, Chauvassaigne, căpitanii Baleste şi Jourdain, colonelul Fabvier, şeful de escadron Regnaud de Saint-Jean-d'Angely, generalul Maison, la care ar trebui să adăugăm trei englezi, lordul Cochrane, lordul Byron şi

colonelul Hastings, toţi au lăsat o amintire de neuitat în această ţară pentru care s-au luptat şi au murit.

Acestor nume, ilustrate prin tot ce acest devotament pentru cauza celor oprimaţi poate zămisli mai eroic, Grecia le-a răspuns prin alte nume, din cele mai nobile familii ale sale, trei Hydriotes, Tombasis, Tsamados, Miaoulis, apoi Colocotroni, Marco Botsaris, Mavrocordat, Mauromihalis, Constantin Canaris, Negris, Constantin şi Demetrius Ipsilanti, Ulise şi mulţi alţii.

Chiar de la începurile sale, mişcarea de eliberare s-a transformat într-un război pe viaţă şi pe moarte, dinte pentru dinte, ochi pentru ochi, ceea ce a dus la represalii oribile de ambele părţi.

În 1821 s-au răsculat sulioţii şi Magna. La Patras, episcopul Germanos, cu crucea în mână, a scos primul strigăt de luptă. Moreea, Moldova şi întregul arhipelag grec s-au aliniat sub stindardul independenţei. Elenii, victorioşi pe mare, au reuşit să cucerească Tripoliţa. Primelor izbânzi greceşti, turcii le răspunseră prin masacrarea compatrioţilor lor, ce se aflau la Constantinopol.

În 1822, Ali din Tebelen, asediat în fortăreaţa sa de la Ianina, a fost asasinat mişeleşte în timpul discuţiilor cu generalul turc Kurşid. La puţină vreme după aceea, Mavrocordat şi filoelenii au fost zdrobiţi în bătălia de la Arta, dar au revenit în avantaj în asediul de la Misolonghi, pe care armata lui Omer-Vrion a fost nevoită să-l ridice, nu fără mari pierderi.

În 1823, puterile occidentale au început să intervină mai eficient. I-au propus sultanului o mediere. Sultanul a refuzat şi, ca să dea mai multă greutate refuzului său, a debarcat zece mii de oşteni asiatici în Eubeea. I-a dat apoi comanda armatei turceşti vasalului său, Mehmet-Ali, paşă al Egiptului. În luptele din acel an a pierit Marco Botsaris, despre care compatrioţii săi au spus: „A trăit ca Aristide şi a murit ca Leonida."

1824 a fost epoca marii răsturnări a situaţiei pentru cei ce luptau să-şi apere independenţa. Lordul Byron a debarcat, la 24 ianuarie, la Misolonghi şi, chiar de Paşte, a murit la Lepanto, fără să vadă împlinirea visului său. Ipsarioţii fură masacraţi de turci şi oraşul Candi, din Creta, s-a predat în faţa oştenilor lui Mehmet-Ali. Doar izbânzile pe mare au putut să-i consoleze pe greci după atâtea dezastre.

În 1825 a debarcat la Modon, în Moreea, Ibrahim Paşa, fiul lui Mehmet-Ali, cu unsprezece mii de oameni. A cucerit Navarinul şi l-a bătut pe Colocotroni la Tripoliţa. Atunci guvernul elen a încredinţat un corp de trupe regulate celor doi francezi, Fabvier şi Regnaud de Saint-Jean-d'Angely; însă, înainte ca trupele acestea să se poată desfăşura pentru luptă, Ibrahim a devastat Mesenia şi Magna. Dacă el a părăsit însă teatrul de operaţiuni,

acest lucru s-a datorat faptului că a dorit să ia parte la cel de-al doilea asediu de la Misolonghi, pe care generalul Kiutagi nu reuşea să-l finalizeze, deşi sultanul îi spusese:

— Ori Misolonghi, ori capul tău!

La 5 ianuarie 1826, după ce a incendiat Pyrgos, Ibrahim a ajuns în faţa oraşului Misolonghi. Timp de trei zile, între 25 şi 28, a aruncat opt mii de bombe şi de gloanţe asupra oraşului, fără să poată intra, chiar şi după un triplu asalt, mai ales că apărătorii acestuia erau doar două mii cinci sute de combatanţi, vlăguiţi deja de foame.

Trebuia însă să izbândească, mai ales că Miaulis şi escadra sa, ce le aduceau ajutoare asediaţilor, fuseseră respinşi. La 23 aprilie, după un asediu în care pieriseră o mie nouă sute dintre apărătorii săi, Misolonghi cădea în puterea lui Ibrahim, iar oştenii săi masacrară bărbaţi, femei şi copii, cam toţi care supravieţuiseră dintre cei nouă mii de locuitori ai oraşului.

În acelaşi an, turcii, conduşi de Kiutagi, după ce au pustiit Focida şi Beoţia, ajunseră la Teba, la 10 iulie, intrară în Atica, pătrunseră în Atena, se stabiliră acolo şi începură asediul Acropolei, apărată de o mie cinci sute de greci. În ajutorul fortăreţei, cheia Greciei, noul guvern îl trimise pe Caraiskakis, unul dintre luptătorii de la Misolonghi, şi pe colonelul Fabvier cu corpul său de armată regulată. Bătălia pe care o dădură la Chaidari a fost pierdută, iar Kiutagi putu să-şi continue asediul Acropolei. În acest timp, Caraiskakis porni prin defileele Parnasului, îi învinse pe turci la Arhova, la 5 decembrie, şi, pe câmpul de luptă, ridică un monument din trei sute de capete tăiate de-ale duşmanilor săi. Grecia de Nord fusese eliberată astfel aproape în întregime.

Din nefericire, în urma acestor bătălii, arhipelagul suportă incursiunile celor mai de temut tâlhari ce jefuiseră vreodată mările acelea. Printre cei mai sângeroşi dintre ei se număra piratul Sacratif, al cărui nume stârnea spaima în toate porturile Levantului.

Totuşi, cu şapte luni înainte să înceapă povestirea de faţă, turcii fuseseră obligaţi să se refugieze într-unele dintre locurile întărite ale Greciei septentrionale. În februarie 1827, elenii îşi recuceriseră independenţa, de la golful Ambrasi până în apropierea Aticii. Drapelul turcesc mai flutura doar la Misolonghi, la Voniţa şi la Nopact.

La 31 mai, prin influenţa lordului Cochrane, grecii din nord şi cei din Peloponez, renunţând la luptele dintre ei, aveau să-şi unească reprezentanţii într-o Adunare Naţională unică, la Trezen, şi să concentreze puterea într-o singură mână, cea a unui străin, un diplomat rus, grec prin naştere, Capo d'Istria, originar din Corfu.

Dar Atena era în mâinile turcilor. Fortăreaţa sa capitulase la 5 iunie. Grecia de Nord a trebuit astfel să se supună complet sultanului. Este însă adevărat că, la 6 iulie, Franţa, Anglia, Rusia şi Austria semnară o Convenţie ce, admiţând suzeranitatea Sublimei Porţi, recunoştea existenţa naţiunii greceşti. De altfel, printr-un articol secret, puterile semnatare se angajau să se unească împotriva sultanului, în cazul în care acesta refuza să accepte un aranjament paşnic.

Iată care erau, în mare, faptele acestui război sângeros, pe care ar trebui să le reţină cititorul, deoarece se leagă direct de cele ce urmează.

Iată în continuare faptele speciale, de care sunt legate personajele deja cunoscute şi cele ce vor fi cunoscute în această dramă.

Trebuie citată mai întâi Andronika, văduva patriotului Starkos.

Lupta pentru cucerirea independenţei ţării lor nu născuse doar eroi, ci şi eroine, ale căror nume se amestecă pline de glorie în evenimentele din acea epocă.

Bobolina, născută pe o insuliţă de la intrarea în Golful Nafplio, este una dintre ele. În 1812, soţul ei, căzut prizonier, a fost dus la Constantinopol, apoi tras în ţeapă, la ordinul sultanului. După ce s-a pornit Războiul de Independenţă din 1821, Bobolina, pe cheltuiala sa, a înarmat trei nave şi, după cum povesteşte domnul H. Belle, conform unei istorisiri a unui bătrân cleft, a ridicat pe ele propriul ei pavilion, ce avea aceste cuvinte ale spartanelor: „Pe scut sau sub el." A atacat cu vasele ei până pe litoralul Asiei Mici, capturând şi incendiind navele turceşti cu îndrăzneala lui Tsamados ori Canaris. Apoi, după ce, din generozitate, a cedat proprietatea vaselor sale noului guvern grec, a luat parte la asediul Tripoliţei, a organizat în jurul lui Nafplio o blocadă de paisprezece luni şi a obligat până la urmă fortăreaţa să se predea.

Această femeie, a cărei viaţă este o adevărată legendă, a pierit până la urmă de cuţitul fratelui ei, care s-a răzbunat pentru o chestiune legată de familia lor.

O altă mare figură trebuie plasată la acelaşi nivel cu strălucita hydriotă. Aceleaşi fapte duc la aceleaşi consecinţe. Sultanul a poruncit uciderea prin ştrangulare, la Constantinopol, a tatălui Modenei Mavroeinis, femeie pe cât de frumoasă, pe atât de nobilă. Modena a trecut imediat de partea insurecţiei, i-a îndemnat la revoltă pe locuitorii din Mycone, a înarmat vasele pe care a urcat, a organizat acţiuni de gherilă conduse de ea, a oprit oastea lui Semil Paşa în defileele înguste de la Pelion şi a luptat cu vitejie până la sfârşitul războiului, măcelărindu-i pe turci prin trecătorile munţilor din Ftiotida.

Trebuie amintite Kaidos, cea care a distrus cu mine zidurile de la Vilia şi s-a bătut cu un curaj nebun la mănăstirea Sfânta Veneranda; Moskos, mama ei, luptând cot la cot cu soţul ei, i-a zdrobit pe turci după ce a prăbuşit stânci asupra lor; Despo, care, ca să nu cadă în mâinile musulmanilor, s-a sinucis împreună cu fiicele, nurorile şi nepoatele sale. Şi femeile suliote, apoi cele ce protejau noul guvern de la Salamina, ce i-au luat flota pe care o conduceau chiar ele, şi Constanţa Zaharia, care, după ce a dat semnalul luptei pe câmpiile Laconiei, s-a aruncat asupra lui Leondari în fruntea celor cinci sute de ţărani, şi multe altele care şi-au vărsat sângele generos în acest război în timpul căruia s-a putut vedea de ce erau capabile descendentele elenelor!

La fel făcuse văduva lui Starkos. Astfel, doar sub numele Andronika - nemaivrându-l pe cel pe care-l dezonora fiul ei - se lăsase atrasă de mişcarea rebelilor din cauza unui instinct de răzbunare mai degrabă decât din pricina dorinţei de independenţă.

Ca Bobolina, văduva celui ce fusese executat pentru că îndrăznise să-şi apere ţara, ca Modena, ca Zaharia, dacă n-a putut să plătească pentru a înarma corăbii sau a organiza oşti, cel puţin şi-a expus propria persoană acolo unde se desfăşurau marile drame ale acestei insurecţii.

Din l82l, Andronika li s-a alăturat manioţilor, precum Colocotroni, condamnat la moarte şi refugiat pe Insulele Ionice, care a chemat-o lângă el la 18 ianuarie al acelui an, atunci când a debarcat la Scardamula. Ea a luat parte la prima bătălie dintr-un întreg şir, dată în Tesalia, pe când Colocotroni îi ataca pe locuitorii din Phanari şi pe cei din Kariten, alăturaţi turcilor, pe malul Rhupiei.

A luat parte şi la înfruntarea de la Valtetsio, din 17 mai, ce a semănat deruta în oastea lui Mustafa-bei. Mai mult, s-a distins în timpul asediului de la Tripoliţa, unde urmaşii spartanilor îi considerau pe otomani doar nişte „persani laşi", iar turcii i-au tratat pe greci drept „iepuri prăpădiţi din Laconia". Dar, atunci, iepurii au învins.

La 5 octombrie, capitala Peloponezului, neputând fi deblocată de flota turcă, a trebuit să capituleze şi, în ciuda convenţiilor, a fost trecută prin foc şi sabie, timp de trei zile - ceea ce i-a costat viaţa pe zece mii de otomani, indiferent de vârstă şi de sex.

În anul următor, la 4 martie, în timpul unei bătălii pe mare, Andronika, îmbarcată sub ordinele amiralului Miaulis, a văzut fugind vasele turceşti, după o luptă de cinci ore, căutându-şi refugiul în portul Zanta. Dar, pe una dintre acele corăbii îl

Andronika îl recunoscu pe fiul ei.

recunoscuse pe fiul ei, ce pilota escadra otomană prin golful Patras! Din acea zi, ea se avântase şi mai tare în luptă, căutându-şi moartea... Dar moartea n-o vroia.

Însă Nicolas Starkos îşi continuase drumul criminal. După câteva săptămâni, i se alăturase lui Kari-Ali, ce bombarda oraşul Schio, de pe insula cu acelaşi nume. Luase parte la masacrele cumplite, în care pieriseră douăzeci şi trei de mii de creştini, fără a-i mai pomeni pe cei patruzeci şi şapte de mii ce fuseseră vânduţi ca robi în pieţele din Smirna. Unul dintre vasele ce îi transportase pe aceşti nefericiţi pe coastele Africii de Nord fusese comandat chiar de fiul Andronikăi, de grecul care-şi vindea fraţii!

În perioada următoare, în care elenii aveau să reziste în faţa unei armate combinate de turci şi de egipteni, Andronika nu încetă să le imite pe acele eroine ale căror nume au fost citate anterior.

Tristă epocă, mai ales pentru Moreea. Ibrahim tocmai îşi aruncase asupra lor arabii, mai feroce ca otomanii. Andronika se afla printre cei patru mii de combatanţi pe care Colocotroni, numit comandant şef al trupelor din Peloponez, abia reuşise să-i strângă în jurul său.

Dar Ibrahim, care debarcase cu unsprezece mii de oşteni pe coasta Meseniei, se apucase mai întâi să blocheze porturile Koroni şi Patras; apoi cucerise Navarinul, a cărui citadelă trebuia să-i asigure o bază pentru operaţiunile sale, iar portul să-i ofere un adăpost flotei sale.

După aceea incendie Argosul, cuceri Tripoliţa. Acest lucru îi permise, până la venirea iernii, să jefuiască provinciile învecinate. Mai ales Mesenia suferi atrocităţile respective. De aceea, Andronika trebui să fugă până în fundul Magnei, ca să nu cadă în mâinile arabilor. Totuşi, ea nu se gândea la odihnă. Se putea odihni, oare, într-un ţinut oprimat?

A luat parte la campaniile din 1825 şi din 1826, la bătălia din defileul Verga, după care Ibrahim s-a retras la Polyravos, de unde manioţii din nord au reuşit să-l respingă mai departe. Apoi, ea li s-a alăturat trupelor regulate ale colonelului Fabvier, în timpul luptei de la Chaidari, din iulie 1826. Acolo, grav rănită, doar graţie curajului unui tânăr francez, ce se afla sub drapelul filoelenilor, a reuşit să scape de cumpliţii oşteni ai lui Kiutagi.

Timp de mai multe luni, viaţa Andronikăi a fost în primejdie. Constituţia ei robustă a salvat-o, dar anul 1826 se încheie fără ca ea să-şi recapete suficient forţele ca să ia parte la înfruntările armate.

În aceste împrejurări, în august 1827, ea reveni în provinciile Magnei. Voia să-şi revadă casa din Vitylo. O întâmplare neobişnuită îl aduse şi pe fiul ei acolo, în aceeaşi zi... Se ştie ce

urmare a avut întâlnirea dintre Andronika şi Nicolas Starkos, şi ce blestem cumplit i-a aruncat ea din pragul casei părinteşti.

Acum, nemaiavând ce să o reţină pe pământul natal, Andronika avea să îşi continue lupta până ce Grecia urma să devină complet independentă.

Aşa stăteau lucrurile la 10 mai 1827, în clipa în care văduva lui Starkos pornea iar pe drumurile Magnei să li se alăture grecilor din Peloponez, care se băteau pentru fiecare palmă de pământ cu oştenii lui Ibrahim.

Capitolul IV Trista casă a unui bogătaş

În vreme ce *Karysta* se îndrepta către nord, spre o destinaţie cunoscută doar de căpitanul ei, în Corfu se petrecea un fapt care, deşi era ceva personal, atrăgea însă atenţia publicului asupra personajelor principale din această istorisire.

Se ştie că, din 1815, ca urmare a tratatelor de atunci, grupul de Insule Ionice fusese pus sub protectoratul Angliei, după ce îl acceptase pe cel al Franţei până în 1814.

Grupul cuprinde şi Kefalonia, Itaca, Zakinthos, Cerigo, Paxos, Corfu. Aceasta din urmă, cea mai apropiată de continent, şi cea mai importantă, fiind Corkyra din Antichitate. L-a avut rege pe Alcinus, gazda primitoare a lui Iason şi a Medeei. Mai târziu a ajuns acolo Ulise, după Războiul Troian. Iată de ce insula are un loc aparte în istoria Antichităţii.

Cunoscuse războaiele cu francii, cu bulgarii, cu sarazinii, napolitanii, fusese devastată în secolul al XVI-lea de Barbarosa, apărată în al XVII-lea de contele Schodemburg şi, spre sfârşitul Primului Imperiu, de generalul Donzelot, fiind, în perioada de faţă, reşedinţa unui înalt comisar englez.

Pe atunci, înaltul comisar era sir Frederik Adam, guvernator al Insulelor Ionice. În vederea eventualelor consecinţe pe care le-ar fi avut războiul grecilor împotriva turcilor, el îşi ţinea întotdeauna la îndemână câteva fregate, destinate să facă poliţie pe aceste mări. Era nevoie de nişte vase bine înarmate pentru a menţine ordinea în acest arhipelag, aflat când în puterea grecilor, când în a turcilor, a purtătorilor de scrisori mandatare, fără a mai vorbi despre piraţi, neavând altă îndeletnicire decât aceea de a-şi aroga dreptul de a jefui după plac corăbiile de toate naţionalităţile.

Se găseau, pe atunci, în Corfu, un mare număr de străini şi, în special, dintre cei care fuseseră atraşi, în ultimii trei sau patru ani, de diversele faze ale Războiului de Independenţă. În Corfu

unii se îmbarcau pentru a merge să lupte. În Corfu veneau alţii să se instaleze, cei cărora uzura războiului le impunea un oarecare timp de repaus.

Dintre cei din urmă, ar trebui să-l amintim pe un tânăr francez. Pasionat pentru această cauză, de cinci ani lua parte foarte activ şi în mod glorios la principalele evenimente a căror scenă era peninsula elenică.

Henry d'Albaret, locotenent în marina regală, unul dintre cei mai tineri ofiţeri cu acest grad, aflat în concediu nelimitat, venise să- şi ofere serviciile sub drapelul filoelenilor francezi. În vârstă de douăzeci şi nouă de ani, de statură medie, robust, fapt care îi permitea să reziste la toate rigorile meseriei de marinar, acest tânăr ofiţer se distingea prin manierele sale elegante.

Distincţia întregii sale făpturi, sinceritatea privirii, farmecul chipului şi stabilitatea firii lui inspirau, de la prima vedere, o simpatie pe care o relaţie de mai lungă durată nu putea decât să o întărească.

Născut la Paris, Henry d'Albaret aparţinea unei familii bogate, îşi pierduse mama la o vârstă fragedă. Tatăl său murise când el ajunsese aproape la vârsta majoratului, adică la doi sau trei ani după ce îşi terminase studiile la Şcoala Navală. Dispunând de o avere destul de mare, nu i-a trecut prin minte că ea ar constitui un motiv pentru a-şi abandona meseria de marinar. Dimpotrivă! A continuat deci cariera începută, una dintre cele mai frumoase din lume, şi tocmai devenise locotenent de vas când pavilionul grec a fost arborat în faţa semilunei turceşti, în Grecia de Nord şi în Peloponez.

Henry d'Albaret n-a stat mult pe gânduri. Ca atâţia tineri îndrăzneţi, irezistibil atraşi de această mişcare, el i-a însoţit pe voluntarii pe care guvernul francez avea să îi îndrepte până la hotarele Europei Orientale. El a fost unul dintre acei primi filoeleni gata să-şi verse sângele pentru cauza independenţei.

Încă din anul 1822, s-a aflat printre glorioşii învinşi ai lui Mavrocordat, în faimoasa bătălie de la Arta. Şi printre învingători, la primul asediu de la Misolonghi. Era prezent, în anul următor, când a murit Marco Botsaris. În 1824, a luat parte, nu fără strălucire, la acele bătălii navale, care i-au răzbunat pe greci pentru victoriile lui Mehmet-Ali.

După înfrângerea de la Tripoliţa, în 1826, a luptat la Chaidari, unde a salvat viaţa Andronikăi Starkos, strivită în picioarele cailor lui Kiutagi - confruntare cumplită, în care filoelenii au suferit pierderi foarte grele.

Cu toate acestea, Henry d'Albaret n-a vrut să-şi părăsească şeful şi, la scurt timp după aceea, l-a reîntâlnit la Methenes.

În acel moment, Acropole din Atena era apărată de căpitanul Guras, cu o mie cinci sute de oameni sub comanda sa. Aici, în

această fortăreaţă, se refugiaseră cinci sute de femei şi de copii, care nu mai putuseră fugi când turcii puseseră mâna pe oraş. Guras avea provizii pentru un an de zile, armament de luptă alcătuit din paisprezece tunuri şi trei obuziere, dar ducea lipsă de muniţie.

Fabvier s-a decis, atunci, să aprovizioneze Acropole. A cerut nişte oameni care să-l urmeze de bunăvoie în această îndrăzneaţă acţiune. Cinci sute treizeci de voluntari au răspuns la apelul său. Printre ei se aflau şi patruzeci de filoeleni; iar printre cei patruzeci, şi în fruntea lor, Henry d'Albaret. Fiecare dintre aceşti bravi partizani s-a echipat cu câte un sac cu praf de puşcă şi, sub comanda lui Fabvier, s-au îmbarcat toţi la Methenes.

La 13 decembrie, micul detaşament debarca aproape de picioarele zidului Acropolei. O rază de lună i-a dat de gol. Turcii i-au atacat cu focuri de armă. Fabvier a strigat: „Înainte!" Fiecare om, fără a renunţa la sacul său cu praf de puşcă, ce putea să explodeze în orice moment, a traversat şanţul de apărare şi a intrat în fortăreaţă, ale cărei porţi fuseseră deschise.

Asediaţii i-au respins, victorioşi, pe turci. Însă Fabvier era rănit, secundul său fusese ucis, Henry d'Albaret se prăbuşise, lovit de un glonţ. Soldaţii şi comandantul lor se aflau, aşadar, închişi între zidurile fortăreţei, alături de cei cărora le veniseră în ajutor cu atâta îndrăzneală şi care nu voiau să-i mai lase să plece.

Acolo, tânărul ofiţer, având o rană care, din fericire, nu era foarte gravă, a trebuit să suporte privaţiunile asediaţilor, siliţi să se hrănească doar cu o porţie de orz, singurul lor aliment. După şase luni, odată cu capitularea Acropolei, acceptată de Kiutagi, tânărul şi-a regăsit libertatea. Abia la 5 iunie 1827, Fabvier, voluntarii săi şi asediaţii au putut să părăsească citadela Atenei şi să se îmbarce pe corăbiile care i-au transportat la Salamina.

Henry d'Albaret, încă foarte slăbit, n-a vrut să rămână în acest oraş, ci s-a îndreptat spre Corfu. Aici, de două luni, îşi refăcea forţele, aşteptând să vină ceasul să-şi reia poziţia în primele rânduri, când soarta a vrut să-i dea un nou sens vieţii sale, care nu fusese, până atunci, decât una de soldat.

Exista la Corfu, în capătul acelei „Strada Reale", o casă veche, nu prea aspectuoasă, cu o înfăţişare pe jumătate grecească, pe jumătate italiană. În această clădire locuia un personaj care se arăta puţin, dar despre care se vorbea mult. El se numea Elizundo şi era bancher. Dacă avea şaizeci sau şaptezeci de ani, nimeni n-ar fi putut spune.

De vreo douăzeci de ani trăia în această sumbră locuinţă, din care ieşea foarte rar.

Dar, chiar dacă nu ieşea, o mulţime de oameni din toate ţările, de toate condiţiile - clienţi înverşunaţi ai băncii sale - veneau să-l viziteze aici. Fără nicio îndoială, se încheiau afaceri considerabile în această casă unde se găsea şi banca, a cărei onorabilitate era fără reproş. Elizundo trecea, de altfel, drept un om extrem de bogat. Niciun alt nume, de la Insulele Ionice şi până la confraţii săi dalmaţi din Zara sau din Raguza, nu se putea bucura de mai multă încredere ca al său.

O poliţă acceptată de el valora aur. Fireşte, nu se lansa în afaceri fără a-şi lua măsuri de precauţie. Părea chiar foarte zgârcit. Referinţele acceptate de el trebuiau să se dovedească excelente, iar garanţiile să fie complete; în schimb, vistieria sa părea inepuizabilă. Ca un aspect demn de reţinut, Elizundo rezolva aproape totul de unul singur, neavând decât un singur angajat, un om de-al casei, de care se va pomeni mai încolo, dar şi acela fiind însărcinat să ţină doar registrele fără importanţă.

Bancherul era, deopotrivă, propriul casier şi propriul păstrător al documentelor sale. Nu exista nicio cambie care să nu fi fost redactată, nicio scrisoare de credit care să nu fi fost scrisă de mâna lui. Astfel, niciodată un comisionar străin nu lucrase la biroul său financiar. Ceea ce contribuia din plin la asigurarea secretului afacerilor sale.

Care era originea acestui bancher? Se zicea că ar fi fost ilir din Dalmaţia, dar, despre acest subiect, nu se ştia nimic precis. Mut în ceea ce privea trecutul său, mut asupra prezentului, el nu întreţinea niciun fel de relaţii cu societatea corfiotă. Când grupul de insule fusese plasat sub protectoratul Franţei, existenţa lui rămăsese aceeaşi ca pe vremea când un guvernator englez îşi exercita autoritatea asupra Insulelor Ionice. Desigur, nu avea niciun rost să crezi tot ceea ce spunea despre averea sa, pe care gura lumii o aprecia la sute de milioane, dar trebuia să fie şi era, într-adevăr, foarte bogat, cu toate că modul său de trai era al unui om modest în nevoile şi în gusturile sale.

Elizundo era văduv - aşa cum fusese dinainte de a se stabili în Corfu - unde venise însoţit de o fetiţă, pe atunci în vârstă de doi ani. Acum, această fetiţă, pe nume Hadjina, avea douăzeci şi doi de ani şi trăia în această casă, ocupându-se de toate treburile locuinţei.

Oriunde, chiar şi în această ţară din Orient, unde frumuseţea femeilor este foarte preţuită, Hadjina Elizundo ar fi trecut drept foarte frumoasă, în ciuda gravităţii chipului său, puţin cam trist. Însă cum ar fi putut fi altfel în acest mediu în care îşi petrecuse copilăria, fără o mamă care să o îndrume, fără o prietenă cu care să-şi împărtăşească primele visuri de tânără?

Hadjina Elizundo era de statură medie, dar avea o constituţie foarte delicată. Originea sa grecească, pe care o moştenise de

la mama sa, amintea de tipul acelor frumoase tinere din Laconia, care le întreceau pe toate cele din Peloponez.

Între tată şi fiică, intimitatea nu era şi nici nu putea fi profundă. Bancherul trăia singur, tăcut şi rezervat, fiind unul dintre acei oameni care îşi întorc privirea şi îşi acoperă ochii, de parcă lumina i-ar răni. Puţin vorbăreţ, atât în viaţa publică, cât şi în cea privată, nu devenea niciodată comunicativ, nici în raport cu clienţii săi. Cum ar fi putut Hadjina Elizundo să găsească un oarecare farmec în acest trai, închisă între ziduri, cât timp între aceştia cu greu găsea inima unui tată?

Din fericire, avea pe lângă ea un om bun, devotat, iubitor, care nu trăia decât pentru tânăra sa stăpână, se întrista din pricina grijilor ei, al cărui chip se înveselea dacă o vedea pe ea zâmbind. Toată viaţa lui depindea de cea a Hadjinei. După această descriere s-ar putea crede că era un brav şi credincios câine, unul dintre acei „aspiranţi la umanitate", cum afirma Michelet, sau „un prieten umil", cum îl definea Lamartine.

Nu! Era un simplu om, dar care ar fi putut la fel de bine să fie un câine. El o văzuse pe Hadjina născându-se şi n-o mai părăsise de atunci - o ţinuse în braţe pe copilă şi o servea acum pe tânără.

El era un grec, pe nume Xaris, frate de lapte al mamei Hadjinei, pe care o urmase şi după căsătoria ei cu bancherul din Corfu. Se afla de peste douăzeci de ani în această casă, bucurându-se de o poziţie superioară faţă de un simplu servitor, ajutându-l şi pe Elizundo, deşi nu i se încredinţau decât nişte neînsemnate acte de trecut în registre.

Xaris, ca unii bărbaţi din Laconia, era înalt, cu umeri largi, cu o neobişnuită forţă. Avea un chip armonios, nişte ochi sinceri şi frumoşi, nasul lung şi arcuit, pe care-l puneau în evidenţă nişte superbe mustăţi. Pe cap purta o căciulă de lână de culoare închisă, iar eleganta fustanelă a ţării sale era închisă pe talie cu un brâu.

Când Hadjina Elizundo ieşea, pentru trebuinţele casei ori pentru a merge la biserica catolică Sfântul Spiridon ori pentru a inspira puţin aer de mare, care nu ajungea până la locuinţa lor de pe Strada Reale, Xaris o însoţea. Astfel mulţi tineri corfioţi o putuseră zări, fie pe esplanadă, fie pe străduţele mahalalei Kastrades, care se întindea de-a lungul golfuleţului cu acelaşi nume.

Nu numai unul încercase să ajungă până la tatăl ei. Cine n-ar fi fost ispitit de frumuseţea tinerei şi, totodată, de milioanele din casa Elizundo? Dar la toate propunerile de acest gen Hadjina răspunsese negativ. Iar bancherul nu se amestecase niciodată pentru a-i schimba hotărârea. Totuşi, credinciosul Xaris, pentru

ca tânăra sa stăpână să fie fericită pe lumea aceasta, i-ar fi cedat

Xaris o însoțea pe Hadjina Elizundo.

ei toată partea sa de fericire la care un devotament nemărginit îi dădea dreptul pe lumea cealaltă!

Astfel se putea descrie această casă austeră, tristă, aproape izolată într-un colţ al capitalei anticei Corcyra, şi felul în care stăteau lucrurile în interiorul său, unde capriciile sorţii aveau să-l introducă pe Henry d'Albaret.

La început s-au stabilit unele relaţii de afaceri între bancher şi ofiţerul francez. Părăsind Parisul, acesta îşi luase titluri de valoare importante la Banca Elizundo. În Corfu avu nevoie să le schimbe în bani. Din Corfu obţinu sumele necesare pe timpul campaniilor sale de filoelen.

De mai multe ori el venise pe această insulă şi astfel făcuse cunoştinţă cu Hadjina Elizundo. Frumuseţea tinerei îl uimise. Amintirea ei îl urmărise pretutindeni pe câmpurile de luptă din Moreea şi din Atica.

După ce Acropole s-a predat, Henry d'Albaret n-a avut altceva mai bun de făcut decât să se întoarcă în Corfu. Nu se refăcuse complet în urma rănii. Oboselile excesive din timpul asediului îi afectaseră sănătatea. Deşi nu locuia în casa bancherului, găsise în fiecare zi ospitalitate pentru câteva ore, favoare de care niciun alt străin nu mai beneficiase până atunci.

Trecuseră aproape trei luni de când Henry d'Albaret trăia astfel. Treptat, vizitele sale la Elizundo, care, la început, n-au fost decât de afaceri, au devenit mai captivante, după ce se transformaseră în unele zilnice. Hadjina îi plăcea foarte mult tânărului ofiţer. Să nu-şi fi dat seama de acest lucru şi fata, găsindu-l mereu cu atâta înflăcărare lângă ea, pe de-a-ntregul subjugat de plăcerea de a o auzi şi de a o vedea?

Nici ea n-a ezitat să-i acorde toate îngrijirile pe care le cerea starea lui de sănătate, grav afectată. Aşa că Henry d'Albaret o ducea foarte bine, supus unui asemenea regim.

Pe de altă parte, Xaris nu-şi ascundea simpatia pe care i-o inspira caracterul sincer şi plăcut al lui Henry d'Albaret, de care se lega, la rândul său, tot mai mult.

— Ai dreptate, Hadjina, îi zicea el adesea fetei. Grecia este patria ta şi a mea, şi nu trebuie să uităm că tânărul ofiţer a suferit tot pentru Grecia!

— Mă iubeşte! îi spuse ea, într-o zi, lui Xaris.

Iar vestea a fost anunţată cu simplitatea caracteristică tinerei.

— Ei bine, atunci trebuie să te lăsăm să-l iubeşti, răspunse Xaris. Tatăl tău îmbătrâneşte, Hadjina! Nici eu n-o să trăiesc la nesfârşit!... Unde ai putea găsi tu pe lume un protector mai sigur ca Henry d'Albaret?

Hadjina nu răspunse nimic. Pe lângă faptul că era iubită, şi ea îl iubea pe admiratorul ei. O reţinere absolut firească o făcea să nu mărturisească deschis acest sentiment, nici măcar lui Xaris.

Dar aşa stăteau lucrurile. Nu mai era un secret pentru nimeni din întreaga societate corfiotă. Înainte chiar de-a exista cererea în mod oficial, se vorbea deja de căsătoria lui Henry d'Albaret cu Hadjina Elizundo, ca şi cum aceasta fusese deja stabilită.

Trebuie remarcat că bancherul nu dăduse vreun semn că ar fi dezaprobat atenţiile cu care tânărul o curta pe tânără. Aşa cum spunea şi Xaris, simţea că îmbătrânea, chiar rapid. Oricât de uscată i-ar fi fost inima, se temea, firește, că Hadjina ar rămâne singură pe lume, deşi ştia că avea cu ce să-şi ducă traiul, din averea pe care ar fi moştenit-o.

Această chestiune bănească nu intrase niciodată în vederile lui Henry d'Albaret. Dacă fiica bancherului era bogată sau nu, acest aspect nu era în măsură să-l preocupe defel. Iubirea lui pentru fată se născuse din sentimente cu mult mai înalte decât din simple calcule vulgare şi se datora mai ales bunătăţii şi frumuseţii ei, viei simpatii pe care i-o inspira situaţia ei, închisă în acest mediu întunecat, nobleţii gândurilor sale, largheţii vederilor sale, energiei sufleteşti de care o ştia capabilă, dacă vreodată ar fi fost pusă în situaţia de a dovedi.

Acest lucru era uşor de înţeles atunci când Hadjina vorbea despre Grecia asuprită şi despre eforturile supraomeneşti pe care le făceau copiii săi pentru a-i reda libertatea. În acest domeniu, cei doi tineri constatau că erau cu totul de acord.

Câte ore emoţionante n-au petrecut ei discutând despre toate acestea, în greaca pe care Henry d'Albaret o vorbea, acum, ca pe limba sa maternă! Ce bucurie îi cuprindea pe amândoi atunci când vreo victorie marină mai compensa din înfrângerile din Moreea sau Atica!

A trebuit ca Henry d'Albaret să povestească amănunţit toate luptele la care luase parte, să îi pomenească pe grecii şi pe străinii ce se remarcaseră în aceste înfruntări sângeroase, şi pe femeile pe care Hadjina, în adâncul sufletului său, voia să le imite - Bobolina, Modena, Zaharia, Kaidos, fără de a uita de curajoasa Andronika, pe care tânărul ofiţer o salvase de la masacrul din Chaidari.

Ca atare, într-o bună zi, când Henry d'Albaret rosti numele acestei femei, Elizundo, care asculta şi el discuţia, făcu o mişcare ce-i atrase atenţia fiicei sale.

— Ce s-a întâmplat, tată? se miră fata.

— Nimic, răspunse bancherul.

Apoi, întorcându-se către tânărul ofiţer, cu glas aparent indiferent, întrebă:

— Aţi cunoscut-o pe această Andronika?

— Da, domnule Elizundo.

— Ştiţi, cumva, ce s-a întâmplat cu ea?

— Nu, răspunse Henry d'Albaret. După lupta de la Chaidari, cred că a fost nevoită să se întoarcă în provincie, în Magna sa natală. Dar, dintr-o zi sau alta, mă aştept s-o văd reapărând pe câmpul de bătălie al Greciei...

— Da! adăugă Hadjina, acolo unde trebuie să se afle!

De ce Elizundo se interesase de soarta Andronikăi? Nimeni nu îl întrebă. Oricum, cert este că n-ar fi răspuns decât evaziv. Dar problema n-o preocupă pe fiica sa, prea puţin la curent cu relaţiile bancherului. Să fi fost deci posibil să existe vreo legătură între tatăl său şi această Andronika, pe care o admira ea?

De altfel, în ceea ce privea Războiul de Independenţă, Elizundo arăta o rezervă deplină. Cărei tabere îi acorda susţinerea sa, celei a opresorilor sau celei a oprimaţilor? Ar fi fost greu de precizat - nu era el omul care să exprime vreo susţinere pentru una dintre ele sau, în general, pentru vreun anumit lucru. Cert era doar faptul că primea prin curier la fel de multe scrisori expediate atât din Turcia, cât şi din Grecia.

Însă este important să repetăm că, deşi tânărul ofiţer se arătase devotat cauzei elenilor, Elizundo nu-i făcuse, din această pricină, o primire mai puţin favorabilă în casa lui.

Totuşi, Henry d'Albaret nu-şi mai putea prelungi şederea în Corfu. Refăcut pe de-a-ntregul, se hotărâse să-şi facă până la capăt datoria. Îi vorbea adesea fetei despre aceasta.

— Este datoria ta, într-adevăr! îi răspundea Hadjina. Oricât m-ar durea plecarea ta, Henry, înţeleg că trebuie să te alături tovarăşilor tăi de arme! Da! Până când Grecia nu va fi independentă, trebuie să continue lupta pentru ea!

— Voi pleca, Hadjina, voi pleca! îi zise, într-o zi, Henry d'Albaret. Dar, dacă aş putea lua cu mine certitudinea că şi tu mă iubeşti aşa cum te iubesc eu...

— Henry, nu am nici un motiv să-ţi ascund sentimentele faţă de tine, răspunse Hadjina. Nu mai sunt o copilă şi privesc cu seriozitate spre viitor. Am încredere în tine, adăugă ea, întinzându-i mâna, să ai şi tu încredere în mine! Cea pe care o laşi la plecare va fi aceeaşi când te vei întoarce!

Henry d'Albaret strânse mâna pe care Hadjina i-o întindea drept chezaş pentru sentimentele sale.

— Îţi mulţumesc din toată inima! răspunse tânărul francez. Da! Ne aparţinem cu adevărat unul celuilalt! Şi dacă, din această cauză, despărţirea noastră se dovedeşte mai dureroasă, cel puţin voi purta cu mine credinţa că sunt iubit de tine!... Dar, înainte să plec, Hadjina, doresc să-i vorbesc tatălui tău!... Vreau să fiu sigur că ne binecuvântează dragostea şi că, din partea lui, nu vom avea de întâmpinat nicio piedică...

— Procedezi cu înţelepciune, Henry, răspunse tânăra. Du-te şi obţine făgăduinţa sa, precum o ai şi pe a mea!

Iar tânărul francez nu întârzie s-o facă, întrucât era hotărât să îşi reia serviciul sub comanda colonelului Fabvier.

Într-adevăr, evenimentele decurgeau tot mai rău privitor la cauza independenţei. Convenţia de la Londra nu produsese încă niciun efect util, ba chiar ridica întrebarea dacă nu cumva puterile europene se mărginiseră, în faţa sultanului, doar la nişte observaţii oficiale, deci absolut platonice.

De altfel, turcii, îngâmfaţi de victoriile lor, păreau prea puţin dispuşi să cedeze ceva din pretenţii. Cu toate că două escadrile, una engleză, condusă de amiralul Codrington, şi cealaltă franceză, la ordinele amiralului de Rigny, străbătuseră atunci Marea Egee şi, cu toate că guvernul grec venise să se instaleze la Egina, pentru a de-libera în mai bune condiţii de securitate, turcii arătau o încăpăţânare care îi făcea şi mai de temut.

Aşa se înţelegea, cel puţin, văzând o întreagă flotă de nouăzeci şi două de corăbii otomane, egiptene şi tunisiene, în vasta radă a portului Navarin, tocmai la data de 7 septembrie. Aceasta aducea uriaşe cantităţi de provizii, pe care Ibrahim avea să le preia ca să acopere nevoile unei expediţii pregătite împotriva hydrioţilor.

Or, tocmai la Hydra se hotărâse să meargă căpitanul d'Albaret, ca să se alăture trupelor de voluntari. Această insulă, aflată în extremitatea Argolidei, este una dintre cele mai bogate din Arhipelag. Cu sângele şi cu banii săi, după ce făcuse atâtea pentru cauza elenilor pe care o apărau bravii săi marinari, Tombasis, Miaulis, Tsamados, atât de temuţi de căpitanii turci, Hydra era acum ameninţată de cele mai cumplite represalii.

Henry d'Albaret nu-şi putea amâna, aşadar, plecarea din Corfu, dacă voia să ajungă la Hydra înaintea oştenilor lui Ibrahim. De aceea, data plecării sale a fost definitiv stabilită pentru 21 octombrie.

Cu câteva zile mai înainte, aşa cum fusese stabilit, tânărul ofiţer veni să-l vadă pe Elizundo şi îi ceru mâna fiicei sale. Nu îi ascunsese faptul că Hadjina avea să se bucure, dacă bancherul va binevoi să-i încuviinţeze cererea. De altfel, chestiunea se reducea, deocamdată, la obţinerea consimţământului din partea lui.

Căsătoria urma să fie celebrată la întoarcerea lui Henry d'Albaret. Absenţa sa, cel puţin aşa spera el, nu avea să fie îndelungată.

Bancherul ştia situaţia tânărului ofiţer, starea averii sale, respectul de care se bucura familia acestuia în Franţa. Nu avea deci niciun motiv de a cere explicaţii în această privinţă. La

rândul său, onorabilitatea lui era fără pată, şi niciodată nu se auzise cel mai mic zvon defavorabil la adresa băncii.

Cât despre la cât era estimată averea sa, cum tânărul Henry d'Albaret nici măcar nu pomenise de acest subiect, şi bancherul păstra tăcerea. Iar despre propunere în sine, Elizundo răspunse că îi plăcea. Această căsătorie nu putea decât să-l facă fericit, întrucât el trebuia să îi asigure fericirea fiicei sale.

Toate acestea au fost spuse destul de rece, dar important era că fuseseră discutate. Henry d'Albaret avea acum promisiunea lui Elizundo, pentru care, în schimb, bancherul primi de la fiica lui călduroase mulţumiri, pe care el le ascultă, rezervat, ca de obicei.

Totul părea să decurgă spre cea mai mare mulţumire a tinerilor şi, să adăugăm, spre cea deplină a lui Xaris. Acest om de treabă plânse ca un copil şi, fericit, îl îmbrăţişă pe tânărul ofiţer.

Însă lui Henry d'Albaret nu îi mai rămăsese decât foarte puţin timp de petrecut alături de Hadjina Elizundo. Se hotărâse să se îmbarce pe un bric levantin, ce trebuia să părăsească Insula Corfu la 21 ale lunii, cu destinaţia Hydra.

Cum au trecut aceste ultime zile în casa de pe Strada Reale, se poate uşor ghici, fără să mai insistăm asupra lor. Henry d'Albaret şi Hadjina nu s-au mai despărţit nici pentru un ceas. Discutau întruna în salonul scund de la parterul posomorâtei locuinţe. Nobleţea sentimentelor lor le oferea acestor întâlniri un farmec deosebit, ce le mai îndulcea tonul extrem de serios.

Viitorul părea al lor, dacă prezentul încă nu-l stăpâneau. Dar acest prezent voiau să-l analizeze la rece. Amândoi îi cântăriră şansele, bune şi rele, fără să se descurajeze. Discutând astfel, nu conteneau să se înflăcăreze, pentru această cauză, căreia Henry d'Albaret urma să i se dedice încă o dată.

În seara de 20 octombrie, pentru ultima oară, îşi repetau aceste lucruri, probabil, cu mai multă emoţie, fiindcă a doua zi tânărul ofiţer trebuia să plece.

Deodată, Xaris intră în salon. Nu putea zice nimic. Gâfâia. Alergase cât putuse de tare! În câteva minute, picioarele sale puternice îl purtaseră, străbătând oraşul de la citadelă până la capătul Străzii Reale.

— Ei bine, ce doreşti?... Ce s-a-ntâmplat, Xaris?... De ce eşti atât de emoţionat?... îl întrebă Hadjina.

— Fiindcă... fiindcă am!... O veste!... Una importantă... Şi gravă!

— Spune-o!... Spune-o, Xaris! îi zise, la rândul său, Henry d'Albaret, neştiind dacă trebuia să se bucure ori să se îngrijoreze.

— Nu pot!... Nu pot! răspunse Xaris, pe care o mare emoţie îl sufoca.

— Este, deci, o ştire despre război? îl întrebă fata, luându-l de mână.

— Da!... Da!...

— Dar spune odată!... repetă ea. Vorbeşte, dragă Xaris!... Ce s-a întâmplat?

— Turcii... azi... înfrânţi... la Navarin!

Astfel Henry d'Albaret şi Hadjina aflară vestea bătăliei navale de la 20 octombrie.

Bancherul Elizundo intră în clipa aceea în salon, atras de zgomotul făcut de întoarcerea năvalnică a lui Xaris. Când află despre ce era vorba, buzele i se strânseră fără voie, se încruntă, chipul său nu trădă nici satisfacţie, nici neplăcere, în timp ce tinerii îşi lăsară bucuria inimii să se reverse neîngrădită.

Într-adevăr, vestea bătăliei de la Navarin tocmai sosise la Corfu. De îndată ce se răspândi în tot oraşul, se aflară amănuntele, transmise telegrafic de aparatele de pe coasta albaneză.

Escadrele engleză şi franceză, cărora li se alăturase cea rusă, numărând douăzeci şi şapte de nave şi o mie două sute şaptezeci şi şase de tunuri, atacaseră flota otomană, reuşind să intre în rada portului Navarin.

Cu toate că turcii le fuseseră superiori ca număr, deoarece se bazau pe şaizeci de vase, toate foarte mari, înarmate cu o mie nouă sute nouăzeci şi patru de tunuri, fuseseră bătuţi. Multe nave de-ale otomanilor se scufundaseră ori explodaseră, pierind împreună cu un mare număr de ofiţeri şi de mateloţi. Ibrahim nu mai avea cum aştepta de la marina sultanului ajutor în expediţia sa contra Hydrei.

Acesta era un eveniment de o importanţă deosebită. Într-adevăr, avea să fie punctul de cotitură într-o nouă perioadă a războiului pentru soarta Greciei. Deşi cele trei puteri se hotărâseră dinainte să nu tragă niciun folos de pe urma respectivei victorii, prin care zdrobiseră Poarta, acum părea sigur că acordul lor va duce la scoaterea teritoriului elen de sub dominaţia otomană, iar autonomia noului regat avea să devină un fapt împlinit.

Astfel se credea în casa bancherului Elizundo. Hadjina, Henry d'Albaret şi Xaris aplaudaseră. Bucuria lor îşi află ecoul în tot oraşul. Tunurile din Navarin tocmai le asiguraseră independenţa fiilor Greciei.

Înainte de orice, planurile tânărului ofiţer se modificară total după această victorie a puterilor aliate sau, mai curând, după înfrângerea flotei turceşti.

Ibrahim trebuia să renunţe la a mai desfăşura campania împotriva Hydrei. De acest lucru nu se mai îndoia nimeni.

Se schimbau cu totul deci planurile lui Henry d'Albaret dinainte de 20 octombrie. Nu mai era nevoie să se alăture voluntarilor care le veniseră în ajutor hydrioţilor. Se hotărî să aştepte în Corfu evenimentele care urmau din cauza înfruntării de la Navarin.

Soarta Greciei se limpezea. Europa n-o lăsa să piară. Cu puţin timp în urmă, în toată peninsula elenă, Semiluna cedase locul stindardului independenţei, Ibrahim fiind deja obligat să îşi restrângă ocupaţia numai la centrul ţinutului şi la oraşele de pe litoralul Peloponezului, iar acum avea să fie, în sfârşit, obligat să le părăsească.

În aceste condiţii, spre care punct al peninsulei avea să se îndrepte Henry d'Albaret? Fără îndoială, colonelul Fabvier se pregătea să părăsească Mitylene pentru a porni în campanie împotriva turcilor pe Insula Chios; dar pregătirile nu se încheiaseră încă şi nici nu aveau să se încheie. Nu avea rost să se gândească la o plecare imediată.

Astfel judecă situaţia tânărul ofiţer. La fel o aprecie şi Hadjina, de lângă el. Nu mai exista niciun motiv de a amâna căsătoria. De altfel, Elizundo nu mai ridica nicio obiecţie ca mariajul să aibă loc fără întârziere. Data a fost stabilită peste zece zile din acel moment, adică la sfârşitul lunii octombrie.

Este inutil să mai insistăm asupra sentimentelor pe care apropierea uniunii lor le zămislea în inimile celor doi logodnici. Henry d'Albaret nu mai pleca în războiul în care-şi putea pierde viaţa! Nu mai exista aşteptarea dureroasă, în care ar fi trăit Hadjina, numărând zilele şi orele!

Xaris era cel mai fericit om din acea casă. Nici dacă ar fi fost vorba de propria-i căsătorie, veselia lui nu s-ar fi dovedit mai debordantă. Şi bancherul, în ciuda rigidităţii sale, se bucura din plin. Viitorul fiicei sale era asigurat!

Au convenit ca lucrurile să se desfăşoare cu simplitate. Era inutil ca întregul oraş să fie invitat la festivitate. Nici Hadjina, nici Henry d'Albaret nu ţineau să aibă atâţia martori la fericirea lor. Aveau însă nevoie de o perioadă de pregătire, în care să se ocupe numai de organizarea ceremoniei.

La 23 octombrie mai rămăsese doar o săptămână până la nuntă. Se părea că nu mai exista niciun obstacol de trecut, nicio întârziere de care să se teamă. Totuşi, avu loc un eveniment ce ar fi trebuit să-i îngrijoreze mult pe Hadjina şi pe Henry d'Albaret, dacă ar fi ştiut de el.

În acea zi, curierul de dimineaţă îi aduse lui Elizundo o scrisoare, al cărei conţinut îl uimi. Se încruntă, o rupse, ba chiar

o arse - ceea ce indica o mare tulburare la un om atât de stăpân pe sine precum bancherul.

Putu fi auzit murmurând:

„De ce nu mi-a venit scrisoarea asta peste opt zile? Blestemat fie cel care a scris-o!"

Capitolul V Coasta meseniană

Toată noaptea, după ce a plecat din Vitylo, *Karysta* s-a îndreptat spre sud-vest, ca să traverseze oblic Golful Koroni.

Nicolas Starkos coborâse iar în cabina sa şi nu avea să mai iasă de acolo decât la răsăritul soarelui.

Vântul îi era favorabil - briza răcoroasă de sud-est ce bate de obicei pe aceste mări, la sfârşitul verii şi începutul primăverii, prin perioada solstiţiilor, când se transformă în ploaie vaporii Mediteranei.

Dimineaţa, Capul Gallo, din extremitatea Meseniei, a fost ocolit şi ultimele vârfuri ale munţilor Tayget, care delimitează pantele sale abrupte, se cufundară curând în aburii răsăritului.

După ce Capul Gallo a fost depăşit, Nicolas Starkos apăru din nou pe puntea şaicii sale. Prima privire o aruncă spre est.

Pământul Magnei nu se mai vedea. În partea aceea, acum se ridicau puternicele contraforturi ale Muntelui Hagios-Dimitrios, puţin în spatele promontoriului.

O clipă, braţul căpitanului se întinse în direcţia Magnei. Un gest de ameninţare? Un ultim adio adresat tinutului său natal? Cine ar fi putut şti? Oricum, nu prevestea nimic bun, în acel moment, privirea din ochii lui Nicolas Starkos!

Şaica, bine strunită sub pânzele sale pătrate şi sub cele latine, luă amurele la tribord şi începu să înainteze spre nord-vest. Dar, cum vântul sufla dinspre uscat, marea prezenta toate condiţiile pentru o navigare rapidă.

Karysta lăsă, în stânga, insulele Enuses, Cabrera, Sapienţa şi Venetico; apoi, intră în linie dreaptă prin trecătoarea dintre Sapienţa şi uscat, ca să ajungă în dreptul oraşului Modon.

Înaintea ei se desfăşura, în acel moment, coasta meseniană, cu minunata panoramă a munţilor săi, având un caracter vulcanic foarte pronunţat. Această Mesenia era destinată să devină, după constituirea definitivă a regatului, una dintre cele treisprezece nome sau prefecturi, din care se compune Grecia modernă, incluzând şi Insulele Ionice. Dar, în epoca respectivă, provincia aceasta nu era decât unul dintre numeroasele teatre de luptă, când în mâinile lui Ibrahim, când în mâinile grecilor,

după cum decideau sorţii armelor, cum fusese, altădată, teatrul celor trei războaie ale Meseniei duse împotriva spartanilor, care făcuseră celebre numele lui Aristomene şi Epaminonda.

În acest timp, Nicolas Starkos, fără a rosti măcar un cuvânt, după ce verificase cu ajutorul busolei direcţia şaicii şi observase cum evolua vremea, se dusese să se aşeze în partea din spate a navei.

În partea opusă avea loc un schimb de propuneri între echipajul *Karystei* şi cei zece oameni îmbarcaţi la Vitylo în ajun - în total, vreo douăzeci de marinari, cu un simplu şef de echipaj pentru a-i comanda, la ordinele căpitanului. Este adevărat, secundul şaicii nu se afla la bord în momentul acela.

Şi iată ce spuneau mateloţii despre destinaţia actuală a micului lor vas şi despre direcţia pe care o urma, urcând înapoi de-a lungul coastelor Greciei. Se înţelege de la sine că întrebările veneau de la cei noi, iar răspunsurile de la cei vechi din echipaj.

— Nu vorbeşte prea mult căpitanul Starkos!

— Doar cât trebuie; dar când vorbeşte, le zice bine şi trebuie să-l asculţi!

— Şi încotro merge *Karysta*?

— Nu se ştie niciodată încotro merge *Karysta*.

— La naiba! Ne-am angajat pe încredere şi asta puţin contează, la urma urmei!

— Da! Şi fiţi siguri că acolo unde ne duce căpitanul, acolo trebuie să mergem!

— Dar, aşa, numai cu tunurile acelea marinăreşti micuţe din faţă, *Karysta* nu poate risca să atace vasele de comerţ din Arhipelag!

— La fel, nu este deloc făcută să cutreiere mările! Căpitanul Starkos are alte corăbii, bine armate, bine echipate pentru cursă! *Karysta* este, cum s-ar zice, iahtul său de plăcere! De altfel, vedeţi că nu merită băgată în seamă? La fel se lasă înşelate şi crucişătoarele franceze, engleze, greceşti şi turceşti!

— Dar părţile din pradă?...

— Sunt ale cui le înhaţă, şi voi veţi fi dintre aceştia, când şaica îşi va termina campania! Hai că n-o să staţi degeaba şi, unde e primejdie, e şi profit!

— Aşadar, nu este nimic de făcut acum prin împrejurimile Greciei şi ale insulelor?

— Nimic... nu mai mult ca prin apele Adriaticii, dacă fantezia căpitanului ne va purta prin partea aceea! Deci, până la noi ordine, iată-ne marinari cinstiţi, la bordul unei şaici cinstite, navigând cinstit pe Marea Ionică! Dar lucrurile se vor schimba!

— Şi, cu cât mai repede, cu atât mai bine!

După cum se vede, noii îmbarcaţi, la fel ca şi ceilalţi marinari de la bord, nu erau oameni care să dea înapoi de la treabă, oricare ar fi fost ea. Scrupulele, remuşcările, chiar simplele prejudecăţi nu avea rost să le cauţi pe la populaţia de marinari din Magna de Jos. Într-adevăr, erau demni de cel care îi comanda, iar acela ştia că se poate bizui pe ei.

Dar, dacă oamenii din Vitylo îl cunoscuseră pe căpitanul Starkos, nu îl cunoscuseră şi pe secundul lor, deopotrivă ofiţer de marină şi om de afaceri - pe scurt, blestemat fie-i numele! Acesta era un căpitan, Skopélo, originar din Cerigotto, o insuliţă destul de rău-famată, situată la limita meridională a Arhipelagului, între Cerigo şi Creta. Iată de ce unul dintre noii-veniţi, adresându-se şefului de echipaj de pe *Karysta*, întrebă:

— Şi secundul?

— Secundul nu este la bord, a fost răspunsul.

— N-o să-l vedem?

— Ba da.

— Când?

— Când va trebui să-l vedem.

— Dar unde este?

— Unde trebuie să fie!

Omul a fost nevoit să se mulţumească doar cu acest răspuns, din care nu aflase nimic. În acel moment, de altfel, fluierul şefului de echipaj chemă toată lumea pe punte, pentru a mai întinde pânzele. Cu acestea, conversaţia de mai devreme, din teuga din faţă, a fost întreruptă brusc.

Într-adevăr, trebuia să mai strângă puţin vântul, ca să se situeze pe direcţia de înaintare, pe distanţă de o milă, spre coasta mesenianã. Pe la prânz, *Karysta* trecu prin dreptul oraşului Modon.

Nu într-acolo era destinaţia sa. Deci, nu avea de ce să facă escală în acest orăşel, ridicat pe ruinele anticei Methona, la capătul unui promontoriu care-şi proiecta vârful stâncos către Insula Sapienţa. Curând, după o cotitură a falezei, pierdură din vedere farul care se ridica la intrarea în port.

Un semnal, totuşi, fusese făcut de la bordul şaicii. Un pavilion negru, cu o semilună roşie, fusese înălţat în vârful catargului mare. Dar, dinspre uscat nu i se răspunse în niciun fel. De aceea, drumul a fost continuat spre nord.

Seara, *Karysta* sosea la intrarea în rada portului Navarinului, un fel de întins lac maritim, străjuit pe o latură de un şir de munţi înalţi. O clipă, oraşul, dominat de masa confuză a fortăreţei sale, se ivi în spărtura unei stânci gigantice. Ea se află la extremitatea acestui stăvilar natural, care opreşte furia vânturilor dinspre nord-vest; pe care, prin această pâlnie lungă Adriatica îşi varsă torentele în Marea Ionică.

Amurgul încă mai lumina culmile acestor înălţimi, în est; dar întunericul cuprinsese deja rada largă.

De data aceasta, echipajul putea crede că şaica lor avea să arunce ancora la Navarin. Într-adevăr, ea porni drept prin trecătoarea Megalo-Thuro, la sud de îngusta insulă Sphacteria, care se întinde pe o lungime de aproape patru mii de metri. Acolo se înălţau două morminte, ridicate în cinstea a două dintre cele mai nobile victime ale războiului: unul al căpitanului francez Mallet, ucis în l825, şi, în fundul unei grote, celălalt, al contelui de Santa-Rosa, un filoelen italian, fost ministru al Piemontului, mort în acelaşi an şi pentru aceeaşi cauză.

Când şaica nu mai era decât la vreo zece lungimi de cablu de oraş, ea se întoarse pe-o coastă, cu focul în vânt. Un felinar roşu a fost înălţat, cum fusese ridicat şi pavilionul negru, în vârful catargului mare. Nici la acest semnal nu se primi vreun răspuns.

Karysta nu mai avea nimic de făcut în această radă, unde se puteau număra, în acel moment, multe vase turceşti. Şaica execută manevrele ca să se pună pe direcţia albei insuliţe Kuloneski, situată aproape în mijloc. Apoi, la comanda şefului de echipaj, strânsoarea velelor a fost puţin slăbită, iar cârma a fost pusă spre tribord - ceea ce-i permitea revenirea spre marginea Sphacteriei.

Pe insuliţa Kuloneski, mai multe sute de turci, surprinşi de greci, fuseseră închişi la începutul războiului, în 1821, şi acolo muriseră de foame, cu toate că se predaseră cu promisiunea că vor fi transportaţi pe teritoriul otoman.

Tot aici, mai târziu, în anul 1825, când trupele lui Ibrahim au asediat Sphacteria, pe care Mavrocordat o apăra el însuşi, opt sute de greci au fost masacraţi ca represalii.

Şaica se îndrepta spre trecătoarea de la Sikia, cu o lungime de cablu lărgime, de la nord de insulă, între partea sa septentrională şi promontoriul Coryphasion. Trebuia să cunoşti bine canalul pentru a te aventura pe acolo, fiindcă este aproape impracticabil pentru vase mari, al căror pescaj cere o mai mare adâncime. Dar Nicolas Starkos, cum ar fi făcut şi cel mai bun pilot din radă, trecu cu îndrăzneală printre rocile ascuţite de la capătul insulei şi depăşi promontoriul Coryphasion. Apoi, văzând dincolo de acesta mai multe escadre ancorate - vreo treizeci de vase franceze, engleze şi ruse - le ocoli cu prudenţă, urcă în timpul nopţii, urmând coasta meseniană, se strecură printre uscat şi Insula Prodana, iar dimineaţa, şaica, mânată de o răcoroasă briză dinspre sud-est, urmărea sinuozităţile litoralului prin apele liniştite ale Golfului Arcadia.

Soarele tocmai se ridica, în clipa aceea, în spatele crestei Ithom, de unde privirea, după ce îmbrăţişa amplasamentul anticei Mesenii, cuprindea, într-o parte, Golful Koroni, şi, în

cealaltă, golful căruia regiunea Arcadia i-a dat numele său. Marea scânteia în lungi valuri aurii, încreţită de briză, sub primele raze de soare.

Încă din zori, Nicolas Starkos manevra nava astfel încât să treacă pe cât era cu putinţă mai aproape de oraşul situat în una dintre concavităţile coastei care se rotunjea, formând o radă largă, comercială.

Către orele zece, şeful de echipaj veni în partea din spate a navei, în faţa căpitanului, drept, cu atitudinea unuia care aşteaptă ordine.

Întreaga structură gigantică a munţilor Arcadiei se desfăşura atunci, la est. Sate pierdute pe la jumătatea colinelor prin pădurile de măslini şi de migdali şi printre vii, pâraie şerpuind spre albia vreunui râu, printre tufe de mirt şi de oleandri; apoi, animale risipite pe toate înălţimile, pe toate pantele, orientate în toate direcţiile, miile de vii vestite de Corint, care nu lăsau nicio palmă de pământ neocupat; mai jos, pe primele pante, casele roşii ale oraşului, sclipind ca nişte mari bucăţi de etamină pe fundalul unei cortine de chiparoşi: astfel se prezenta această magnifică panoramă a uneia dintre cele mai pitoreşti coaste ale Peloponezului.

Dar, apropiindu-te mai mult de Arcadia, vedeai antica Kyparissia, care a fost principalul port al Meseniei pe timpul lui Epaminonda, apoi imul din domeniile francezului Ville-Hardouin, după Cruciade, ce dezolant spectacol pentru ochi, ce dureroase regrete pentru cineva care ar fi păstrat aceste amintiri cu religiozitate!

Cu doi ani mai devreme, Ibrahim distrusese oraşul şi-i măcelărise copiii, femeile şi bătrânii! În ruine zăcea acum vechiul său castel, clădit pe amplasamentul anticei Acropole; în ruine, Biserica Sfântul Gheorghe, pe care nişte musulmani fanatici o devastaseră; în ruine, de asemenea, şi casele şi edificiile publice!

— Se vede limpede că prietenii noştri egipteni au trecut pe aici! murmură Nicolas Starkos, care nu simţea nicio strângere de inimă în faţa acestei scene dezolante.

— Şi acum turcii sunt stăpâni aici! îi răspunse şeful de echipaj.

— Da... pentru multă vreme... şi chiar, să sperăm, pentru totdeauna! adăugă căpitanul.

— *Karysta* va acosta sau mergem mai departe?

Nicolas Starkos observă cu atenţie portul, de care-l despărţeau doar câteva lungimi de cablu. Apoi privirile i se îndreptară chiar spre oraşul construit la o milă mai în spate, pe un contrafort al muntelui Psykhro. Părea că ezită să facă ceea ce trebuia în privinţa Arcadiei: să tragă la dig, sau să iasă din nou în larg.

Şeful de echipaj continua să aştepte răspunsul căpitanului la întrebarea sa.

— Daţi semnalul! spuse, în sfârşit, Nicolas Starkos.

Pavilionul roşu cu semilună de argint urcă în vârful catargului şi se desfăşură în vânt.

La câteva minute după aceea, o flamură identică flutura în vârful unui stâlp, înălţat la un capăt al digului din port.

— Să acostăm! zise căpitanul.

Timona a fost pusă dedesubt, iar şaica se apropie. Îndată ce intrarea în port a fost suficient de largă, înaintă fără ezitare. Curând velele au fost strânse, apoi şi pânza mare, iar *Karysta* pătrunse în canal numai cu bate-pupa şi focul. Viteza rămasă îi era suficientă pentru a ajunge până în mijlocul portului. Acolo, aruncă ancora, iar mateloţii se ocupară de diversele manevre care urmează unei escale.

Aproape imediat, barca a fost lăsată în apă, căpitanul urcă în ea, apoi se desprinse de navă, împinsă viguros de patru vâsle, şi acostă la o scăriţă de piatră, săpată în stânca cheiului. Un om îl aştepta acolo, urându-i bun venit în termenii următori:

— Skopélo este la ordinele lui Nicolas Starkos!

Un gest de familiaritate al căpitanului a fost singurul său răspuns. O luă înainte şi urcă panta, astfel încât ajunse la primele case ale oraşului. După ce trecu printre ruinele de la ultimul asediu, prin mijlocul străzilor înţesate de soldaţi turci şi arabi, se opri în faţa unui han, scăpat aproape intact, pe a cărui faţadă scria Minerva, unde însoţitorul său intră după el.

O clipă mai târziu, căpitanul Starkos şi Skopélo stăteau la masă într-o încăpere, având la îndemână două pahare şi o sticlă de raki, un alcool tare, distilat din crini de pădure. Ţigarete din tutun galben şi parfumat de la Misolonghi au fost răsucite, aprinse şi inhalate; apoi începu conversaţia între aceşti doi bărbaţi, dintre care unul se făcea de bună voie umilul slujitor al celuilalt.

Hain chip, josnic, viclean, inteligent totodată, avea acest Skopélo. N-ai fi zis că avea cincizeci de ani, ceea ce era absolut adevărat, deşi părea mai în vârstă. O figură de cămătar, cu ochi făţarnici, dar vioi, părul ras, nasul coroiat, mâinile cu degete răschirate şi picioarele lungi, despre care s-ar fi putut spune ca despre picioarele albanezilor: „Degetul mare este în Macedonia, pe când călcâiul se află încă în Beoţia". În fine, o faţă rotundă, fără mustăţi, o barbă sură pe obraz, un cap puternic, cu ţeasta golaşă, prins pe un trunchi slăbănog, de înălţime medie. Acest tip de evreu arab, totuşi creştin din naştere, purta un costum foarte simplu - vesta şi pantalonii de matelot levantin - ascuns sub un fel de mantie îmblănită.

Skopélo era omul de afaceri potrivit pentru a administra bunurile acestor piraţi din arhipelagul grecesc, foarte abil atunci când se ocupa de plasamentul prăzilor, de vânzarea prizonierilor, duşi pe piaţa turcească şi transportaţi pe coastele berbere.

Ceea ce putea fi o conversaţie între Starkos şi Skopélo, subiectele în jurul cărora se învârteau, modul în care evenimentele din războiul actual erau apreciate, câştigurile pe care le-au plănuit - sunt uşor de ghicit.

— Ce mai e prin Grecia? întrebă căpitanul.

— Nimic nou, de când ai plecat, de bună seamă! răspunse Skopélo. Se împlineşte o lună încheiată de când *Karysta* navighează pe lângă coastele Tripolitaniei şi, probabil, de la plecare, n-ai mai putut avea nicio veste!

— Niciuna, într-adevăr.

— Te anunţ, deci, căpitane, că vasele turceşti sunt gata să-i transporte pe Ibrahim şi trupele sale la Hydra.

— Da, răspunse Nicolas Starkos. Le-am zărit ieri seară, traversând portul Navarin.

— N-ai făcut pe nicăieri vreo escală de când ai plecat din Tripoli? întrebă Skopélo.

— Ba da... o singură dată!... M-am oprit câteva ore în Vitylo... pentru a completa echipajul *Karystei*! Dar, de când am pierdut din ochi coasta Magnei, n-am mai primit niciun răspuns la semnale, până am ajuns în Arcadia.

— Probabil pentru că n-au avut cum să-ţi răspundă, replică Skopélo.

— Spune-mi, reluă Nicolas Starkos, ce fac, în acest moment, Miaulis şi Canaris?

— Sunt obligaţi, căpitane, să încerce să-i ajute pe hidrioţi, ceea ce nu le poate asigura decât nişte succese de rând, nicidecum o victorie definitivă! Aşa că, în timp ce ei urmăresc vasele turceşti, piraţii au parte de zile frumoase în tot Arhipelagul!

— Şi se mai vorbeşte despre?...

— Despre Sacratif? îi continuă Skopélo vorba, mai în şoaptă. Da!... peste tot... şi, ca întotdeauna, Nicolas Starkos, nu depinde decât de el să se vorbească şi mai mult încă!

— Se va vorbi!

Nicolas Starkos se ridicase, după ce îşi golise paharul pe care Skopélo îl umpluse din nou. Se plimbă un timp încoace şi încolo; apoi, oprindu-se în faţa ferestrei cu braţele încrucişate, ascultă cântecul grosolan al soldaţilor turci, ce se auzea din depărtare.

În sfârşit, se întoarse şi se aşeză în faţa lui Skopélo, şi, schimbând brusc cursul conversaţiei, întrebă:

— Am înţeles din semnalul tău că ai avea aici o încărcătură de prizonieri?

— Da, Nicolas Starkos, cu ce altceva să umpli o navă de patru sute de tone! Este tot ce a mai rămas din masacrul de după deruta lui Cremmydi! Hristoase! Turcii au ucis cam mult, de data aceasta! Dacă ar fi fost după ei, n-ar mai fi rămas un singur prizonier viu!

— Sunt bărbaţi, femei?

— Da, şi copii!... de toate felurile, mă rog!

— Unde sunt?

— În fortăreaţa Arcadiei.

— I-ai cumpărat scump?

— Hm! Paşa nu s-a arătat binevoitor, răspunse Skopélo. El crede că Războiul de Independenţă se apropie de sfârşit... din păcate! Şi dacă nu mai avem război, nu mai sunt nici bătălii! Dacă nu mai sunt bătălii, nu mai sunt nici razii, cum se spune acolo, în Berberia, iar dacă nu mai sunt razii, nu mai este nici marfă omenească sau de alt soi! Dar, dacă prizonierii sunt rari, atunci le creşte preţul! Este o compensaţie, căpitane! Ştiu din sursă de încredere că lipsesc robii, în momentul acesta, pe pieţele din Africa şi i-am putea revinde pe aceştia la un preţ bun!

— Fie! zise Nicolas Starkos. Este totul gata, poţi să-i îmbarci pe *Karysta*?

— Totul este gata şi nu mai am de ce să stau aici.

— Asta-i bine, Skopélo. Peste opt sau zece zile, cel târziu, corabia, care va fi expediată din Karpathos, va prelua încărcătura. Se va livra fără greutăţi?

— Fără, totul este perfect stabilit, răspunse Skopélo, dar contra plată. Va trebui, aşadar, să ne înţelegem cu bancherul Elizundo, ca să ne accepte poliţele. Semnătura lui este bună, iar paşa va accepta valorile sale ca pe bani!

— O să-i scriu lui Elizundo că voi face neîntârziat escală în Corfu, unde voi încheia afacerea aceasta...

— Afacerea aceasta... şi încă una, nu mai puţin importantă, Nicolas Starkos! adăugă Skopélo.

— Poate!... răspunse căpitanul.

— Adevărul este că ar fi justă! Elizundo este bogat... excesiv... s-ar zice!... Şi ce l-a îmbogăţit, dacă nu comerţul nostru... şi noi... chiar cu riscul de a termina cu frânghia de gât, atârnaţi de verga velei foc!... Ah, ce bine e să fii bancherul piraţilor din Arhipelag, în vremurile astea! De aceea, îţi repet, Nicolas Starkos, ar fi justă!

— Ce ar fi justă? îl întrebă căpitanul pe secund, privindu-l fix în ochi.

— Cum, nu ştii? replică Skopélo. Adevărul este, poţi mărturisi, căpitane, că mă întrebi doar ca să mă auzi repetând-o a suta oară!

— Ei, asta-i!

— Fiica bancherului Elizundo...

— Ceea ce e drept să se facă se va face! răspunse cu simplitate Nicolas Starkos, ridicându-se.

După aceea, ieşi din hanul Minerva şi, urmat de Skopélo, se întoarse în port, în locul unde-l aştepta barca.

— Hai la bord, îi zise secundului său. Vom negocia poliţele cu Elizundo, după sosirea noastră în Corfu. După aceea, vei reveni în Arcadia, ca să te ocupi de livrarea încărcăturii.

— La bord, atunci! replică Skopélo.

După un ceas, *Karysta* ieşea din golf. Dar, înainte de încheierea zilei, Nicolas Starkos putu auzi un geamăt îndepărtat, al cărui ecou ajungea la el dinspre sud.

Erau tunurile escadrelor combinate ce trăgeau în rada portului Navarinului.

Capitolul VI Pe piraţii din arhipelag!

Şaica ţinea direcţia nord-nord-vest, ce-i permitea să urmeze pitoreasca presărare a Insulelor Ionice, căci nu pierzi din vedere una şi o zăreşti de îndată pe alta.

Din fericire pentru ea, *Karysta*, ce părea o navă levantină cinstită, pe jumătate iaht pentru plimbări de plăcere, nu trăda nimic despre adevăratele sale îndeletniciri. De fapt, n-ar fi fost prudent pentru căpitanul ei să se aventureze astfel pe sub ghiulelele forturilor britanice, la mila fregatelor din Anglia.

Doar cincisprezece mile marine separau Arcadia de Insula Zakynthos, „floarea Levantului", cum o numeau poetic italienii. Din fundul golfului pe care-l traversa atunci *Karysta*, se vedeau chiar culmile înverzite ale Muntelui Scopos, pe pantele căruia stau numeroşi măslini şi portocali, care au înlocuit pădurile dese cântate de Homer şi Virgiliu.

Vântul era bun, briza dinspre uscat stabilă, suflând dinspre sud-est. Şaica, dusă de gabier şi de zburător, străbătu repede prin apele Insulei Zakynthos, la fel de liniştite precum cele ale unui lac.

Spre seară, trecea prin dreptul capitalei ce poartă acelaşi nume ca şi insula. Aceasta este o drăguţă localitate italiană, înfloritǎ pe pământul lui Zakynthos, fiul troianului Dardanus. De pe puntea *Karystei* nu se zăreau decât luminile oraşului, care se desfăşurau pe un spaţiu de o jumătate de leghe, pe ţărmul unui golfuleţ circular. Acele lumini, presărate la diferite înălţimi, de la cheiurile portului până pe vârfurile turnurilor castelului de

origine veneţiană, clădit la trei sute de picioare deasupra mării, alcătuiau parcă o enormă constelaţie, ale cărei stele principale marcau piaţa palatelor Renaşterii de pe strada principală şi Catedrala Sfântul Dionisie din Zakynthos.

Nicolas Starkos, cu această populaţie de pe insulă, atât de profund transformată din contactul cu veneţienii, francezii, englezii şi ruşii, nu putea întreţine niciun fel de raporturi comerciale de genul celor stabilite cu turcii din Peloponez. Nu avu, aşadar, niciun semnal de transmis străjilor din port, nici de ce să facă escală în această insulă, odinioară patria a doi poeţi celebri - unul italian, Hugo Foscolo, de la sfârşitul secolului al XVIII-lea, iar celălalt Salomos, una dintre gloriile Greciei moderne.

Karysta traversa îngustul braţ de mare care separa Zakynthos de Ahaia şi Elida. Fireşte, nu doar o singură ureche de la bord se simţi ofensată de cântecele de pe uscat pe care le aducea briza, de parcă ar fi fost nişte barcarole ieşite din Lido! Dar trebuiau să se resemneze. Şaica trecu prin mijlocul acestor melodii italiene şi, în ziua următoare, se găsea în Golful Patras, adâncă scobitură ce continua golful Lepantei până la Istmul Corint.

Nicolas Starkos stătea, în acel moment, în partea din faţă a *Karystei*. Privirea sa se plimba de-a lungul coastei Acarnaniei, pe la limita septentrională a golfului. De acolo, reînviau măreţele şi nepieritoarele amintiri, care ar fi trebuit să trezească un fior în sufletul oricărui fiu al Greciei, dacă acest fiu nu şi-ar fi renegat şi trădat de multă vreme ţara-mamă!

— Misolonghi! spuse atunci Skopélo, întinzând mâna înspre nord-vest. Rea populaţie! Oameni care mai degrabă ar sări în aer decât să se predea!

Acolo, într-adevăr, cu doi ani înainte, nu se putuse face nimic pentru cumpărătorii de prizonieri şi vânzătorii de sclavi. După zece luni de lupte, asediaţii din Misolonghi, sleiţi de osteneală, epuizaţi de foame, decât să capituleze în faţa lui Ibrahim, au preferat să arunce în aer oraşul şi fortăreaţa. Bărbaţi, femei, copii, toţi pieriseră în explozia care nu i-a cruţat nici pe învingători.

Cu un an înainte, aproape în acelaşi loc unde fusese de curând înmormântat Marco Botsaris, unul dintre eroii Războiului de Independenţă, venise să moară, descurajat, disperat, lordul Byron, ale cărui rămăşiţe se odihnesc astăzi la Westminster. Numai inima sa a rămas în acest pământ al Greciei, ţară pe care o iubea şi care nu şi-a regăsit libertatea decât după moartea sa!

Un gest violent, acesta a fost singurul răspuns al lui Nicolas Starkos la observaţia lui Skopélo. Apoi, şaica, îndepărtându-se repede de Golful Patras, se îndreptă spre Cefalonia.

Dusă de vânt, avea să străbată în doar câteva ore distanţa care separă Cefalonia de Insula Zakynthos. De altfel, *Karysta* nu căuta să ajungă în Argostoli, capitala acesteia, al cărei port, puţin adânc, ce-i drept, este totuşi ideal pentru vasele de tonaj mijlociu. Şaica o porni cu îndrăzneală prin canalele strâmte ce scăldau coasta sa orientală, şi, pe la ora şase şi jumătate seara, se apropia de Thiaki, antica Itaca.

Această insulă, de opt leghe lungime şi o leghe şi jumătate lăţime, extrem de stâncoasă, minunat de sălbatică, bogată în ulei şi vin, pe care le produce din belşug, avea zece mii de locuitori. Fără istorie proprie, a lăsat, totuşi, un nume celebru în Antichitate.

A fost patria lui Ulise şi a Penelopei, ale căror amintiri se regăsesc încă în vârful Anogi, în adâncul grotei din Muntele Sfântul Ştefan, în mijlocul ruinelor de pe Muntele Etos, prin câmpiile Eumeei, la picioarele Stâncii Corbilor, pe unde trebuie să fi curs poeticele ape ale fântânii Arethusei.

La căderea nopţii, ţinutul fiului lui Laerte aproape că se topise în întuneric, la vreo cincisprezece leghe distanţă de ultimul promontoriu al Cefaloniei. În timpul nopţii, *Karysta*, pornind ceva mai în larg, ca să evite îngusta trecătoare ce separă capătul nordic al Insulei Itaca de capul sudic al Sfintei Maura, trecu, la cel mult două mile distanţă de ţărm, de-a lungul coastei orientale a acestei insule.

Abia se putu zări vag, în lumina lunii, un soi de faleză albicioasă, dominând marea de la o sută optzeci de picioare - aceasta era Râpa Leucadei, pe care au făcut-o celebră Sapho şi Artemis. Dar, din această insulă, numită, de asemenea, Leucada, nu mai rămăsese nici urmă în sud, la răsăritul soarelui, iar şaica, alăturându-se coastei albaneze, se îndrepta, cu toate pânzele sus, spre Insula Corfu.

Mai aveau încă de parcurs vreo douăzeci de leghe în ziua aceea, dacă Nicolas Starkos voia să sosească, înainte de lăsarea nopţii, în apele capitalei insulei.

Ele au fost străbătute cu repeziciune de această temerară *Karysta*, care îşi forţă pânzele până când parapeţii bordului ajunseră să alunece razant cu apa. Briza se întărise considerabil. A fost nevoie de toată atenţia timonierului ca să nu se lase prins în această enormă desfăşurare de pânze. Din fericire, catargele erau solide, iar greementul aproape nou şi de calitate superioară. Nicio terţarolă n-a scăpat de sub control, nicio parâmă nu s-a desprins.

Şaica s-a comportat la fel cum ar fi făcut dacă ar fi fost vorba despre o întrecere de viteză în vreun „meci" internaţional.

A trecut, astfel, rapid pe lângă mica Insulă Paxo. Deja, spre nord, se conturau primele înălţimi ale Insulei Corfu. Pe partea

dreaptă, coasta albaneză îşi profila la orizont dantelura Munţilor Acroceronieni. Câteva vase de război, purtând fie pavilionul englez, fie pavilionul turc, au fost zărite prin aceste locuri, destul de frecventate, ale Mării Ionice. *Karysta* n-a încercat să le evite nici pe unele, nici pe celelalte. Dacă i-ar fi fost lansat vreun semnal ca să se arate din profil, s-ar fi supus fără ezitare, neavând la bord nici încărcătură, nici documente care să-i trădeze destinaţia.

La ora patru după-amiaza, şaica strângea încă puţin vântul, pentru a intra în strâmtoarea care desparte Insula Corfu de uscatul continental. Scotele velelor au fost încordate, iar

...aceasta era Râpa Leucadei.

timonierul viră un cart în direcţia vântului, asfel încât să treacă pe lângă Capul Bianco, de la extremitatea sudică a insulei.

Această primă porţiune a canalului este mai veselă decât partea sa septentrională. De aceea, contrasta fericit cu coasta albaneză, pe atunci aproape necultivată şi pe jumătate sălbatică. Câteva mile mai departe, strâmtoarea se lărgea, prin răscroiala litoralului corfiot. Şaica putu să se lase puţin dusă de vânt, astfel încât o traversă oblic. Din cauza fiordurilor sale, adânci şi nenumărate, perimetrul insulei atinge şaizeci şi cinci de leghe, dar aceasta nu măsoară decât douăzeci pe lungime şi şase pe lăţime.

Pe la cinci, *Karysta* se afla în apropierea insuliţei lui Ulise, în dreptul deschiderii prin care lacul Kalikiopulo, fostul port hilaic, se uneşte cu marea. Apoi, urmă contururile acestei încântătoare „carmone" plantată cu aloe şi agave, deja frecventată de trăsuri şi călăreţi, care vin, la o leghe în sudul oraşului, să caute, odată cu răcoarea mării, farmecul unei admirabile panorame a coastei albaneze ce alcătuia orizontul pe celălalt ţărm al canalului. Trecu iute pe lângă micuţul Golf Kardakio şi a ruinelor care îl domină, în faţa palatului de vară a înalţilor Lorzi Comisari, lăsând pe stânga Golful Kastrades, în jurul căruia se întindea cartierul cu acelaşi nume, Strada Marina, care este nu atât o stradă cât un loc de promenadă, apoi penitenciarul, fostul fort Salvador şi primele case ale capitalei corfiote. *Karysta* depăşi Capul Sidero, pe care se afla citadela, un soi de mic oraş militar, destul de cuprinzător pentru a găzdui reşedinţa comandantului, cazărmile ofiţerilor săi, un spital şi o biserică greacă, din care englezii au făcut un templu protestant.

În sfârşit, ţinând-o drept spre vest, căpitanul Starkos înconjură promontoriul Sfântul Nicolae şi, după ce merse în paralel cu ţărmul, pe care erau etajate casele din nordul oraşului, aruncă ancora la o jumătate de lungime de cablu distanţă de dig.

O barcă a fost lăsată la apă. Nicolas Starkos şi Skopélo luară loc în ea - dar numai după ce căpitanul îşi puse la centură unul dintre acele cuţite cu lama scurtă şi lată, des folosit în provinciile Meseniei. Amândoi debarcară la Biroul de Sănătate şi prezentară actele de bord, care erau în perfectă regulă. Au fost, prin urmare, liberi să meargă unde şi cum le-ar fi fost voia, după ce au stabilit să se întâlnească la ora unsprezece, pentru a se întoarce împreună la bord.

Skopélo, însărcinat cu afacerile *Karystei*, se afundă în partea comercială a oraşului pe nişte străduţe strâmte şi întortocheate, cu nume italieneşti, cu prăvălii cu arcade, totul de-a valma, ca într-un cartier napolitan.

Nicolas Starkos voia să-şi consacre această seară pentru a prinde limbă, cum se spune, adică să mai afle câte ceva. Se

îndreptă spre esplanadă, în cartierul cel mai elegant al cetăţii corfiote.

Această esplanadă sau Piaţa Armelor, străjuită pe laturi de arbori frumoşi, se întinde între oraş şi citadelă, pe care le separă un şanţ lat. În momentul acela, străinii şi localnicii forfoteau, necontenit, dar nu ca la o sărbătoare. Ştafetele intrau în palatul construit în nordul pieţei de către generalul Maitland şi ieşeau pe porţile Sfântului Gheorghe şi Sfântului Mihail, ce flancau faţada sa din piatră albă. Între palatul guvernatorului şi fortăreaţă, al cărei pod batant era coborât în faţa statuii mareşalului de Schulemburg, se făcea astfel un neîncetat schimb de comunicări.

Nicolas Starkos se amestecă în această mulţime. Pricepu limpede că era sub imperiul unei emoţii deosebite. Nefiind omul care să pună întrebări, se mulţumi să asculte. Îl izbi un nume repetat de toate grupurile cu calificative nu prea simpatice - cel de Sacratif.

Acest nume păru a-i stârni puţin curiozitatea; după care ridică uşor din umeri şi continuă să coboare esplanada până la terasa cu care se încheia deasupra mării.

Acolo, un mare număr de curioşi se grămădiseră în jurul unui micuţ templu de formă circulară, care tocmai fusese ridicat în memoria lui Sir Thomas Maitland. Câţiva ani mai târziu, un obelisc urma să fie înălţat în onoarea unuia dintre succesorii săi, Sir Howard Douglas, pentru a face pereche statuii înaltului Lord Comisar actual, Frederik Adam, a cărui amplasare era deja marcată în faţa palatului guvernatorului. Probabil că, dacă protectoratul Angliei n-ar fi luat sfârşit, redând Insulele Ionice regatului elen, străzile din Corfu ar fi fost înţesate cu statuile acestor guvernatori. Totuşi, multor corfioţi nu le trecea prin minte să blameze acest belşug de oameni din bronz sau de piatră şi, poate că, unii regretă acum, din vechea stare de lucruri, rătăcirile administrative ale reprezentanţilor Angliei.

Dar, despre acest subiect, dacă există opinii foarte diferite, dacă, dintre cei şaptezeci de mii de locuitori cât numără antica Kerkyra şi dintre cei douăzeci de mii de locuitori ai capitalei sale, existau creştini ortodocşi, creştini greci, un mare număr de evrei, care ocupau un cartier izolat ca un fel de ghetou, dacă în existenţa citadină a acestor tipi din rase diferite apăreau idei divergente despre interese diverse, în acea zi orice disensiune părea să se fi topit într-un gând comun, un fel de blestem al unui nume repetat fără încetare:

„Sacratif! Sacratif! Pe piratul Sacratif!"

Trecătorii vorbeau în engleză, italiană ori greacă, iar dacă pronunţarea acestui nume se dovedea diferită, anatemele ce-i erau aruncate păreau expresia aceluiaşi sentiment de oroare.

Nicolas Starkos asculta întotdeauna şi nu spunea nimic. De la înălţimea terasei, ochii lui cuprindeau o mare parte din canalul Insulei Corfu, închis ca un lac până aproape de munţii Albaniei, cărora apusul soarelui le poleia cu aur culmile.

Apoi, întorcându-se către port, căpitanul *Karystei* observă că acolo se producea o vie mişcare. Numeroase ambarcaţiuni se îndreptau către vasele de război. Nişte semnale se schimbau între aceste vase şi catargul pavilionului ridicat în vârful citadelei, ale cărei baterii şi cazemate dispăreau în spatele unei perdele de aloe gigantice.

Evident - şi la toate simptomele acestea, un marinar nu se putea înşela - unul sau mai multe vase se pregăteau să părăsească portul din Corfu. Dacă aşa era, trebuie să recunoaştem că populaţia corfiotă dovedea un interes ieşit din comun.

Dar soarele deja dispăruse în spatele înaltelor culmi ale insulei şi, cu un crepuscul destul de scurt la această latitudine, noaptea avea să se lase foarte repede.

Nicolas Starkos se gândi că ar fi timpul să părăsească terasa. Coborî din nou spre esplanadă, lăsând în urma sa grosul spectatorilor, pe care un sentiment de curiozitate îl ţinea încă pe loc. Se îndreptă, apoi, spre arcadele acestei suite de case care mărginesc coasta de vest a Pieţei Armelor.

Acolo, nu lipseau nici cafenelele, pline de lumină, nici şirurile de scaune aranjate pe şosea, ocupate deja de un număr mare de consumatori. Aceştia mai mult discutau decât „consumau", dacă termenul acesta, cam prea modern, le poate fi aplicat corfioţilor de acum cincizeci de ani.

Nicolas Starkos se aşeză la o măsuţă, cu intenţia de a nu pierde niciun cuvânt din cele care se schimbau pe la mesele vecine.

— Într-adevăr, zicea un armator de pe Strada Marina, nu mai există siguranţă pentru comerţ şi nu mai îndrăzneşte nimeni să rişte o încărcătură de preţ prin porturile Levantului!

— Şi în curând, adăugă interlocutorul său - unul dintre acei englezi corpolenţi, care par întotdeauna greoi, ca preşedintele Camerei lor - nu se va mai găsi echipaj care să fie de acord să servească la bordul navelor din Arhipelag!

— Of! Sacratif ăsta!... Sacratif ăsta! repetau, cu o veritabilă indignare, diversele grupuri.

— Un nume nimerit să-ţi usuce gâtlejul, gândea stăpânul cafenelei, şi care ar trebui să te convingă să ţi-l umezeşti!

— La ce oră trebuie să aibă loc plecarea *Syphantei*? întrebă neguţătorul.

— La ora opt, răspunse corfiotul. Dar, adăugă el pe un ton care nu dovedea o încredere absolută, nu-i de ajuns să plece, trebuie să mai şi ajungă la destinaţie!

— Ei! O să ajungă! exclamă un alt corfiot. Nu o să se spună că un pirat a ţinut în şah Marina britanică...

— Şi Marina greacă, şi Marina franceză, şi Marina italiană! adăugă flegmatic un ofiţer englez, care voia ca fiecare stat să-şi aibă porţia de desconsideraţie în această afacere.

— Dar, reluă negustorul ridicându-se, se apropie momentul şi, dacă vrem să asistăm la plecarea *Syphantei*, a venit poate momentul să ne ducem pe esplanadă!

— Nu, răspunse interlocutorul său, nu-i nicio grabă. De altfel, o salvă de tun trebuie să anunţe când ridică ancora.

Iar vorbitorii continuară să-şi interpreteze partitura în concertul de blesteme proferate împotriva lui Sacratif.

Fără îndoială, Nicolas Starkos crezu că era momentul propice de a interveni şi întrebă, fără ca un cât de mic accent să-l dea în vileag drept un originar din Grecia meridională:

— Domnilor, li se adresă el vecinilor săi de masă, aş vrea să vă întreb, dacă nu vă este cu supărare, ce este această *Syphanta*, despre care toată lumea vorbeşte astăzi?

— Este o corvetă, domnule, i s-a răspuns, o corvetă cumpărată, fretată şi armată de o companie de negustori englezi, francezi şi corfioţi, pe care urcă un echipaj din aceste diverse naţionalităţi şi care trebuie să navigheze la ordinele bravului căpitan Stradena! Poate va reuşi să facă el ceea ce n-au putut face vasele de război din Anglia şi din Franţa!

— Aha! zise Nicolas Starkos, pleacă o corvetă!... Şi încotro, dacă nu vă supăraţi?

— Acolo unde l-ar putea întâlni, prinde şi spânzura pe faimosul Sacratif!

— V-aş ruga, atunci, reluă Nicolas Starkos, să-mi spuneţi şi mie cine este vestitul Sacratif?

— Întrebaţi cine este Sacratif? strigă corfiotul stupefiat, căruia englezul îi veni în ajutor, accentuându-i răspunsul printr-un „uau!" de mirare.

Faptul că un om nu ştia încă cine era Sacratif, şi asta în mijlocul capitalei Corfu, chiar în momentul în care acest nume era pe toate buzele, putea fi privit ca un fenomen.

Căpitanul *Karystei* înţelese pe dată efectul pe care-l provocase ignoranţa sa şi imediat se grăbi să adauge:

— Eu sunt străin, domnilor. Abia am venit din Zara, adică din fundul Adriaticii, şi nu sunt deloc la curent cu ceea ce se petrece în Insulele Ionice.

— Mai bine zis cu ceea ce se petrece în Arhipelag! strigă corfiotul, fiindcă, pe drept cuvânt, întreg Arhipelagul a fost transformat de Sacratif în scena de teatru a pirateriilor sale!

— Aha! făcu Nicolas Starkos, este vorba despre un pirat?...

— Despre un pirat, un bandit, un răufăcător al mării! replică englezul cel gras. Da! Sacratif merită toate aceste denumiri, ba chiar pe toate cele care s-ar putea născoci pentru a califica un astfel de nemernic!

După aceasta, englezul făcu o scurtă pauză, ca să-şi reia răsuflarea. Apoi:

— Ceea ce mă miră, domnule, adăugă el, este că se mai poate întâlni un european care să nu ştie cine este Sacratif!

— Oh! Domnule, răspunse Nicolas Starkos, numele nu-mi este total necunoscut, credeţi-mă, dar n-am ştiut că din pricina lui este azi tot oraşul în fierbere. Este oare Corfu ameninţat de un atac al acestui pirat?

— N-ar îndrăzni! strigă negustorul. Niciodată nu s-ar aventura să pună piciorul pe insula noastră!

— Ah! Adevărat? răspunse căpitanul *Karystei*.

— Desigur, domnule, şi, dacă ar face-o, spânzurătorile! da! spânzurătorile s-ar ridica singure, în toate colţurile insulei, pentru a-l apuca, pe unde ar trece!

— Bine, atunci, pentru ce atâta agitaţie? întrebă Nicolas Starkos. Am sosit numai de-un ceas şi nu pot pricepe tumultul care se produce...

— Iată de ce, domnule, îi răspunse englezul. Două vase de comerţ, *Three Brothers* şi *Carnatic*, au fost capturate, acum aproape o lună, de Sacratif, şi tot ce a mai supravieţuit din echipaje a fost vândut pe piaţa de sclavi tripolitană!

— Oh! exclamă Nicolas Starkos. Iată o treabă odioasă, pentru care acest Sacratif ar putea avea de ce să se căiască!

— De aceea, reluă corfiotul, mai mulţi negustori s-au asociat pentru a înarma o corvetă de război, o excelentă navă care să străbată mările, la bordul căreia va urca un echipaj ales şi comandat de un temerar marinar, căpitanul Stradena, care îl va vâna pe acest Sacratif! De data asta, putem spera că piratul, care ţine în şah întreg comerţul din Arhipelag, nu va scăpa de soarta ce i se cuvine!

— Ar fi greu, într-adevăr, răspunse Nicolas Starkos.

— Şi, adăugă negustorul englez, dacă vedeţi tot oraşul cuprins de freamăt, dacă întreaga sa populaţie s-a strâns pe esplanadă, este pentru a asista la ridicarea ancorei *Syphantei*, care va fi salutată cu urale de mai multe mii de voci, când va porni pe canalul Insulei Corfu!

Nicolas Starkos aflase, fără îndoială, tot ceea ce dorise să ştie. Le mulţumi interlocutorilor săi. Apoi, ridicându-se, merse iarăşi să se amestece în mulţimea care umplea esplanada.

În ceea ce îi spuseseră englezul şi corfioţii nu era niciun pic de exagerare. Era adevărul pur! De vreo câţiva ani, jafurile lui Sacratif erau însoţite de fapte revoltătoare. Numeroase vase de comerţ, de toate naţionalităţile, fuseseră atacate de acest pirat pe cât de îndrăzneţ, pe atât de sângeros.

De unde venea el? Care era originea sa? Aparţinea el acelui neam de tâlhari de pe coastele Berberiei? Cine ar fi putut spune? Nu se ştia. Nu îl văzuse nimeni, niciodată. Niciunul nu se întorsese, dintre cei care se treziseră în bătaia tunurilor sale; unii fuseseră ucişi, alţii făcuţi robi. Vasele pe care se îmbarca el, cine ar fi putut să le semnaleze? Trecea, neîncetat, de pe un bord pe altul. Ataca azi cu un rapid bric levantin, mâine cu una dintre acele corvete uşoare, care nu puteau fi întrecute, şi întotdeauna sub pavilion negru. Dacă, în vreuna dintre aceste întâlniri, nu era cel mai puternic, dacă era nevoit să-şi caute scăparea prin fugă, din faţa vreunui redutabil vas de război, atunci dispărea brusc. Şi în ce refugiu necunoscut, în ce ungher uitat al Arhipelagului să fi încercat a da de el apoi? El cunoştea cele mai tainice locuri de trecere ale acestor coaste, a căror hidrografie prezenta încă multe lacune, în epoca respectivă.

Dacă piratul Sacratif era un bun marinar, era şi un cumplit om de atac. Mereu secondat de nişte echipaje care nu se dădeau înapoi de la nimic, nu uita niciodată să le dăruiască, după luptă, „partea necuratului", adică vreo câteva ore de masacru şi de jaf. De aceea, tovarăşii lui îl urmau pretutindeni unde voia el să-i ducă. Îi executau ordinele perfect, oricare ar fi fost acestea. Toţi s-ar fi lăsat ucişi pentru el. Ameninţarea cu cel mai groaznic supliciu nu i-ar fi făcut să-şi denunţe şeful, care exercita asupra lor o veritabilă fascinaţie. Unor astfel de oameni, porniţi la abordaj, rareori le putea rezista vreo navă, mai ales comercială, care nu avea îndeajuns de multe mijloace de apărare.

În orice caz, dacă Sacratif, în ciuda marii sale abilităţi, ar fi fost surprins de vreun vas de război, mai degrabă s-ar fi aruncat în aer decât să se predea. Se povestea chiar că, într-o situaţie de acest fel, lipsindu-i proiectilele, şi-a încărcat tunurile cu capetele proaspăt tăiate ale cadavrelor presărate pe puntea sa.

Aşa era omul pe care *Syphanta* avea misiunea de a-l urmări, aşa era acest pirat de temut, al cărui nume detestat stârnea atâta emoţie în cetatea corfiotă.

La scurt timp, răsună o detunătură. Un nor de fum se ridică după un fulger deasupra mulţimii adunate în citadelă. Aceasta era lovitura de plecare. *Syphanta* ridică ancora şi porni pe

canalul Insulei Corfu, pentru a ajunge în apele meridionale ale Mării Ionice.

Toată mulţimea se repezi la marginea esplanadei, spre terasa monumentului lui Sir Maitland.

Nicolas Starkos, mânat imperios de un sentiment mai puternic, poate, decât o simplă curiozitate, se găsi, curând, în primul rând al spectatorilor.

Treptat, sub clarul de lună apăru corveta, cu focurile sale de poziţie. Înainta cu vântul în bulină, spre a trece de Capul Bianco, alungit, în sudul insulei. O a doua lovitură de tun porni din citadelă, apoi o a treia cărora le răspunseră trei detunături ce iluminară sabordurile *Syphantei*. Acestor bubuituri le răspunseră mii de urale, dintre care ultimele ajunseră la corvetă în momentul în care trecea pe lângă Golfuleţul Kardakio.

Apoi se făcu iar linişte. Treptat, mulţimea, scurgându-se pe străzile mahalalei Kastrades, lăsă loc liber rarilor plimbăreţi pe care un interes de afaceri sau de plăcere îi reţinea pe esplanadă.

Timp de încă un ceas, Nicolas Starkos, gânditor, rămase în vastul spaţiu al armelor, acum aproape pustiu. Dar linişţea nu se lăsase nici în capul lui, şi nici în inima sa. Ochii săi ardeau cu un foc pe care pleoapele sale nu reuşeau să-l ascundă. Privirea lui, ca printr-o mişcare involuntară, se îndreptă în direcţia acelei corvete, ce tocmai dispăruse după masa confuză a insulei.

Când la Biserica Sfântul Spiridon se bătu ora unsprezece, Nicolas Starkos se gândi să se întâlnească cu Skopélo, lângă Biroul pentru Sănătate. Merse pe străzile cartierului ce ducea spre Fortul Nou şi curând ajunse pe chei.

Skopélo îl aştepta acolo.

Căpitanul şaicii se duse la el:

— Corveta *Syphanta* tocmai a plecat! îi zise.

— Aha! făcu Skopélo.

— Da... pentru a-l prinde pe Sacratif!

— Ea sau alta, ce contează! replică simplu Skopélo, arătând spre gigul ce se legăna, la baza scării, mişcat de ultimele ondulaţii ale resacului.

Câteva clipe mai târziu, ambarcaţiunea acosta nava *Karysta*, iar Nicolas Starkos sărea la bordul acesteia, spunând:

— Pe mâine, la Elizundo!

Capitolul VII Surpriza

A doua zi, pe la zece dimineaţa, Nicolas Starkos debarcă şi se îndreptă spre clădirea băncii. Nu era prima oară când se prezenta acolo şi fusese primit mereu ca un client ale cărui afaceri nu erau de dispreţuit.

Însă Elizundo îl cunoştea. Ştia multe despre viaţa lui. Era fiul acelei patrioate de care-i vorbise odată lui Henry d'Albaret. Dar nimeni nu ştia şi nu putea şti ceea ce era căpitanul *Karystei*.

Fireşte că Nicolas Starkos era aşteptat. A fost primit de îndată ce se prezentă. De fapt, scrisoarea, sosită cu patruzeci şi opt de ore înainte şi plecată din Arcadia, era de la el. A fost deci condus în biroul unde se găsea bancherul, care se dovedi precaut şi încuie după ei uşa cu cheia. Nimeni nu trebuia să audă discuţia aceea.

— Bună ziua, Elizundo, îi zise căpitanul *Karystei*, aşezându-se pe un fotoliu, ca unul care se simţea acasă la el. Nu te-am mai văzut de şase luni, deşi ţi-am trimis veşti adesea. Nici n-aş fi vrut să trec pe lângă Corfu fără să mă opresc pe aici, spre a avea plăcerea de a-ţi strânge mâna.

— Nu pentru a mă vedea şi a întări prietenia cu mine ai venit, Nicolas Starkos, răspunse sec bancherul. Ce vrei de fapt?

— Ei! spuse căpitanul, acum îl recunosc pe vechiul meu prieten Elizundo! N-are sentimente, îl interesează doar afacerile! De mult ţi-ai ascuns inima în cel mai tainic sertar al dulapului tău - un sertar a cărui cheie ai pierdut-o!

— Vrei să-mi spui de ce ai venit şi de ce mi-ai scris? întrebă iar Elizundo.

— De fapt, ai dreptate, Elizundo! Fără banalităţi! Să fim serioşi! Avem de discutat azi lucruri grave, ce nu suferă nicio întârziere!

— În scrisoarea ta ai pomenit despre două afaceri, una care intră în categoria relaţiilor noastre obişnuite, cealaltă fiind pur personală.

— Chiar aşa, Elizundo.

— Haide, vorbeşte, Nicolas Starkos! Vreau să le aflu cât mai repede pe ambele!

Iată că bancherul se exprima foarte categoric. Vroia, astfel, să capete explicaţii sincere de la oaspetele său. Dar, ceea ce contrasta cu sinceritatea acestor întrebări era tonul pe care fuseseră puse. Evident, dintre cei doi, aflaţi faţă în faţă, nu bancherul era cel care domina.

Căpitanul de pe *Karysta* nu-şi putu ascunde un zâmbet, pe care Elizundo, uitându-se în jos, nu-l văzu.

— La care dintre cele două chestiuni trebuie să ne oprim mai întâi? întrebă Nicolas Starkos.

— Mai întâi la cea pur personală, răspunse destul de repede bancherul.

— Prefer să încep cu cealaltă, replică tranşant căpitanul.

— Fie, Nicolas Starkos! Despre ce e vorba?

— De un convoi cu prizonieri, pe care trebuie să-l preluăm din Arcadia. Sunt două sute treizeci şi şapte de bărbaţi, femei şi copii, ce vor fi aduşi şi pe Insula Karpathos, de unde mă angajez să-i conduc pe coasta Africii de Nord. Ştii, Elizundo, pentru că ai făcut adesea asemenea operaţiuni, că turcii nu-şi cedează marfa decât pe bani sau pe un act, a cărui semnătură să-i ofere o anumită valoare. Am venit deci să-ţi cer semnătura şi sper că i-o vei acorda lui Skopélo, când îţi va aduce toate actele pregătite. Nu va fi niciun impediment, e-adevărat?

Bancherul nu-i răspunse, dar tăcerea sa nu putea să însemne decât acceptul pentru cererea căpitanului. Existau, de altfel, precedente, care-l obligau la aşa ceva.

— Trebuie să adaug, reluă nepăsător Nicolas Starkos, că afacerea nu se va dovedi proastă. Operaţiunile otomane merg prost în Grecia. Bătălia de la Navarin va avea consecinţe funeste pentru turci, căci puterile occidentale s-au amestecat în treaba asta. Dacă vor renunţa la luptă, nu vor mai fi prizonieri, nici vânzări şi nici profit. Iată deci că sunt ultimele convoaie pe care ni le livrează în condiţii destul de bune şi la care există cumpărători cu preţuri mari pe ţărmurile africane. De aceea, vom ieşi în câştig din afacerea asta, iar tu îţi vei primi partea. Pot conta pe semnătura ta?

— Îţi voi onora promisiunile, răspunse Elizundo, dar nu-ţi voi mai da semnătura mea.

— Cum vrei, Elizundo, răspunse căpitanul, dar nouă ne-ar fi fost de ajuns semnătura ta. Altădată sper că nu vei ezita să ne-o dai!

— Altădată nu este azi, spuse bancherul. Azi cred cu totul altceva despre acest lucru!

— Chiar aşa? se miră căpitanul. Cum doreşti! E adevărat însă că ai vrea să te retragi din afaceri, aşa cum am auzit?

— Adevărat, Nicolas Starkos! răspunse bancherul cu hotărâre, şi, în ceea ce te priveşte, este ultima operaţiune pe care o vom face împreună... pentru că tu insişti ca eu să particip la ea!

— Da, ţin foarte mult, Elizundo, răspunse scurt Nicolas Starkos.

Apoi se ridică, făcu câţiva paşi prin cabinet, uitându-se neîncetat la bancher. Până la urmă se aşeză în faţa lui şi îi zise:

— Meştere Elizundo, spuse el cu ironie, eşti aşa bogat încât te gândeşti să renunţi la afaceri?

Bancherul nu-i răspunse.

— Ei bine, reluă căpitanul, ce vei face cu milioanele pe care le-ai câştigat, doar nu le vei lua cu tine pe lumea cealaltă! Te-ar

încurca în ultima ta călătorie. După ce vei dispărea, cui vor rămâne?

Elizundo continuă să tacă.

— Vor reveni fiicei tale, reluă Nicolas Starkos, frumoasei Hadjina Elizundo! Ea va moşteni averea tatălui ei! Foarte corect! Dar ce va face ea cu ele? Singură, cu atâtea milioane?

Bancherul se ridică în picioare cu ceva efort, apoi zise, ca un om sufocat de propria sa greutate:

— Fata mea nu va fi singură!

— O vei mărita? replică Nicolas Starkos. Şi cu cine, mă rog? Ce bărbat o va mai dori pe Hadjina Elizundo, după ce va afla de unde provine cea mai mare parte a averii tatălui ei? Şi când va şti chiar ea acest lucru, cui va mai îndrăzni să-i ofere mâna sa Hadjina Elizundo?

— Cum să afle? întrebă bancherul. Nu ştie nimic, şi cine îi va spune?

— Eu, dacă va trebui!

— Tu?

— Eu! Ascultă, Elizundo, şi ţine minte vorbele mele, răspunse căpitanul *Karystei*, cu o duritate calculată, căci nu-ţi voi mai spune altădată acest lucru! Imensa avere pe care ai câştigat-o, mie mi-o datorezi şi operaţiunilor mele în care mi-am riscat viaţa! Din trafic de încărcături jefuite, de prizonieri cumpăraţi şi revânduţi apoi, pe timpul Războiului de Independenţă, iată de unde ai câştigat atâtea milioane! Ei bine, nu este corect ca aceste milioane să-mi revină? Eu n-am prejudecăţi, pe mine nu mă va interesa originea averii tale! După terminarea războiului, mă voi retrage şi eu din afaceri! Dar n-aş vrea să trăiesc singur, ascultă-mă bine, vreau ca Hadjina Elizundo să devină soţia lui Nicolas Starkos!!

Bancherul se prăbuşi iar în fotoliul său. Se simţea în mâinile acelui bărbat, de multă vreme complicele său. Ştia, căpitanul *Karystei* nu avea să se dea înapoi de la nimic până nu-şi atingea scopul. Nu se îndoia că, dacă ar fi fost nevoie, ar fi povestit totul despre trecutul băncii.

Ca să răspundă negativ la cererea lui Nicolas Starkos, chiar cu riscul de a provoca un acces de furie, Elizundo nu mai avea de zis decât un lucru şi, nu fără ezitare, îi zise:

— Fiica mea nu poate deveni soţia ta, Nicolas Starkos, pentru că trebuie să fie soţia altuia!

— A altuia! strigă căpitanul. Atunci, chiar că am venit la timp! Ah! Fata bancherului Elizundo se va mărita?

— Peste cinci zile!

— Cu cine? întrebă furios căpitanul.

— Cu un ofiţer francez.

— Un ofiţer francez! Fără îndoială, cu unul dintre filoelenii veniţi în ajutorul grecilor?

— Da.

— Şi cum îl cheamă?

— Căpitanul Henry d'Albaret...

— Ei bine, meştere Elizundo, reluă Nicolas Starkos, care se apropie de bancher şi se uită fix în ochii lui în timp ce-i vorbea, îţi repet că, atunci când căpitanul Henry d'Albaret va şti cine eşti, nu va mai vrea să audă de fiica ta şi, când ea va afla sursa averii tatălui ei, nu se va mai gândi să devină soţia căpitanului Henry d'Albaret! Dacă nu vei rupe căsătoria asta chiar azi, mâine se va rupe singură, căci mâine cei doi logodnici vor afla tot!... Da!... Da!... Ei vor şti ceea ce trebuie!

Bancherul se ridică încă o dată, se uită fix la căpitanul *Karystei*, apoi izbucni disperat:

— Fie!... Mă voi sinucide, Nicolas Starkos, iar ruşinea nu va mai cădea asupra fiicei mele!

— Ba da, răspunse căpitanul, moartea ta nu va schimba nimic şi lucrurile vor sta la fel ca azi şi sinuciderea nu va şterge faptul că Elizundo a fost bancherul piraţilor din Arhipelag!

Elizundo se prăbuşi iar, nemaiputând spune nimic. Căpitanul adăugă:

— Iată de ce Hadjina Elizundo nu va deveni soţia lui Henry d'Albaret, pentru că ea va fi, fie că vrea, fie că nu, nevasta lui Nicolas Starkos!

Timp de încă o jumătate de ceas, discuţia lor se prelungi în acelaşi fel, cu rugăminţi şi ameninţări. Fireşte, nu era vorba de dragoste, în dorinţa lui Nicolas Starkos de a o lua de soţie pe fiica lui Elizundo! Era vorba doar de milioanele pe care el şi le dorea în posesia lui şi niciun argument nu-l putea abate de la scopul său.

Hadjina Elizundo nu ştia nimic despre scrisoarea ce anunţa sosirea căpitanului de pe *Karysta*; dar, din ziua aceea, tatăl ei păru mai trist, mai întunecat ca de obicei, de parcă îl măcina un secret. Atunci când Nicolas Starkos se prezentă la bancă, ea resimţi doar o nelinişte mai accentuată. Îl cunoştea pe omul acela, care venise acolo de mai multe ori în timpul războiului. Nicolas Starkos îi inspirase mereu o repulsie de care ea nu ţinuse cont. I se părea că o privea într-un fel anume, de parcă ar fi plăcut-o, deşi nu-i adresase niciodată decât cuvinte lipsite de semnificaţie, ca oricărui client de-al băncii. Dar fata observă că, după vizitele căpitanului *Karystei*, tatăl ei devenea mereu, pentru o vreme, neliniştit şi parcă speriat. Iată de unde provenea antipatia ei, nejustificată de nimic până atunci, faţă de Nicolas Starkos.

Hadjina Elizundo nu vorbise deloc despre omul acela cu Henry d'Albaret. Legătura ce-l ţinea aproape de bancă nu putea să fie decât una de afaceri. Nu discutase niciodată cu el despre afacerile lui Elizundo, despre care ea cunoştea foarte puţin. Tânărul ofiţer nu ştia deci nimic despre relaţiile ce existau, nu doar între bancher şi Nicolas Starkos, dar nici între acest căpitan şi curajoasa femeie ce-i salvase viaţa în bătălia de la Chaidari, pe care el o cunoştea doar sub numele de Andronika.

Dar, ca şi Hadjina, Xaris avusese de mai multe ori ocazia de a-l vedea pe Nicolas Starkos la sediul băncii de pe Strada Reale. Şi el avea aceleaşi sentimente de repulsie faţă de căpitan ca şi fata. Doar că, dată fiind firea sa dură şi decisă, aceste sentimente se traduceau altfel la el. Dacă Hadjina Elizundo fugea ori de câte ori avea ocazia să se afle în faţa acestui om, Xaris îl căuta parcă, spre „a putea să-i rupă şalele în bătaie", aşa cum o spunea adesea, cu plăcere.

„Nu am dreptul să o fac, firește, dar poate că îl voi avea vreodată!" îşi zicea el.

Din toate acestea rezultă că noua vizită a căpitanului de pe *Karysta* la bancherul Elizundo nu a fost privită cu plăcere nici de Xaris, nici de fată. Ba chiar dimpotrivă. De aceea, amândoi au răsuflat uşuraţi atunci când Nicolas Starkos, după o întrevedere din care n-a transpirat nimic, a părăsit casa şi s-a îndreptat către port.

Timp de un ceas, Elizundo a rămas închis în cabinetul său. Nu i se auzeau nici măcar mişcările. Ordinele sale erau cele obişnuite: nici fiica sa, nici Xaris nu trebuiau să intre acolo, fără să ceară asta expres. Ori, cum vizita durase destul de mult, nelinişte lor crescuse proporţional cu timpul scurs.

Brusc, se auzi clopoţelul lui Elizundo - cu timiditate, tras de o mână nesigură.

Xaris răspunse acelui apel, deschise uşa care nu mai era încuiată pe dinăuntru, şi dădu peste bancher.

Elizundo stătea tot în fotoliul său, abătut, ca un om în care se dăduse o luptă violentă. Ridică privirea, se uită la Xaris, pe care parcă îl recunoscu cu greu, apoi îşi trecu mâna peste frunte şi întrebă, cu jumătate de glas:

— Hadjina?

Xaris îi făcu un semn afirmativ din cap şi ieşi. O clipă mai târziu, fata se ivi înaintea tatălui ei. Imediat acesta, fără vreo introducere, dar cu ochii în pământ, îi zise cu vocea alterată de emoţie:

— Hadjina, trebuie... trebuie să renunţi la căsătoria plănuită cu căpitanul Henry d'Albaret!

— Ce spui, tată? strigă fata, lovită drept în inimă de aceste cuvinte neprevăzute.

— Trebuie, Hadjina! repetă Elizundo.

— Tată, îmi poţi spune de ce îţi retragi cuvântul dat lui şi mie? îl întrebă fata. Nu obişnuiesc să-ţi discut dorinţele, ştii asta, şi deci nici acum nu voi face asta, oricare ar fi ele! Dar poţi să-mi spui însă de ce trebuie să renunţ la căsătoria cu Henry d'Albaret?

— Pentru că trebuie, Hadjina... trebuie să fii soţia altuia! murmură Elizundo.

Fiica sa îl auzi, oricât de slab pronunţă cuvintele acelea.

— A altuia! spuse ea, lovită şi mai crud de această veste decât de prima. Şi cine-i acel altul?...

— Căpitanul Starkos!

— Tocmai el!... Tocmai el!

Cuvintele acelea îi scăpară fără voie Hadjinei, care trebui să se ţină de masă ca să nu cadă.

Zise apoi, într-o ultimă încercare de revoltă faţă de acea hotărâre:

— Tată, în ordinul pe care mi-l dai, există ceva ce nu-mi pot explica! E un secret pe care eziţi să mi-l spui!

— Nu mă întreba nimic, strigă Elizundo, nimic!

— Nimic?... Fie, tată!... Dar, dacă, pentru a te asculta, aş putea renunţa să mai fiu soţia lui Henry d'Albaret... chiar dacă voi muri... eu nu mă voi căsători cu Nicolas Starkos!... Nu-mi poţi cere asta!

— Trebuie, Hadjina! repetă Elizundo.

— Este vorba de fericirea mea! strigă tânăra fată.

— Şi de onoarea mea, a mea!

— Onoarea lui Elizundo poate depinde de altcineva în afară de el însuşi? se miră Hadjina.

— Da... de altcineva!... Iar acest altcineva... este Nicolas Starkos! După aceste cuvinte, bancherul se ridică, având o privire rătăcită, roşu la faţă, lovit parcă de congestie.

Hadjina, în urma scenei, îşi regăsi întreaga energie. Şi, într-adevăr, îi zise, ieşind din încăpere:

— Bine, tată!... Mă voi supune voinţei tale!

Ceea ce însemna că viaţa ei avea să fie distrusă, dar înţelesese că exista o taină cumplită ce-l lega pe bancher de căpitanul *Karystei*! Pricepuse că tatăl ei se găsea în mâinile acelui personaj odios!... Avea să se supună şi să se sacrifice!... Onoarea tatălui ei merita acel sacrificiu!

Xaris o prinse în braţele sale, lipsită de puteri. O duse în camera ei. Acolo, află de la ea cele petrecute şi la ce renunţase!... Asta îi dublă ura faţă de Nicolas Starkos!

După un ceas, aşa cum obişnuia, Henry d'Albaret se prezentă acasă la bancher. Una dintre servitoare îi spuse că Hadjina Elizundo nu-l mai putea primi. Ceru atunci să discute cu

bancherul... Nici acesta nu-l putea primi. Ceru să vorbească măcar cu Xaris... Dar Xaris nu era acasă.

Henry d'Albaret se întoarse la hotel, dar extrem de neliniştit. Niciodată nu mai primise asemenea răspunsuri. Hotărî să revină seara şi aşteptă până atunci cu mari emoţii.

La şase, primi o scrisoare la hotel. Se uită la scris şi recunoscu mâna lui Elizundo. Epistola nu conţinea decât aceste rânduri:

„Domnul Henry d'Albaret este rugat să considere ca neavenite planurile unei uniuni oficiale între el şi fiica bancherului Elizundo. Din motive ce-i sunt străine, această căsătorie nu poate avea loc, iar domnul Henry d'Albaret este rugat să-şi înceteze vizitele în casa bancherului.

ELIZUNDO"

La început, tânărul nu pricepu ceea ce citise. Apoi, reluă lectura scrisorii... Era distrus. Ce se întâmplase la Elizundo? De ce se produsese schimbarea aceea? În ajun, când plecase de acolo, se făceau pregătirile de nuntă! Bancherul se purtase cu el ca întotdeauna! Cât despre fată, nimic nu arăta că sentimentele ei s-ar fi schimbat în privinţa lui!

„Iar scrisoarea nu este semnată de Hadjina! repetă el. Este semnată de Elizundo!... Nu! Hadjina nu ştie ce mi-a scris tatăl ei!... Acesta a schimbat planurile fără să ţină cont de voinţa ei!... De ce oare?.. Nu i-am dat niciun motiv care să fi putut să... Ah! voi afla ce obstacol s-a ivit între mine şi Hadjina!"

Acum, pentru că nu mai putea intra în casa bancherului, îi scrise, „având dreptul de a cunoaşte motivele ce duseseră la ruperea acelei căsătorii chiar în ajunul ceremoniei sale".

Nu primi însă niciun răspuns. Mai trimise una, apoi altele: aceeaşi tăcere.

Atunci i se adresă Hadjinei Elizundo. O ruga, în numele iubirii lor, să-i răspundă, chiar şi printr-un refuz!... Nu primi nimic.

Probabil că epistola sa nici măcar nu ajunsese la fată. Aşa crezu Henry d'Albaret. O cunoştea prea bine ca să fie sigur că ea i-ar fi răspuns.

Atunci, tânărul ofiţer, disperat, încercă să-l vadă pe Xaris. Nu mai plecă de pe Strada Reale. Se învârti pe acolo ore în şir, pe lângă casa bancherului. Degeaba. Supunându-se, probabil, ordinelor tatălui său sau rugăminţilor Hadjinei, Xaris nu mai ieşea din clădire.

Astfel se scurseră, în demersuri inutile, zilele de 24 şi 25 octombrie. Cuprins de mari frământări, Henry d'Albaret suferea cumplit!

Aveau să-l aştepte încercări şi mai grele.

Într-adevăr, în ziua de 26 octombrie se răspândi vestea ce l-a lovit şi mai cumplit.

Nu doar că se rupsese căsătoria lui cu Hadjina Elizundo - lucru cunoscut acum în tot oraşul - dar Hadjina Elizundo avea să se mărite acum cu altul!

Henry d'Albaret a fost doborât de vestea aceasta! Altcineva avea să-i fie soţ Hadjinei!

— Voi afla cine e acest bărbat! strigă el. Oricine ar fi, îl voi cunoaşte!... Voi ajunge până la el!... Voi vorbi cu el... şi el va trebui să-mi dea socoteală!

Tânărul ofiţer vroia să afle neîntârziat cine îi era rivalul. De fapt, îl văzu intrând în casa bancherului; îl urmări până ce ieşi; îl spionă până în port, acolo unde îl aştepta barca, lângă chei; îl văzu urcând pe şaica ancorată la o jumătate de lungime de cablu în larg.

Era Nicolas Starkos, căpitanul *Karystei*.

Asta se întâmpla pe 27 octombrie. Din informaţiile precise pe care Henry d'Albaret le putu obţine, rezulta că nunta dintre Nicolas Starkos şi Hadjina Elizundo avea să se facă în curând, căci pregătirile se desfăşurau în mare grabă. Ceremonia religioasă urma să aibă loc la Biserica Sfântul Spiridon, pe 30 octombrie, adică exact pe data fixată anterior pentru nunta lui Henry d'Albaret. Doar că mirele avea să fie altul! Avea să fie acest căpitan, care nu se ştie de unde venea şi unde se ducea!

De aceea, Henry d'Albaret, pradă unei furii pe care nu şi-o mai putea controla, s-a hotărât să-l provoace pe Nicolas Starkos, chiar şi în faţa altarului. Dacă nu avea să-l ucidă, atunci avea să piară el, dar măcar ar fi pus capăt acelei situaţii intolerabile!

În zadar îşi repeta că nunta care urma să se facă avea asentimentul lui Elizundo! În zadar îşi spunea că de mâna Hadjinei dispunea doar tatăl ei!

„Da, însă împotriva voinţei sale!... Ea este supusă unei presiuni imense ca să se mărite cu omul acela!... Hadjina se sacrifică!" îşi zicea el.

Pe 28 octombrie, Henry d'Albaret încercă să dea de Nicolas Starkos.

Îl pândi când debarcă, apoi la intrarea în casa bancherului. Degeaba.

Şi, peste doar două zile, odioasa căsătorie urma să aibă loc - două zile în care tânărul ofiţer făcu totul ca să ajungă la fată sau să se întâlnească faţă în faţă cu Nicolas Starkos!

Dar, pe 29, pe la şase seara, se produse ceva neaşteptat, ce avea să precipite deznodământul acestei situaţii.

În acea după-amiază se răspândi zvonul că bancherul suferise o congestie cerebrală. Şi, într-adevăr, după încă două ceasuri, Elizundo era mort.

Capitolul VIII Douăzeci de milioane în joc

Nimeni nu putea prevedea consecinţele acestui eveniment. Henry d'Albaret, de îndată ce află vestea, se gândi că urmările acesteia l-ar fi favorizat. Oricum, căsătoria Hadjinei Elizundo avea să fie amânată. Deşi fata trebuia să sufere cumplit, tânărul ofiţer nu ezită să se prezinte în casa de pe Strada Reale, dar nu reuşi să-i vadă nici pe Hadjina, nici pe Xaris. Trebuia să mai aştepte.

„Dacă nunta Hadjinei cu Nicolas Starkos ar fi însemnat sacrificarea ei pentru dorinţa tatălui său, atunci aceasta nu va mai avea loc, fiindcă părintele nu mai era acum!"

Raţionamentul său era just. De aici rezulta şi deducţia firească: şansele lui Henry d'Albaret crescuseră, cele ale lui Nicolas Starkos scăzuseră.

Nimeni nu se miră deci că, a doua zi, o discuţie pe acest subiect, provocată de Skopélo, avu loc la bordul şaicii, între căpitan şi el. Secundul de pe *Karysta*, revenind la bord pe la zece dimineaţa, adusese vestea morţii lui Elizundo - ştire ce făcuse mult zgomot în oraş.

S-ar fi crezut că Nicolas Starkos, după primele cuvinte ale lui Skopélo, ar fi izbucnit într-un acces de furie. Nu se întâmplă aşa ceva. Căpitanul ştia să se stăpânească şi nu-i plăcea să regrete faptele trecutului.

— Aha, deci Elizundo a murit? întrebă el scurt.

— Da!... A murit!...

— S-a sinucis? adăugă Nicolas Starkos cu jumătate de glas, ca şi cum ar fi vorbit pentru sine.

— Nu, răspunse Skopélo, care auzise cuvintele căpitanului. Medicii au constatat că bancherul Elizundo a murit de o congestie...

— Trăsnit?...

— Cam aşa. Şi-a pierdut cunoştinţa imediat şi n-a mai putut pronunţa nici măcar un cuvânt înainte de muri.

— Asta e, Skopélo!

— Nu te contrazic, mai ales dacă afacerea cu Arkadia s-a terminat deja, căpitane...

— Pe de-a-ntregul, răspunse Nicolas Starkos. Actele noastre au fost garantate şi acum poţi prelua, pe bani, convoiul cu prizonieri.

— Era şi vremea! strigă secundul. Dar, căpitane, dacă operaţiunea asta am încheiat-o, ce vom face cu cealaltă?

— Cealaltă? întrebă calm Nicolas Starkos. Ei bine! cealaltă se va încheia aşa cum trebuia să se încheie! Nu văd ce ar fi putut schimba situaţia! Hadjina Elizundo va asculta de tatăl ei care a murit, aşa cum îl asculta pe când trăia, şi din aceleaşi motive!

— Deci, căpitane, replică Skopélo, nu intenţionezi să abandonezi partida?

— Să o abandonez? strigă Nicolas Starkos, arătând astfel că voinţa sa fermă ar fi trecut peste orice obstacol. Spune-mi, Skopélo, crezi că există măcar un singur om pe lume care ar renunţa la douăzeci de milioane ce i-ar cădea în mâini?

— Douăzeci de milioane! repetă Skopélo, care zâmbea şi dădea din cap. Da! cam la douăzeci de milioane am estimat şi eu averea bunului nostru prieten Elizundo!

— Avere fără datorii, curată, în bonuri de valoare, reluă Nicolas Starkos, ce s-ar putea schimba în bani imediat.

— De îndată ce vei intra în posesia lor, căpitane, căci acum toată averea este a frumoasei Hadjina...

— Da, voi intra în posesia ei! Nu te teme, Skopélo! Doar un cuvânt şi s-a dus onoarea bancherului, iar după moartea lui, ca şi înainte, fiica sa ţine mai mult la această onoare decât la averea lui! Dar nu voi spune nimic! Nu voi avea nimic de spus! Voi exercita şi asupra ei aceeaşi presiune ca asupra tatălui său! Va fi bucuroasă să-i aducă o zestre de douăzeci de milioane lui Nicolas Starkos, şi, dacă te îndoieşti de asta, Skopélo, înseamnă că nu-l cunoşti pe căpitanul *Karystei*.

Nicolas Starkos vorbea cu atâta siguranţă, că secundul său, chiar dacă nu era omul care să-şi facă iluzii, reîncepu să creadă că evenimentul din ajun nu avea să împiedice încheierea afacerii. Avea doar să o întârzie puţin, nimic mai mult.

Cât urma să fie această întârziere, era singura preocupare a lui Skopélo şi chiar a lui Nicolas Starkos, chiar dacă el nu vroia să o recunoască. Nu lipsi, a doua zi, la funeraliile bogatului bancher, făcute într-un mod foarte simplu şi la care veniră destul de puţini oameni. Acolo, se întâlni cu Henry d'Albaret; dar nu schimbară decât câteva priviri între ei, nimic altceva.

În cele cinci zile ce urmară morţii lui Elizundo, căpitanul *Karystei* încercă zadarnic să ajungă la fiica acestuia. Uşa casei rămase închisă pentru toată lumea. Se părea că toată locuinţa murise odată cu bancherul.

Nici Henry d'Albaret nu a fost mai norocos decât Nicolas Starkos. Nu putu să comunice cu Hadjina nici prin vizite, nici prin scrisori. Chiar se întreba dacă fata nu plecase din Corfu sub protecţia lui Xaris, care nu se mai arătase pe acolo.

Căpitanul *Karystei*, care nici nu se gândea să-şi abandoneze planurile, îşi repeta că realizarea lor era doar o chestiune de timp. Zvonurile despre căsătoria lui Nicolas Starkos cu Hadjina Elizundo erau întreţinute de el însuşi ori de Skopélo, aşa că nimeni nu se îndoia de ceremonie. Trebuia doar să treacă perioada de doliu şi să se stabilizeze în mod legal situaţia financiară a băncii.

Se ştia că averea lăsată de bancher era enormă. Cei care vorbeau prin cartier o vedeau mai mare, iar cei din oraş o făceau de cinci ori mai valoroasă. Da! se afirma că Elizundo lăsase o sută de milioane moştenire! Iar moştenitorii săi erau frumoasa tânără Hadjina şi fericitul bărbat Nicolas Starkos, căruia îi promisese mâna ei! Nu se mai vorbea despre altceva în Corfu, prin mahalalele sale, prin toate aşezările de pe insulă! Aşa că mulţi se plimbau acum pe Strada Reale. Dacă nu puteau altceva, măcar să contemple faimoasa casă, în care intraseră atâţia bani şi unde trebuiau să se găsească în continuare, fiindcă ieşiseră aşa de puţini!

De fapt, averea aceea era enormă. Se ridica la douăzeci de milioane. Aşa cum îi spusese Nicolas Starkos lui Skopélo la ultima lor întrevedere, averea era în valori uşor de transformat în bani, nu în proprietăţi funciare.

Asta află Hadjina Elizundo, asta recunoscu şi Xaris odată cu ea, în primele zile de după moartea bancherului. Fură obligaţi să o recunoască datorită mijloacelor prin care bogăţia aceea fusese obţinută. De fapt, Xaris se pricepea suficient la afaceri bancare ca să priceapă de unde provenea averea, după ce actele îi fuseseră puse la dispoziţie. Elizundo avusese intenţia să le distrugă mai târziu, dar moartea îl luase prin surprindere. Acum, documentele se aflau acolo. Ele vorbeau de la sine.

Xaris şi Hadjina ştiau acum prea bine de unde proveneau milioanele acelea! Pe ce comerţ odios, pe ce mizerii se baza bogăţia lor, nu trebuia să le-o mai spună nimeni! Iată deci de ce şi pentru ce Nicolas Starkos îl şantajase pe Elizundo! Fuseseră complici! Putea să-l dezonoreze pe bancher printr-un simplu cuvânt! Dacă apoi ar fi vrut să dispară, nu aveai cum să mai dai de urmele sale! Tatăl trebuise să-i plătească tăcerea prin fiica sa!

— Ticălosul! Ticălosul! gemu Xaris.

— Taci! replică Hadjina.

Tăcu, fiindcă simţi că vorbele sale loveau mai departe de Nicolas Starkos!

Dar situaţia trebuia rapid lămurită. Hadjina Elizundo era obligată să grăbească lucrurile, în interesul tuturor.

Într-a şasea zi de după moartea lui Elizundo, pe la şapte seara, Nicolas Starkos, pe care Xaris îl aştepta la scara de la debarcader, a fost rugat să vină la bancă.

Comunicatul nu s-a făcut chiar pe un ton amabil. Vocea lui Xaris nu era chiar plăcută, tonul său nu chiar politicos, atunci când îl abordase pe căpitanul de pe *Karysta*. Dar acesta nu era omul care să se lase impresionat de fleacuri, aşa că-l urmă pe tânăr la ei acasă, unde a fost de îndată primit.

Vecinii care-l văzură pe Nicolas Starkos intrând în clădirea ce fusese închisă până atunci oricui, nu se mai îndoiră că şansele erau în favoarea sa.

Nicolas Starkos o găsi pe Hadjina Elizundo în cabinetul tatălui ei. Stătea la birou, având în faţă o mulţime de acte şi de registre. Căpitanul pricepu că fata era la curent cu afacerile băncii şi nu se înşela. Dar aflase ea legăturile tatălui ei cu piraţii din arhipelag? asta se întreba el.

Când intră căpitanul, Hadjina Elizundo se ridică - asta o scuti să-i ofere un loc de stat jos - şi îi făcu apoi semn lui Xaris să-i lase singuri. Purta doliu. Chipul ei grav, ochii obosiţi de nesomn, iată ceea ce indica o mare slăbiciune fizică a sa, dar nu şi una morală. În decursul acelei discuţii, ce urma să aibă consecinţe grave pentru toţi cei implicaţi, trebuia să fie calmă în fiece clipă.

— Am venit, Hadjina Elizundo, zise căpitanul, aşa cum mi-ai cerut. De ce ai vrut să mă vezi?

— Din două motive, Nicolas Starkos, îi răspunse fata, care vroia să meargă drept la ţintă. Mai întâi, trebuie să-ţi spun că a căzut planul căsătoriei dintre noi, pe care-l stabiliseşi cu tata.

— Ei bine, eu m-aş limita la a spune că, vorbind astfel, Hadjina Elizundo, nu te-ai gândit la toate consecinţele.

— Ba da, îi răspunse fata, şi înţelege deci că decizia mea e irevocabilă, căci nu mai trebuie să aflu nimic despre afacerile casei Elizundo cu tine, Nicolas Starkos!

Căpitanul de pe *Karysta* primi aceste cuvinte cu mare neplăcere. Fireşte, se aştepta ca Hadjina Elizundo să-i comunice aşa ceva, dar credea că avea să o pună la punct prin relaţiile scandaloase dintre el şi părintele ei. Cea mai bună armă a sa se dovedea inutilă. Nu se crezu însă dezarmat, ci reluă pe un ton puţin ironic:

— Deci, dacă tu cunoşti afacerile casei Elizundo, mai poţi să-mi vorbeşti astfel?

— Fireşte, Nicolas Starkos. Aşa îţi voi vorbi mereu, de acum înainte!

— Să cred atunci, răspunse Nicolas Starkos, că acest căpitan Henry d'Albaret...

— Nu-l amesteca în asta pe Henry d'Albaret! strigă Hadjina. Stăpânindu-se apoi, ca să împiedice vreo provocare ce ar fi urmat vorbelor ei, adăugă:

— Ştii bine, Nicolas Starkos, că domnul căpitan d'Albaret nu va mai consimţi niciodată să se căsătorească cu fiica bancherului Elizundo!

— I-ar fi greu să o facă!

— Aşa e corect!

— Şi de ce?

— Pentru că nimeni nu se căsătoreşte cu moştenitoarea unui bancher al piraţilor! Nu! Un bărbat cinstit nu poate accepta averea dobândită într-un mod atât de infam!

— Dar, continuă Nicolas Starkos, se pare că vorbim de chestiuni absolut străine de ceea ce trebuie să rezolvăm!

— Chestiunea respectivă s-a rezolvat!

— Permite-mi să-ţi amintesc faptul că este vorba de căpitanul Starkos, şi nu de căpitanul d'Albaret, în ceea ce priveşte nunta Hadjinei Elizundo. Moartea tatălui tău nu trebuie să ne schimbe planurile, nici ţie, nici mie!

— Mă supuneam voinţei părintelui meu, replică fata, fără să cunosc motivele care-l obligau să mă sacrifice! Acum ştiu că i-aş fi salvat onoarea făcând ceea ce-mi cerea!

— Şi, dacă ştii asta...

— Ştiu, interveni Hadjina, întrerupându-l, că tu, complicele lui, l-ai atras în aceste afaceri odioase, i-ai băgat milioanele în banca onorabilă, înainte să apari! Ştiu că l-ai ameninţat că-i vei face publică infamia, dacă refuza să-ti ofere mâna fiicei lui! Acesta-i adevărul! Te-ai gândit vreodată, Nicolas Starkos, că atunci când am consimţit să mă mărit cu tine, n-am făcut altceva decât să mă supun voinţei tatălui meu?

— Deci nu mai trebuie să afli nimic de la mine, Hadjina Elizundo! Dar, dacă te preocupa onoarea tatălui tău pe când trăia, ar trebui să o faci şi după moartea sa, iar dacă persişti să nu mai vrei să-ţi respecţi angajamentele faţă de mine...

— Vei spune tot, Nicolas Starkos! strigă fata cu atâta dezgust şi dispreţ că nesimţitul personaj se înroşi la chip.

— Da... tot! replică el.

— N-o vei face, Nicolas Starkos!

— De ce?

— Pentru că te-ai autoacuza!

— M-aş acuza singur, Hadjina Elizundo! Crezi, oare, că aceste afaceri s-au făcut sub numele meu? Ţi-ai imaginat că Nicolas Starkos a alergat prin arhipelag şi a făcut trafic cu prizonieri de război? Nu! Spunând adevărul, nu mă voi compromite, iar dacă mă obligi, voi vorbi!

Tânăra îl privi pe căpitan drept în ochi. Ochii săi, care aveau întreaga cutezanţă a onestităţii, nu se aplecară în faţa alor lui, oricât de ameninţători ar fi fost ei.

— Nicolas Starkos, continuă fata, te-aş putea dezarma cu un singur cuvânt, căci nici din simpatie, nici din dragoste pentru mine n-ai cerut căsătoria asta! Ai făcut-o doar ca să pui mâna pe averea tatălui meu! Da! Aş putea să-ţi spun: Nu vrei decât milioanele astea!... Ei bine, ia-le şi pleacă!... Şi să nu te mai văd vreodată!... Dar nu-ţi voi spune asta, domnule Starkos!... Milioanele pe care le-am moştenit, le voi păstra!... Nu vei pune tu mâna pe ele!... Şi le voi folosi aşa cum voi vrea!... Nu le vei căpăta!... Şi acum, pleacă de aici!... Ieşi din casa asta!... Afară!

Cu braţul întins spre uşă, cu capul drept, Hadjina Elizundo părea în clipele acelea a-l blestema pe căpitan, la fel ca Andronika, în pragul casei sale părinteşti, cu câteva săptămâni în urmă. Dar, dacă atunci Nicolas Starkos se dăduse înapoi din faţa mamei sale, acum el înaintă spre fată:

— Da, Hadjina Elizundo, spuse el cu voce scăzută, am nevoie de milioanele acelea!... Voi pune mâna pe ele, prin orice mijloace!

— Nu! Mai degrabă le voi distruge, le voi arunca în apele golfului! replică Hadjina.

— Voi pune mâna pe ele, prin orice mijloace, ţi-am zis!... Le vreau!

Nicolas Starkos o apucă de braţ pe fată. Era cuprins de furie. Nu se mai stăpânea. Privirea i se tulburase. Era în stare să o ucidă!

Hadjina Elizundo pricepu asta într-o clipă. Avea să moară! Ce mai conta acum? Moartea nu o speria. Dar nu aşa plănuise ea să piară... Se condamnase la viaţă.

— Xaris! strigă ea.

Se deschise uşa şi se ivi Xaris.

— Xaris, dă-l afară pe omul acesta!

Nicolas Starkos nu apucă să se întoarcă spre noul venit. Două braţe de fier îl apucară. Nu mai putea respira. Vru să vorbească, să strige... Nu reuşi, cum nu reuşi nici să scape din acea strânsoare cumplită. Ameţit apoi, pe jumătate sufocat, dezorientat, a fost scos afară din casă.

Acolo, Xaris nu pronunţă decât aceste cuvinte:

— Nu te ucid, pentru că ea mi-a interzis asta! Atunci când îmi va cere asta, o voi face!

Apoi închise uşa care dădea în stradă.

La ora aceea, nu era nimeni pe acolo. Nimeni nu văzuse cum fusese dat afară Nicolas Starkos din casa bancherului Elizundo. Dar fusese văzut intrând şi asta ajungea. Rezultă deci că atunci când Henry d'Albaret află că rivalul său fusese primit acolo unde

el era refuzat, se gândi, ca toată lumea de altfel, că domnul căpitan al *Karystei* o văzuse pe fată în calitate de logodnic al ei.

Ce lovitură a fost asta pentru el! Nicolas Starkos admis în casa unde tânărul francez nu putea pătrunde! A fost tentat, mai întâi, să o blesteme pe Hadjina, şi cine n-ar fi făcut-o, în locul său? Reuşi însă să se calmeze, iar iubirea sa se dovedi mai puternică decât mânia, deşi aparenţele erau împotriva fetei:

— Nu! nu!... strigă el, asta-i nu-i posibil! Ea... şi bărbatul acela!... Aşa ceva nu se poate!... Nu se poate!

În vremea asta, în ciuda ameninţărilor adresate lui de către Hadjina Elizundo, Nicolas Starkos se hotărî să tacă. Decise să nu dezvăluie nimic din secretul legat de viaţa bancherului. Acest lucru îi uşura acţiunile şi oricând ar fi putut să-l dezvăluie, la nevoie.

Iată deci ce conveni el cu Skopélo. Nu-i ascunse nimic secundului de pe *Karysta* despre cele petrecute în timpul vizitei sale la Hadjina Elizundo. Skopélo îl aprobă în privinţa tăcerii sale, remarcând că lucrurile nu luaseră deloc o turnură favorabilă planurilor lor. Îl neliniştea mai mult faptul că moştenitoarea nu vroia să le cumpere tăcerea, oferindu-le lor acea avere! De ce? Nu pricepea defel.

În zilele ce urmară, până pe 12 noiembrie, Nicolas Starkos nu plecă de la bord, nici măcar pentru un ceas. Căuta, combina diverse mijloace care să-l facă să-şi atingă ţelul. De fapt, conta puţin şi pe norocul care servise mereu în timpul detestabilei sale existenţe... De data aceasta, se înşela.

Ascuns stătea şi Henry d'Albaret. Nu mai credea utile tentativele sale de a o vedea pe fată şi renunţase la ele. Nu dispera însă.

Pe 12, seara, i-a fost adusă o scrisoare la hotel. Un presentiment îi spunea că era de la Hadjina Elizundo. O deschise şi se uită la semnătură: nu se înşelase.

Epistola cuprindea câteva rânduri, scrise chiar de mâna fetei.

Iată-i conţinutul:

„Henry,

Moartea tatălui meu mi-a oferit libertatea, dar tu va trebui să renunţi la mine! Fiica bancherului Elizundo nu este demnă de tine! Nu voi fi niciodată a lui Nicolas Starkos, un ticălos! Dar nu voi fi nici a ta, un om cinstit! Iartă-mă! Adio!

HADJINA ELIZUNDO"

Primind această scrisoare, fără să se mai gândească mult, Henry d'Albaret alergă spre casa de pe Strada Reale...

Casa era închisă, părăsită, pustie, de parcă Hadjina Elizundo ar fi plecat pentru totdeauna de acolo, împreună cu fidelul ei Xaris.

Capitolul IX Arhipelagul în flăcări

Insula Scio, mai cunoscută cu numele Chios, se află în Marea Egee, la vest de Golful Smyrna, aproape de litoralul Asiei Mici. Cu Lesbos în nord, Samos la sud, face parte din grupul Sporadelor, situat în estul arhipelagului. Are cel puţin patruzeci de leghe în perimetru. Muntele Pelinean, acum Elias, care o domină, se înalţă până la două mii cinci sute de picioare faţă de nivelul mării.

Dintre principalele oraşe ale acestei insule, - Volissos, Pitiş, Delfini, Leuconium, Caucasa -, Chios, capitala sa, este cel mai important. Acolo a debarcat colonelul Fabvier pe 30 octombrie 1827, cu un mic corp expediţionar, al cărui efectiv era de şapte sute de soldaţi din trupele regulate, două sute de călăreţi, o mie cinci sute de luptători plătiţi de cei de pe insulă, şi cu un armament ce cuprindea zece obuze şi zece tunuri.

Intervenţia puterilor europene, după lupta de la Navarin, nu rezolvase încă definitiv problema greacă. Anglia, Franţa şi Rusia nu vroiau, de fapt, decât să-i dea noului regat limitele în care se desfăşurase insurecţia. Iar decizia aceasta nu-i convenea guvernului elen. Acesta solicita întreaga Grecie continentală, Creta şi Insula Chios, necesare autonomiei sale. De aceea, în timp ce Miaulis avea ca obiectiv Creta, Ducas partea continentală, Fabvier debarcă la Maurolimena, pe insula Chios, la data indicată anterior.

Se înţelege de ce elenii vroiau să le răpească turcilor această insulă superbă, bijuteria magnifică a Sporadelor. Cerul ei, cel mai senin din Asia Mică, îi oferă un climat fermecător, fără călduri extreme, fără frig excesiv. O răcoreşte cu suflul brizei moderate, o face de invidiat, între toate insulele arhipelagului. Într-un imn atribuit lui Homer - pe care Chios îl revendică drept unul dintre copiii săi - poetul o numeşte cea „plină de sevă". În vest, se distilează vinuri minunate, ce rivalizează cu cele mai bune din Antichitate, şi miere ce îşi dispută locul cu cea a Hymettei. În est, se coc portocalii şi lămâii, renumiţi până în Europa Occidentală. În sud, e plină de diverse specii de arbuşti de fistic ce produc o gumă preţioasă, masticul, atât de utilizat în artă şi în medicină - marea bogăţie a ţinutului. În fine, în locul acela binecuvântat de zei, cresc, alături de smochini, de măslini, de dafini, rodii, migdali, cele mai frumoase tipuri arborescente din zonele meridionale ale Europei.

Guvernul voia să înglobeze această insulă în noul său regat. Iată de ce aprigul Fabvier, în ciuda tuturor vorbelor rele revărsate asupra sa chiar de către cei pentru care venise să-şi verse sângele, se angajase să o cucerească.

Însă în ultimele luni ale acelui an, turcii nu încetaseră masacrele şi raziile prin peninsula elenă, chiar şi în ajunul debarcării, la Nafplio, a lui Capo d'Istria. Sosirea acestui diplomat trebuia să pună capăt „luptelor intestine" ale grecilor şi să concentreze guvernarea într-o singură mână. Dar, deşi Rusia i-a declarat război sultanului şase luni mai târziu, ajutând astfel la constituirea noului regat, Ibrahim încă ţinea în stăpânire partea centrală şi oraşele de la mare din Peloponez. Dacă, opt luni mai târziu, pe 6 iulie 1828, el se pregătea să plece din ţinutul în care făcuse atâta rău, dacă, în septembrie, nu mai avea să rămână niciun egiptean pe solul Greciei, aceste hoarde sălbatice devastau deocamdată Moreea.

Deoarece turcii şi aliaţii lor ocupau anumite oraşe de pe litoral, atât în Peloponez, cât şi în Creta, nu trebuie să ne mire numeroşii piraţi din mările învecinate. Ei făceau mult rău comerţului dintre insule, iar comandanţii flotelor greceşti, Miaulis, Canaris, Tsamados, îi vânau fără încetare, însă ticăloşii se dovedeau numeroşi, neobosiţi şi nimeni nu se afla în siguranţă atunci când trecea prin acele locuri. De la Creta la Insula Mytilene, de la Rhodos la Negroponte, azi Insula Eubeea, arhipelagul se afla în plin război.

Chiar şi la Chios bandele acestea, compuse din ticăloşi din toate neamurile, se învârteau prin împrejurimi şi îi veneau în ajutor paşei, închis în fortăreaţa sa, al cărei asediu urma să-l înceapă colonelul Fabvier, în cele mai dificile condiţii.

Să ne amintim că negociatorii pentru Insulele Ionice, impresionaţi de acea stare de lucruri comună tuturor porturilor din Levant, se asociaseră ca să înarmeze o corvetă, destinată să-i vâneze pe piraţi. De cinci săptămâni, *Syphanta* plecase din Corfu ca să străbată mările arhipelagului. Din două sau trei confruntări scăpase cu bine, capturase mai multe nave, suspecte din motive întemeiate, ceea ce o încuraja să-şi continue cu hotărâre activitatea. Semnalată de mai multe ori în apele de la Psara, Zea, Skyros, Lemnos, Paros, Santorini, comandantul său, Stradena, îşi făcea datoria cu sârg şi bucurie. I se părea însă că nu-l întâlnise încă pe nemernicul Sacratif, ce le scăpa mereu printre degete, şi ale cărui apariţii erau mereu marcate de catastrofe sângeroase. Se vorbea adesea de el, dar nimeni nu-l vedea niciodată.

După încă vreo cincisprezece zile, pe la l3 noiembrie, *Syphanta* a fost văzută pe lângă Chios. La acea dată, portul de pe insulă primi una dintre capturile sale, iar Fabvier făcu rapid dreptate cu echipajul său de piraţi.

Dar, de atunci, nu se mai auzi nimic despre corvetă. Nimeni nu putea spune pe unde naviga şi îi vâna pe răufăcătorii din arhipelag. Până atunci, pe mările acelea cu numeroase insule,

adică locuri de escală, arareori se scurseseră mai multe zile, fără ca prezenţa sa să fie semnalată.

În aceste circumstanţe, pe 27 noiembrie, Henry d'Albaret ajunse la Chios, la opt zile după ce plecase din Corfu. Venea acolo să i se alăture vechiului său comandant, ca să-şi continue campania împotriva turcilor.

Dispariţia Hadjinei Elizundo îl lovise cumplit. Deci fata se căsătorise cu nemernicul de Nicolas Starkos, nedemn de ea, şi îl refuzase pe cel pe care anterior îl acceptase, motivând că nu era demnă de el! Ce mister mai era şi acesta? Ca să-l dezlege, ce să caute? Vreun element din viaţa sa, atât de liniştită şi de pură? Evident că nu! În cea a tatălui ei? Dar ce avuseseră în comun bancherul Elizundo şi căpitanul Nicolas Starkos?

Cine ar fi putut răspunde la aceste întrebări? Clădirea băncii fusese părăsită. Xaris plecase de acolo, odată cu fata. Henry d'Albaret nu putea conta decât pe el însuşi ca să descopere tainele familiei Elizundo.

Se gândi atunci să scotocească prin oraşul Corfu, apoi pe întreaga insulă. Poate că Hadjina se refugiase în vreun loc necunoscut de el? Există, fireşte, mai multe sate, risipite pe suprafaţa insulei, unde este uşor să găseşti un adăpost sigur.

Pentru cei care vor să scape de lume şi să se facă uitaţi, Benizze, Santa Decca, Leucimne, şi alte douăzeci, oferă ascunzişuri liniştite. Henry d'Albaret căută pe toate drumurile, chiar şi prin cele mai mici cătune, vreo urmă de-a fetei. Nu găsi nimic.

Un indiciu îl făcu atunci să presupună că Hadjina Elizundo părăsise Insula Corfu. În micul port Alipa, din vest-nord-vestul insulei, află că o *speronare*, navă uşoară, cu trei catarge înclinate, plecase recent pe mare, după ce aşteptase doi pasageri, pentru transportul cărora se plătise în secret.

Indiciul era foarte vag. Alte concordanţe însă, între fapte şi date, îi oferiră în curând tânărului ofiţer alte motive de teamă.

Când reveni în Corfu, află că şi şaica părăsise portul. Mai grav părea faptul că plecarea sa avusese loc în aceeaşi zi în care dispăruse Hadjina Elizundo. Trebuia să existe o legătură între cele două evenimente? Tânăra, atrasă în vreo capcană, împreună cu Xaris, fusese răpită? Nu se afla acum în puterea căpitanului de pe *Karysta*?

Gândul acesta îi rupse inima lui Henry d'Albaret. Dar ce putea face? Unde să-l caute, în lumea largă, pe Nicolas Starkos? De fapt, ce era aventurierul acela? *Karysta*, venită de nu se ştie unde, plecată nu se ştie unde, putea fi considerată drept o navă suspectă. Însă, de îndată ce-şi recăpătă calmul, tânărul ofiţer îşi îndepărtă acel gând. Deoarece Hadjina Elizundo se declarase nedemnă de el, deoarece nu mai vrusese să-l vadă, era firesc să

admită că ea se îndepărtase de bunăvoie de el, sub protecţia lui Xaris.

Ei bine, dacă lucrurile stăteau aşa, atunci Henry d'Albaret avea să o găsească. Poate că patriotismul ei o împinsese să ia parte la această luptă în care era vorba de soarta ţării sale? Poate că enorma sa avere, de care era liberă acum să dispună, vrusese să o pună în folosul Războiului de Independenţă? De ce nu ar fi luat ea exemplul Bobolinei, Modenei, Andronikăi şi al atâtor altele, pentru care avea o admiraţie nemărginită?

... Syphanta fu văzută pe lângă Chios.

Henry d'Albaret, sigur acum că Hadjina Elizundo nu se mai afla în Corfu, se decise să revină în corpul de armată al filoelenilor. Colonelul Fabvier se găsea pe Chios, cu trupele sale de soldaţi guvernamentali. Se hotărî să i se alăture. Părăsi Insulele Ionice, traversă Grecia de Nord, trecu de Golfurile Patras şi Lepant, se îmbarcă în Golful Egin, scăpă, destul de greu, de piraţii ce jefuiau în Marea Cicladelor şi ajunse la Chios, după o traversare rapidă.

Fabvier îi făcu o primire cordială tânărului ofiţer, ce dovedea cât de mult îl stima. Acest soldat dârz vedea în el nu doar un devotat tovarăş de arme, ci şi un prieten sigur, căruia îi putea încredinţa necazurile sale, care erau mari. Indisciplina luptătorilor neguvernamentali, ce formau o mare parte din corpul expediţionar, solda prost plătită, care uneori lipsea cu totul, neplăcerile datorate chiar insularilor, toate acestea încurcau şi întârziau operaţiunile.

Totuşi, asediul fortăreţei Chios începuse. Henry d'Albaret ajunsese la timp ca să ia parte la operaţiunile de apropiere. De două ori, puterile aliate îi cerură colonelului Fabvier să-şi înceteze pregătirile de luptă; colonelul, susţinut făţiş de guvernul elen, nu ţinu cont de aşa ceva şi-şi continuă imperturbabil activitatea.

Curând, asediul a fost convertit într-un fel de blocadă, dar insuficient de închisă pentru ca proviziile şi muniţia să nu ajungă la asediaţi. Oricum, poate că Fabvier ar fi reuşit să cucerească fortăreaţa, dacă armata sa, slăbită de foame cu fiecare zi ce trecea, nu s-ar fi răsfirat prin insulă ca să jefuiască şi să se hrănească. Şi, în aceste condiţii, o flotă otomană, formată din cinci vase, putu să pătrundă cu forţa în portul Chios şi să le aducă turcilor întăriri de două mii cinci sute de oameni. Este adevărat că, la puţină vreme după aceea, Miaulis apăru cu escadrila sa ca să-i vină în ajutor colonelului Fabvier, însă era prea târziu şi trebui să se retragă.

Odată cu amiralul grec sosiră câteva nave pe care se îmbarcaseră mai mulţi voluntari, ce vroiau să întărească corpul expediţionar din Chios.

Printre ei, se găsea o femeie.

După ce luptase până în ultima clipă împotriva oştenilor lui Ibrahim în Peloponez, Andronika, participantă la război încă de la începutul lui, vroia să-i vadă şi sfârşitul. De aceea venise la Chios, decisă, dacă trebuia, să piară pe insula aceea, pe care grecii voiau să o ataşeze noului lor regat. Pentru ea ar fi fost o compensare pentru răul pe care fiul său îl făcuse chiar prin locurile acelea, în timpul cumplitelor masacre din 1822.

În epoca respectivă, sultanul pornise împotriva insulei înspăimântătorul plan cu trei puncte: Chios să fie trecută prin

foc şi sabie, iar supravieţuitorii luaţi robi. Căpitanul-paşă, Kara-Ali, a fost desemnat să-l execute. Ceea ce şi făcu. Hoardele sale sângeroase ajunseră pe insulă. Bărbaţii peste doisprezece ani, femeile sub patruzeci fură masacraţi fără milă. Ceilalţi, înrobiţi, aveau să fie duşi pe pieţele din Smyrna şi de pe coasta nord-africană. întreaga insulă a fost incendiată şi treizeci de mii de turci uciseră toţi duşmanii. Douăzeci şi trei de mii de insulari pieriseră atunci. Patruzeci şi şapte de mii trebuiau vânduţi ca robi.

Atunci intervenise Nicolas Starkos. Tovarăşii săi şi el, după ce luaseră parte la omoruri şi jaf, deveniră principalii misiţi ai acestui trafic, ce avea să pună o întreagă turmă umană la dispoziţia lăcomiei otomane. Navele acestui renegat transportaseră mii de nenorociţi pe coastele Asiei Mici şi ale Africii. Ca urmare a acestor operaţiuni odioase, Nicolas Starkos ajunsese în legătură cu bancherul Elizundo. Rezultaseră de acolo beneficii enorme, din care cea mai mare parte îi revenise tatălui Hadjinei.

Or, Andronika ştia foarte bine ce rol jucase Nicolas Starkos în masacrele de pe Chios şi ce făcuse el în acele înfiorătoare circumstanţe. De aceea voise să vină acolo unde ar fi fost blestemată de sute de ori, dacă s-ar fi ştiut că ea era mama acelui ticălos. Voia să lupte pe insula aceea ca să-şi verse sângele pentru cauza celor de pe Chios, ca o reparaţie, ca o ispăşire supremă a crimelor fiului ei.

Dar, din clipa în care Andronika debarcase pe Chios, ar fi fost greu ca ea şi Nicolas Starkos să nu se fi întâlnit într-o zi sau în alta. De fapt, după venirea ei, pe 15 ianuarie, Andronika s-a trezit fără voie alături de tânărul ofiţer care o salvase pe câmpul de luptă de la Chaidari.

Ea a fost cea care înaintă către el, cu braţele deschise, strigând:

— Henry d'Albaret!

— Dumneata?... Andronika!... Chiar dumneata? se miră tânărul ofiţer. Pe dumneata... te găsesc aici?

— Pe mine! îi răspunse ea. Locul meu nu este, oare, acolo unde continuă lupta împotriva opresiunii?

— Andronika, zise iar Henry d'Albaret, mândreşte-te cu ţara ta! Mândreşte-te cu copiii ei care au apărat-o alături de tine! În scurtă vreme nu va mai fi niciun soldat turc pe solul Greciei!

— Ştiu asta, Henry d'Albaret, şi să dea Dumnezeu să trăiesc până atunci!

Apoi, Andronika a fost convinsă să-i povestească viaţa ei după despărţirea lor, în urma bătăliei de la Chaidari. Ea îi relată despre călătoria sa prin Magna, ţinutul ei natal, pe care dorise

să îl revadă pentru ultima oară, apoi despre alăturarea sa armatei din Peloponez şi, la urmă, despre sosirea ei în Chios.

Henry d'Albaret îi povesti şi el în ce condiţii revenise în Corfu, ce relaţii avusese cu bancherul Elizundo, cum stabilise nunta sa cu fiica acestuia şi cum aceasta se rupsese, despre dispariţia Hadjinei, pe care mai spera încă s-o găsească vreodată.

— Da, Henry d'Albaret, răspunse Andronika, dacă n-ai aflat încă taina ce o apasă pe această fată, atunci ea nu poate fi decât demnă de tine! Da! O vei revedea şi vei fi fericit, aşa cum meriţi!

— Dar spune-mi, Andronika, nu-l cunoşti pe bancherul Elizundo? o întrebă Henry d'Albaret.

— Nu, răspunse Andronika. De unde să-l cunosc şi de ce mă întrebi asta?

— Pentru că am avut ocazia să-ţi pronunţ numele de mai multe ori în faţa lui, răspunse tânărul ofiţer, şi acest lucru i-a atras atenţia în mod deosebit. Într-o zi, m-a întrebat dacă ştiam ce ai păţit după ce ne-am despărţit.

— Nu-l cunosc, Henry d'Albaret, şi numele bancherului Elizundo n-a fost niciodată pronunţat în faţa mea!

— Atunci iată alt mister pe care nu mi-l pot explica şi care nu-mi va fi niciodată lămurit, fără îndoială, mai ales că Elizundo nu mai trăieşte acum!

Henry d'Albaret tăcu după aceea. Amintirile sale din Corfu îl podidiseră. Se gândea iar la cele suferite acolo, la tot ce trebuia să suporte departe de Hadjina!

Apoi i se adresă Andronikăi:

— Şi, după încheierea războiului, ce vei face? o întrebă.

— Domnul îmi va face bucuria de a mă lua din lumea asta, răspunse ea, în care îmi pare rău că am trăit!

— Îţi pare rău, Andronika?

— Da!

Vroia, ca mamă, să spună că îi părea rău, mai ales pentru că dăduse naştere unui asemenea fiu!

După ce îşi alungă acel gând, continuă:

— Tu eşti tânăr, Henry d'Albaret, şi Dumnezeu îţi va da multe zile de trăit! Foloseşte-le ca s-o regăseşti pe cea pe care ai pierdut-o... şi care te iubeşte!

— Da, Andronika, o voi căuta pretutindeni, şi la fel voi face cu odiosul meu rival, care s-a amestecat între mine şi ea!

— Cine este? întrebă femeia.

— Un căpitan, comandantul unei nave suspecte, răspunse Henry d'Albaret, care a părăsit Corfu imediat după dispariţia Hadjinei!

— Pe nume?...

— Nicolas Starkos!

— El!...

Dacă ar mai fi rostit vreo vorbă, şi-ar fi divulgat secretul de a fi fost mama lui Nicolas Starkos!

Numele acela, pronunţat pe neaşteptate de Henry d'Albaret, o îngrozise. Oricât de plină de energie era ea, pălise cumplit la numele fiului ei. Iată deci că tot răul făcut tânărului ofiţer, celui pe care-l salvase riscându-şi viaţa, provenea de la Nicolas Starkos!

Dar Henry d'Albaret observase efectul pe care numele Starkos îl provocase asupra Andronikăi. Se înţelege deci că ar fi vrut să afle mai multe despre acest lucru.

— Ce-ai păţit?... Ce-ai păţit? strigă el. De ce te-a tulburat numele căpitanului de pe *Karysta*?... Spune-mi!... Vorbeşte!... Îl cunoşti pe cel care-l poartă?

— Nu,... Henry d'Albaret, nu! murmură ea fără să vrea.

— Ba da!... Îl cunoşti!... Andronika, te rog spune-mi cine este omul acesta... ce a făcut... unde se află în clipa asta... unde aş putea să-l întâlnesc!

— Nu ştiu!

— Nu-i adevărat, Andronika!... Ştii şi refuzi să-mi spui... mie... mie!... Poate, cu un singur cuvânt, ai putea să mă pui pe urmele lui... şi ale Hadjinei... iar tu refuzi să-mi spui!

— Henry d'Albaret, răspunse Andronika ferm, nu ştiu nimic!... Nu cunosc unde se află acest căpitan!... N-am auzit de Nicolas Starkos!...

După aceste cuvinte, se despărţi de tânărul ofiţer, care rămase pradă unei mari emoţii. Dar, din clipa aceea, orice efort făcu el, ca să o mai întâlnească pe Andronika, a fost inutil. Fireşte, plecase din Chios, ca să revină pe Grecia continentală. Henry d'Albaret renunţă la încercările sale de a o regăsi.

De altfel, campania colonelului Fabvier trebuia să se încheie în curând, fără să fi dus la vreun rezultat.

De fapt, dezertările începură în curând în corpul expediţionar. Soldaţii, în ciuda rugăminţilor comandanţilor lor, dezertau şi se îmbarcau pe corăbii ce părăseau insula. Artileriştii, pe care Fabvier crezuse că putea conta mai mult, îşi lăsaseră tunurile acolo. Nu se mai putea face nimic în faţa acelei descurajări ce-i cuprinsese până şi pe cei mai buni!

Trebui deci să ridice asediul şi să revină la Syra, unde se organizase această expediţie nefericită. Acolo, cu preţul unei rezistenţe eroice, colonelul Fabvier nu avea să primească decât reproşuri şi ingratitudine.

Cât despre Henry d'Albaret, acesta plănuia să plece din Chios odată cu şeful său. Dar spre care punct din arhipelag se vor îndrepta căutările sale? Încă nu ştia. Ceva neaşteptat îl făcu să nu mai ezite.

În ajunul zilei în care urma să se îmbarce spre Grecia, primi o scrisoare prin poşta de pe insulă.

Această epistolă purta un timbru din Corint şi îi era adresată căpitanului Henry d'Albaret, cu următorul cuprins:

Există un loc liber în statul major al corvetei Syphanta, din Corfu. Ar dori căpitanul Henry d'Albaret să se îmbarce pe aceasta şi să-şi continue campania începută împotriva lui Sacratif şi a piraţilor din arhipelag?

În primele zile din martie, Syphanta se va afla în apele de la Capul Anapomera, din nordul insulei, iar barca sa va rămâne în permanenţă în Golful Ora, de la baza Capului.

Căpitanul Henry d'Albaret să facă tot ceea ce îi va porunci patriotismul său!

Nicio semnătură. Scris necunoscut. Nimic nu-i indica tânărului ofiţer de unde provenea scrisoarea respectivă.

Oricum, avea ştiri despre corvetă, de care nu se mai auzise vorbindu-se demult. Era, pentru Henry d'Albaret, şi ocazia de a-şi relua meseria de marinar. Însemna şi posibilitatea de a-l urmări pe Sacratif, poate chiar de a scăpa arhipelagul de el şi poate - ceea ce-i influenţă chiar hotărârea - şansa de a-l întâlni pe acele mări pe Nicolas Starkos şi şaica sa.

De aceea Henry d'Albaret decise pe dată să accepte propunerea făcută lui prin acel bilet anonim. Se despărţi de colonelul Fabvier, în clipa în care acesta se îmbarca pentru Syra, după care porni cu o ambarcaţiune uşoară către nordul insulei.

Traversarea nu putea dura mult, mai ales cu vântul dinspre uscat, ce sufla dinspre sud-est. Ambarcaţiunea trecu prin dreptul portului Colochinta, dintre Insulele Anosai şi Capul Pampaka. După Capul acesta, ea se îndreptă spre Ora şi apoi porni de-a lungul coastei, ca să ajungă în golful cu acelaşi nume. Acolo debarcă Henry d'Albaret pe 1 martie.

Barca îl aştepta, ancorată la baza stâncilor. În larg stătea o corvetă.

— Sunt căpitanul d'Albaret, îi zise tânărul ofiţer caporalului de marină ce comanda ambarcaţiunea.

— Căpitanul Henry d'Albaret vrea să ajungă la bord? îl întrebă caporalul.

— Chiar acum.

Barca porni de îndată. Propulsată de şase vâsle, străbătu repede distanţa ce o separa de corvetă, de peste o milă. De îndată ce Henry d'Albaret ajunse la decupătura *Syphantei* dinspre tribord, se auzi un fluierat prelung, apoi bubui un tun, după care alte două. În clipa în care tânărul ofiţer punea piciorul pe punte, tot echipajul, aranjat ca pentru onor, îi prezentă

armele şi steagul corfiot a fost ridicat în extremitatea cornului brigantinei.

Secundul de pe corvetă înaintă spre el şi, cu glas tare, spre a fi auzit de toţi, zise:

— Ofiţerii şi echipajul de pe *Syphanta* sunt bucuroşi să-l primească la bord pe comandantul Henry d'Albaret!

Capitolul X Campania din arhipelag

Syphanta, corabie de rangul al doilea, avea o baterie de douăzeci şi două de tunuri de 24 şi, pe punte - deşi era rar atunci la navele din această clasă - şase caronade de 12. Zveltă în zona entravei, subţire la spate, cu accesorii deosebite, putea rivaliza cu cele mai bune vase ale vremii. Neobosită, indiferent cum ar fi mers, cu ruliu atenuat, deplasându-se admirabil, ca toate velierele bune, rezista cu toate pânzele sus, în orice condiţii, indiferent de vânturi. Comandantul său, dacă era un marinar îndrăzneţ, putea să o folosească fără teamă. *Syphanta* nu s-ar fi clătinat mai mult ca o fregată. Şi-ar fi rupt catargele mai curând decât pânzele. Aşa că exista posibilitatea de a-i imprima, chiar pe o mare foarte agitată, o viteză excesivă. De acolo rezultau şi şansele bune de a reuşi într-o croazieră aventuroasă, pentru care o destinaseră armatorii săi, mai ales împotriva piraţilor din arhipelag.

Deşi nu era o navă de război, fiind proprietatea unor particulari, nu a statului, *Syphanta* era însă comandată de militari. Ofiţerii ei şi echipajul ar fi făcut cinste celei mai frumoase corvete din Franţa sau Marea Britanie. Aceeaşi regularitate a manevrelor, aceeaşi disciplină la bord, aceeaşi ţinută în timpul navigaţiei ca şi în cel liber. Nu avea nimic din neglijenţa unui vas înarmat în grabă, unde bravura mateloţilor nu este întotdeauna reglementată aşa cum ar cere comandantul unei corăbii militare.

Syphanta avea două sute cincizeci de oameni în echipaj, dintre care jumătate francezi, mai ales din Provence, restul fiind englezi, greci şi corfioţi. Erau oameni abili în manevre, solizi în luptă, cu suflet de marinar, pe care puteai conta întru totul: fuseseră destul de încercaţi. Caporalii de marină, secunzii şi şefii de echipaj, demni de funcţiile lor, erau intermediari între echipaj şi ofiţeri. Din statul major făceau parte patru locotenenţi, opt aspiranţi, toţi de origine corfiotă, engleză ori franceză, şi un secund. Acesta din urmă, căpitanul Todros, umblase mult prin arhipelag, pe acele mări, iar corveta avea să circule prin locurile

cele mai greu accesibile. Cunoştea toate insulele, cu golfurile şi golfuleţele sale. Ştia toate insuliţele, ale căror poziţii le determinase în campaniile precedente. Nu exista nicio pânză de apă care să nu fi fost cotată în mintea sa cu la fel de multă precizie ca şi pe hărţile sale.

Acest ofiţer, de vreo cincizeci de ani, grec, originar din Hidra, care servise deja sub ordinele lui Canaris şi ale lui Tomasis, trebuia să fie un ajutor preţios pentru comandantul *Syphantei*.

Corveta îşi începuse croaziera prin arhipelag sub ordinele căpitanului Stradena. Primele săptămâni de navigare fură destul de norocoase, aşa cum s-a spus. Vase distruse, capturi importante, iată ceea ce însemna un început bun. Dar campania nu se făcu fără pierderi serioase în detrimentul echipajului şi al corpului de ofiţeri. Dacă, multă vreme, nu se mai primiră veşti despre *Syphanta*, pe 27 februarie se află că dusese o luptă cu o flotilă de-a piraţilor, în largul Insulei Lemnos.

Această luptă nu numai că o costase vreo patruzeci de oameni, ucişi sau răniţi, dar însuşi comandantul Stradena, rănit de moarte de o ghiulea, căzuse la postul său, chiar de unde comanda.

Căpitanul Todros preluase atunci comanda corvetei; apoi, după ce se asigurase de victorie, trăsese în portul din Egina, ca să facă urgentele reparaţii la cocă şi la arboradă.

Acolo, la câteva zile după sosirea *Syphantei*, aflaseră, nu fără surpriză, că aceasta tocmai fusese cumpărată, la un preţ destul de ridicat, de către un bancher din Raguza, al cărui împuternicit venise la Egina să reglementeze actele de bord. S-au realizat toate acestea fără nicio contestaţie şi s-a stabilit că, pe viitor, corveta nu le mai aparţinea vechilor proprietari, armatori corfioţi, al căror beneficiu din această vânzare fusese considerabil.

Dacă *Syphanta* îşi schimbase stăpânul, destinaţia sa avea să rămână aceeaşi. Să cureţe arhipelagul grecesc de bandiţii care îl infestau, să-i repatrieze, la nevoie, pe prizonieri, pe care putea să-i lase oriunde în drumul său, să nu abandoneze lupta până n-ar fi scăpat aceste mări de cel mai groaznic dintre tâlhari, piratul Sacratif, aceasta era misiunea care îi rămăsese impusă. După terminarea reparaţiilor, secundul primi ordinul să pornească în croazieră spre coasta nordică a Insulei Chios, unde trebuia să-l găsească pe noul său căpitan, care avea să devină „singurul stăpân după Dumnezeu" la bordul navei.

În acest moment primise Henry d'Albaret biletul laconic, prin care era anunţat că exista un loc liber în statul major al corvetei *Syphanta*.

Se ştie că el acceptase, neîndoindu-se vreo clipă că respectivul loc, liber pe atunci, ar fi fost acela de comandant. Iată de ce, de

îndată ce pusese piciorul pe punte, secundul, ofiţerii şi echipajul veniseră să se pună la ordinele sale, în timp ce tunul saluta culorile corfiote.

Toate acestea, Henry d'Albaret le află dintr-o discuţie pe care o purtă cu căpitanul Todros. Actul prin care i se încredinţa comanda corvetei era în regulă. Autoritatea tânărului ofiţer nu putea fi deci contestată şi nici nu a fost. De altfel, mulţi dintre ofiţerii de la bord îl cunoşteau. Se ştia că fusese locotenent pe vas, unul dintre cei mai tineri, dar totodată unul dintre cei mai distinşi din marina franceză. Rolul pe care îl jucase în Războiul de Independenţă îi adusese o reputaţie meritată. De la prima trecere în revistă efectuată la bordul *Syphantei*, numele său a fost aclamat de întregul echipaj.

— Ofiţeri şi mateloţi, le zise simplu Henry d'Albaret, ştiu care este misiunea încredinţată *Syphantei*. O vom îndeplini pe de-a-ntregul, cu voia lui Dumnezeu! Cinste fostului vostru comandant, Stradena, care şi-a dat viaţa în mod glorios aici, pe puntea de comandă! Mă bizui pe voi! Puteţi conta pe mine! Rupeţi rândurile!

Pe 2 martie, a doua zi, corveta, cu toate pânzele sus, lăsa în urma sa ţărmul lui Chios, apoi vârful Muntelui Elias, care o domina, luând cap compas nordul arhipelagului.

Unui marinar nu-i trebuie decât o privire şi o jumătate de zi de navigaţie ca să-şi dea seama de valoarea navei sale. Vântul sufla dinspre nord-vest, un vânt bun, care nu le ceru să diminueze din pânze. Comandantul d'Albaret putu deci să aprecieze, încă din ziua aceea, excelentele calităţi nautice ale corvetei.

— Ar învinge zburătorii oricărui vas din flotele aliate, îi spuse căpitanul Todros, şi ar înainta şi cu vânt în două terţarole!

Ceea ce, în mintea bravului marinar, semnifica două lucruri: mai întâi, că nicio altă corabie n-ar fi fost capabilă să o întreacă pe *Syphanta* în viteză; apoi, că solida arboradă şi stabilitatea sa pe mare i-ar fi îngăduit să-şi păstreze velatura ridicată chiar şi pe o vreme care ar fi obligat orice altă corabie s-o coboare, ca să nu se ducă la fund.

Syphanta, cu murele la tribord, ţinând îndeaproape direcţia stabilită, porni spre nord, astfel încât lăsă, în est, Insula Mytilene sau Lesbos, una dintre cele mai mari din arhipelag.

A doua zi, corveta trecea în larg pe lângă această insulă, unde chiar de la începutul războiului, în l82l, grecii repurtaseră o mare victorie asupra flotei otomane.

— Am fost şi eu acolo, îi spuse căpitanul Todros comandantului d'Albaret. Era în luna mai. Noi aveam şaptezeci de bricuri ca să luptăm cu cinci vase turceşti, patru fregate, patru corvete, care se refugiaseră în portul de la Mytilene. Un vas de 74 a pornit de

acolo pentru a cere ajutoare de la Constantinopol. Dar noi l-am prins repede şi a sărit în aer cu cei nouă sute cincizeci de mateloţi ai săi! Da! Am fost acolo, şi eu am fost cel care a dat foc la cămăşile cu sulf şi gudron, puse pe carena sa! Bune cămăşi, ce ţin de cald, comandante, şi vi le recomand, când va fi ocazia... pentru domnii piraţi!

Merită să-l auzi pe căpitanul Todros povestindu-şi astfel isprăvile, cu umorul sănătos al unui matelot din teuga din faţă. Dar faptele, pe care le povestea secundul *Syphantei*, chiar le făcuse, şi încă bine.

Nu fără temei, Henry d'Albaret, după ce preluase comanda corvetei, naviga spre nord. Cu puţine zile înainte de plecarea sa din Chios, corăbii suspecte fuseseră semnalate în apropiere de Lemnos şi Samothraki. Câteva nave levantine de coastă fuseseră prădate şi distruse în apropiere de litoralul turcesc din Europa. Probabil că aceşti piraţi, de când *Syphanta* îi vâna cu îndârjire, se gândeau să se refugieze în împrejmuirile septentrionale ale arhipelagului. Din partea lor, era o măsură prudentă.

În apele Insulei Mytilene nu se vedea nimic. Doar câteva corăbii de comerţ, care comunicară cu *Syphanta* şi a căror prezenţă le readuse liniştea.

Timp de cincisprezece zile, corveta, deşi greu încercată de vremea rea a echinocţiului, şi-a îndeplinit conştiincioasă misiunea. După două sau trei rafale de vânt succesive, care o siliră să se pună la capă, Henry d'Albaret putu aprecia atât calităţile ei, cât şi pe ale echipajului. Dar şi el putu fi apreciat şi nu-şi dezminţi reputaţia, deja răspândită printre ofiţerii marinei franceze, de excelent într-ale manevrelor. De talentele sale de tactician în timpul luptei navale, aveau să-şi dea seama ceva mai târziu. Cât despre curajul său în toiul luptei, nimeni nu-l putea pune la îndoială.

În aceste circumstanţe dificile, tânărul comandant se arătă tot atât de remarcabil în teorie, cât şi în practică. Era îndrăzneţ, cu o mare tărie sufletească, un sânge rece, mereu gata să prevadă, dar şi să stăpânească evenimentele. Pe scurt, era un marinar adevărat, iar aceasta spunea totul.

În a doua jumătate a lunii martie, corveta a făcut cunoştinţă cu ţărmul lui Lemnos. Această insulă, cea mai importantă din acest capăt al Mării Egee, lungă de cincisprezece leghe, lată de cinci, şase, nu fusese atinsă, ca şi vecina sa Imbros, de Războiul de Independenţă; dar, de mai multe ori, piraţii veniseră aici, până la intrarea în radă, ca să pună mâna pe vasele de comerţ. Corveta, vroind să-şi reînnoiască proviziile, făcu escală în port, în momentul acela foarte aglomerat. În epoca respectivă, într-adevăr, se construiau multe vase în Lemnos, dar de teama

piraţilor, ba nu se terminau cele în şantier, ba nu îndrăzneau să iasă cele terminate. De aici, marea aglomeraţie.

Informaţiile pe care comandantul d'Albaret le obţinu pe această insulă nu puteau decât să-l încurajeze să-şi continue campania în nordul arhipelagului. De mai multe ori, chiar a fost pronunţat numele lui Sacratif în faţa ofiţerilor săi şi a lui.

— Ah! izbucni căpitanul Todros, într-adevăr ard de nerăbdare să mă întâlnesc faţă în faţă cu acest tâlhar, care mi se pare intrat deja în legendă! Aceasta mi-ar dovedi, cel puţin, că există!

— Te îndoieşti de existenţa sa? întrebă Henry d'Albaret.

— Pe cuvânt, comandante, răspunse Todros, dacă vrei să ştii părerea mea, eu nu cred în acest Sacratif şi nu ştiu pe nimeni care să se poată lăuda că l-ar fi văzut vreodată! Poate că este o poreclă de luptă, cum îşi iau toate căpeteniile de piraţi pe aici! Vezi, eu cred că nu doar unul a fost spânzurat deja, cu acest nume, în vârful unei verigi a trinchetului! De altfel, nu contează! Principalul este că aceşti netrebnici trebuiau spânzuraţi, şi au fost!

— La urma urmei, ceea ce spui se prea poate, căpitane Todros, răspunse Henry d'Albaret, şi aceasta ar explica darul de ubicuitate de care pare că se bucură acest Sacratif.

— Ai dreptate, comandante, adăugă un ofiţer francez. Dacă Sacratif a fost văzut, cum se pretinde, în diverse locuri deodată şi chiar în aceeaşi zi, s-a întâmplat pentru că numele acesta este luat de mai mulţi şefi ai acestor bandiţi!

— Şi dacă îl folosesc mai mulţi, e ca să-i încurce mai tare pe oamenii cinstiţi care îi urmăresc să-i prindă! zise căpitanul Todros. Repet, există un mijloc sigur ca să facem să dispară numele acesta, şi anume să-i spânzurăm pe toţi cei care îl poartă... ba chiar şi pe cei care nu îl poartă! Astfel, adevăratul Sacratif, dacă există, nu va scăpa de frânghia pe care o merită pe drept cuvânt!

Căpitanul Todros avea dreptate, dar chestiunea rămânea mai departe aceea de a-i întâlni pe aceşti răufăcători care nu se lăsau prinşi!

— Căpitane Todros, întrebă atunci Henry d'Albaret, în timpul primei campanii a *Syphantei*, şi chiar în timpul campaniilor tale precedente, n-ai dat vreodată de o şaică, de vreo sută de tone, cu numele de *Karysta*?

— Niciodată, răspunse secundul.

— Dar voi, domnii mei? insistă comandantul, adresându-li-se ofiţerilor.

Niciunul nu auzise vorbindu-se despre şaică, deşi mai mulţi dintre ei străbăteau aceste mări ale arhipelagului încă de la începutul Războiului de Independenţă.

— Nici numele lui Nicolas Starkos, căpitanul acestei *Karysta*, n-a ajuns vreodată la urechile voastre? întrebă insistent Henry d'Albaret.

Acest nume le era absolut necunoscut ofiţerilor corvetei. Nici nu era de mirare, întrucât era vorba de patronul unei simple corăbii de comerţ, cum se întâlnesc cu sutele prin porturile Levantului.

Cu toate acestea, Todros spuse că îşi aminteşte foarte vag cum numele Starkos îl mai auzise rostit în timpul unei escale în portul Arcadiei, din Mesenia. Trebuie să fi fost căpitanul vreuneia dintre acele corăbii interlope, care transportau pe coastele berbere prizonierii vânduţi de către autorităţile musulmane.

— Bun! Dar nu poate fi acelaşi Starkos, adăugă el. Acesta de care pomeneşti, era patronul unei şaici, iar ea nu suportă greutăţile unui asemenea trafic.

— Chiar aşa, replică Henry d'Albaret, şi conversaţia se încheie aici.

Dar, dacă se gândea la Nicolas Starkos, asta se întâmpla pentru că mintea sa se întorcea necontenit la misterul de nedesluşit al dublei dispariţii, a Hadjinei Elizundo şi a Andronikăi. Acum aceste două nume erau nedespărţite în amintirile sale.

Pe la 25 martie, *Syphanta* se găsea în dreptul Insulei Samothraki, la şaizeci de leghe în nordul Insulei Chios. Se înţelege, luând în consideraţie timpul scurs în raport cu drumul parcurs, că toate refugiile de prin împrejurimi fuseseră minuţios scotocite. Acolo unde corveta nu putea pătrunde, căci adâncimea fundului mării era prea mică, bărcile sale lucrau pentru ea. Dar, până în acea zi, căutările rămăseseră fără rezultat.

Insula Samothraki fusese devastată în timpul războiului, iar turcii o ţineau încă sub stăpânire. Se putea deci presupune că piraţii îşi găsiseră un adăpost sigur în numeroasele golfuleţe ale insulei, lipsită de un port veritabil. Muntele Saos, cunoscut acum ca Muntele Fengari, se ridica până la cinci sau şase mii de picioare şi, de la această înălţime, le venea uşor străjilor să zărească şi să semnaleze la timp orice navă ce li se părea suspectă. Piraţii, preveniţi dinainte, aveau posibilitatea să fugă înainte de a fi blocaţi. Aşa se întâmplase, probabil, căci *Syphanta* nu se întâlni cu nimeni în aceste ape aproape pustii.

Henry d'Albaret dădu atunci ordin să se pornească spre nord-vest, astfel încât să ajungă la Insula Thassos, situată la vreo douăzeci de leghe distanţă de Samothraki. Vântul se ridicase, iar corveta avea de manevrat împotriva unei foarte puternice brize; dar ea găsi în curând adăpostul uscatului şi, prin urmare, o mare mai calmă, care îi făcu deplasarea mai uşoară.

Ciudată soartă pentru mulţimea de insule din arhipelag! În vreme ce Chios şi Samothraki avuseseră atât de suferit din partea turcilor, Thassos, nu mai mult decât Lesbos sau Imbros, nu se resimţise în urma războiului. Dar toată populaţia din Thassos este grecească; obiceiurile de pe aici sunt primitive; bărbaţii şi femeile şi-au păstrat podoabele, veşmintele sau pieptănăturile lor, toată graţia artei antice.

Autorităţile otomane, cărora această insulă li se închinase încă de la începutul secolului al XV-lea, ar fi putut s-o jefuiască după voie, fără a întâmpina cea mai mică rezistenţă. Inexplicabil privilegiu însă, şi, cu toate că bogăţia locuitorilor săi era de natură să stârnească pofta acestor sălbatici fără scrupule, insula fusese cruţată până atunci.

Dar, dacă n-ar fi venit *Syphanta*, s-ar fi putut ca şi Thassosul să fi cunoscut ororile jafului.

Pe data de 2 aprilie, portul, care se numeşte astăzi Pyrgos, situat în nordul insulei, era serios ameninţat de o descindere a piraţilor. Cinci sau şase corăbii de-ale lor, denumite „mistiche" şi „djerme", împreună cu o brigantină, armată cu o duzină de tunuri, stăteau ameninţătoare în faţa oraşului. Debarcarea acestor bandiţi în mijlocul unei populaţii neobişnuite cu luptele, s-ar fi sfârşit printr-un dezastru, fiindcă insula nu avea suficiente forţe să li se opună.

Dar corveta apăru în radă şi, de îndată ce a fost semnalată, printr-un pavilion ridicat în vârful catargului principal al brigantinei, toate aceste vase s-au aranjat în linie de luptă - ceea ce indică o mare îndrăzneală din partea lor.

— Deci ne vor ataca? strigă căpitanul Todros, care se postase pe punte, în apropierea comandantului.

— Vor ataca... sau se vor apăra! replică Henry d'Albaret, destul de surprins de atitudinea piraţilor.

— La naiba! M-aş fi aşteptat mai curând să-i văd pe aceşti hoţi fugind cu toate pânzele sus!

— Să reziste, dimpotrivă, căpitane Todros! Chiar să atace! Dacă fug, unii ar reuşi, fără îndoială, să scape! Dă ordin să se înceapă pregătirile de luptă!

Ordinele comandantului se executară pe loc. La baterie, tunurile au fost încărcate şi amorsate, iar ghiulelele, plasate la îndemâna servanţilor. Pe punte, s-au aşezat tunurile marine cu mitralii în poziţie de tragere şi s-au distribuit armele, muschetele, pistoletele, săbiile şi securile de abordaj. Gabierii au fost pregătiţi pentru manevră, atât în vederea unei lupte imediate, cât şi a pornirii în urmărirea fugarilor. Toate acestea s-au efectuat cu atâta ordine şi promptitudine, de parcă *Syphanta* ar fi fost un vas de război.

Între timp, corveta se apropia de flotilă gata să atace sau să respingă orice atac. Planul comandantului era de a se îndrepta spre brigantină, de a o saluta cu o salvă care ar fi putut să o scoată în afara luptei, apoi să o acosteze şi să-şi lanseze oamenii la abordaj.

Dar probabil că piraţii, deşi se pregăteau de luptă, nu se gândeau decât să fugă. Dacă nu o făcuseră mai devreme, se întâmplase pentru că fuseseră luaţi prin surprindere de sosirea corvetei, care acum le închidea rada. Le rămânea să îşi coordoneze mişcările pentru a încerca să forţeze ieşirea.

Brigantina deschise focul. Îşi îndreptase tunurile aşa încât să poată doborî catargele corvetei sau măcar unul dintre ele. Dacă ar fi reuşit, ar fi avut condiţii favorabile pentru a scăpa de urmărirea adversarei sale.

Salva trecu la şapte sau opt picioare pe deasupra punţii *Syphantei*, reteză câteva fungi, rupse câteva scote şi braţe de vergă, făcu să zboare în bucăţi o parte a vergilor dintre catargul principal şi cel al trinchetului şi răni trei sau patru mateloţi, dar nu prea grav. Pe ansamblu, nu atinse niciun organ esenţial.

Henry d'Albaret nu răspunse imediat. Le ceru oamenilor să înainteze drept spre brigantină, iar salva sa de la tribord nu porni decât după ce se risipi fumul primelor explozii.

Spre marele noroc al brigantinei, căpitanul său a putut să cârmească, profitând de briză, şi nu primi decât două sau trei ghiulele în cocă, deasupra liniei de plutire. Chiar dacă îi muriseră câţiva oameni, totuşi nava nu fusese scoasă din luptă.

Dar proiectilele corvetei, care rataseră, nu fuseseră zadarnice. Ambarcaţia, pe care brigantina o descoperise în drumul său, a primit o bună parte din şarjă în parapeţii de la babord şi, din păcate pentru ea, începu să ia apă.

— În loc să fie lovită brigantina, a fost izbită nava de lângă ea! strigară câţiva mateloţi, postaţi pe teuga din faţă a *Syphantei*.

— Pe porţia mea de vin că se scufundă în cinci minute!

— În trei!

— S-a făcut! Şi să-mi curgă vinul tău pe gâtlej la fel de uşor cum îi intră ei apa prin găurile din cocă!

— Se scufundă!... Se scufundă!...

— Iat-o deja în apă până la brâu... şi urmează să intre până peste cap!

— Şi toţi puii de tâlhari sar din ea, cu capul înainte, salvându-se înot!

— Ei bine! dacă preferă frânghia de gât, în loc de înecul în mijlocul mării, nu trebuie să-i supărăm!

Într-adevăr, mistichea se scufunda, încetul cu încetul. De asemenea, înainte ca apa să-i fi urcat deasupra chiliei, echipajul

se aruncase în mare, spre a ajunge la vreo altă corabie din flotilă.

Dar acestea din urmă aveau alte griji decât să se ocupe de a culege supravieţuitorii de pe mistiche! Căutau doar o cale de scăpare. Aşa că, toţi aceşti mizerabili se înecară, fără ca vreun căpătâi de frânghie să le fie aruncat pentru a-i ridica la bord.

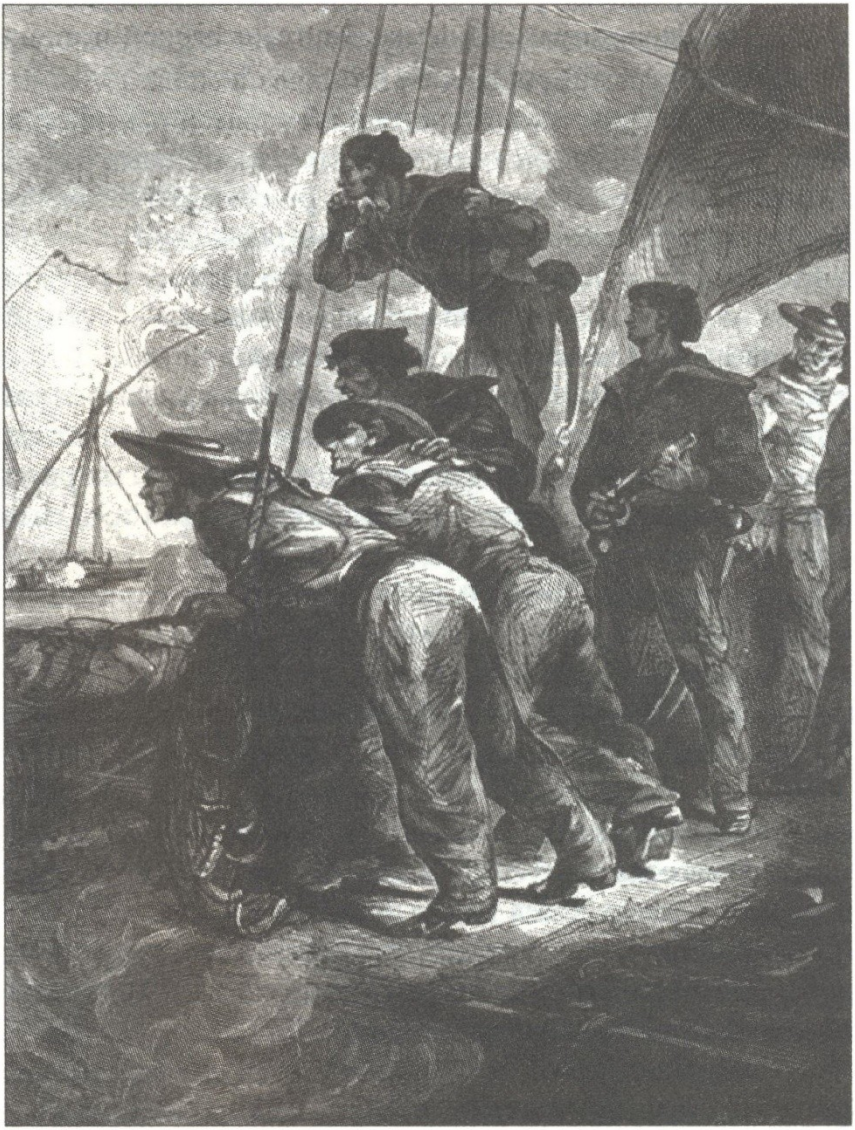

„Pe porția mea de vin că se scufundă în cinci minute!"

A doua salvă a *Syphantei* a fost trimisă uneia dintre djermele care se vedeau din profil şi pe care o dezmembră complet. Curând, djerma dispăru într-o cortină de flăcări, pe care jumătate de duzină de ghiulele înroşite în foc o aprinseră sub puntea sa.

Văzând aceasta, celelalte două mici ambarcaţiuni pricepură că nu vor izbuti să se apere de tunurile corvetei. Chiar de-ar fi fugit, n-ar fi avut şansa să-i scape unui vas de mare viteză.

Căpitanul brigantinei trecu la unica măsură pe care o putea lua, dacă voia să-şi salveze echipajele. Dădu semnalul de retragere. În câteva minute, piraţii se refugiaseră la bordul său, după ce abandonaseră o mistiche şi o djermă, cărora le puseseră foc şi care săriră, curând, în aer.

Echipajul brigantinei, întărit astfel cu o sută de oameni, se bucura acum de condiţii mai bune pentru a accepta lupta prin abordaj, în cazul în care n-ar fi reuşit să fugă.

Chiar dacă echipajul său îl egala acum la număr pe cel al corvetei, era mai bine să-şi caute salvarea prin fugă. De aceea, nu ezita să-şi pună în valoare avantajele vitezei pe care le poseda, încercând să se refugieze pe coasta otomană. Acolo, căpitanul ar fi ştiut foarte bine să se ascundă între stâncile de la ţărm, iar corveta nu l-ar fi putut nici descoperi, şi nici urma, dacă l-ar fi descoperit.

Briza se înteţise considerabil. Brigantina nu ezita să-şi greeze toate pânzele, până la contra-rândunici, cu riscul de a-şi frânge catargele, şi începu să se îndepărteze de *Syphanta*.

— Bun! strigă căpitanul Todros. M-aş mira să aibă picioarele atât de lungi ca ale corvetei noastre!

Şi se întoarse către comandant, de la care aşteptă ordinele.

Dar, în clipa aceea, atenţia lui Henry d'Albaret tocmai fusese atrasă în altă parte. El nu se mai uita spre brigantină. Cu ocheanul îndreptat spre portul din Thassos, observă o navă uşoară care-şi forţa pânzele pentru a se îndepărta.

Era o şaică. Dusă de o prielnică briză dinspre nord-vest, care-i permitea să-şi desfăşoare toate pânzele, pornise prin trecătoarea din sudul portului, pe unde tonajul său redus îi îngăduia accesul.

Henry d'Albaret, după ce o privise cu atenţie, îşi dădu nervos ocheanul la o parte:

— *Karysta*! strigă el.

— Cum? Adică asta e şaica de care ne-ai vorbit? întrebă căpitanul Todros.

— Chiar ea, şi ce n-aş da să o prind...

Henry d'Albaret nu-şi termină fraza. Între brigantina cu un numeros echipaj de piraţi la bord şi *Karysta*, cu toate că era comandată de Nicolas Starkos, datoria sa nu-i permitea să ezite.

Fireşte, abandonând urmărirea brigantinei, manevrând să iasă în extremitatea trecătoarei, i-ar fi putut tăia calea şaicii, ar fi putut s-o ajungă, să o prindă. Dar ar fi însemnat să sacrifice interesul general pentru interesul său personal. Şi nu trebuia. Avea să se repeadă după brigantină, să încerce s-o prindă şi s-o distrugă. Asta trebuia să facă, şi asta făcu. Aruncă o privire spre *Karysta*, care se îndepărta cu o viteză uimitoare prin trecătoarea rămasă liberă, şi dădu ordin să se pornească în urmărirea vasului pirat, care începuse să ia distanţă în direcţia contrară.

Syphanta, cu toate pânzele sus, porni iute pe dârele brigantinei. Între timp, tunurile sale de vânătoare fură aşezate în poziţie de tragere şi, cum cele două nave nu se aflau încă la mai mult de o jumătate de milă una de alta, corveta începu să vorbească.

Ce spunea aceasta, nu era pe placul brigantinei. Cârmind două carturi, încercă să vadă dacă, în noua poziţie, nu va reuşi să se îndepărteze de adversara sa.

Nu se observă nicio schimbare.

Timonierul puse puţin bara sub vânt, iar corveta *Syphanta* viră, la rândul său.

Urmărirea continuă o jumătate de oră. Piraţii pierdeau distanţa. Era neîndoielnic că nu vor fi ajunşi înainte de căderea nopţii. Dar lupta dintre cele două nave avea să se termine altfel.

Cu noroc, una dintre ghiulelele *Syphantei* doborî catargul trinchetului de pe brigantină. Imediat corabia ieşi de sub vânt, iar corveta nu mai avu altceva de făcut decât să continue să se apropie de ea, ca să se găsească în flancul brigantinei, un sfert de oră mai târziu.

Atunci răsună înspăimântătoarea bubuitură. *Syphanta* tocmai îşi trimisese o întreagă încărcătură a tunurilor de la tribord, de la mai puţin de jumătate de lungime de cablu. Brigantina a fost parcă săltată de această avalanşă de fier; însă numai partea sa inactivă fusese atinsă şi nu se scufundă.

Cu toate acestea, căpitanul, al cărui echipaj fusese decimat de această ultimă şarjă, pricepu că nu mai putea rezista multă vreme şi coborî pavilionul.

Bărcile corvetei acostară brigantina şi îi aduseră pe cei câţiva supravieţuitori. Apoi, corabia, lăsată pradă flăcărilor, arse până în momentul în care incendiul atinse linia sa de plutire. După aceea, se scufundă în valuri.

Syphanta făcuse treabă bună şi folositoare. Cine era şeful acelei flotile, ce nume, origine, antecedente avea, nu se va afla niciodată, căci refuză cu încăpăţânare să răspundă la întrebările puse asupra acestor chestiuni. Nici tovarăşii săi nu vorbiră. Poate că nici nu ştiau prea multe despre viaţa din trecut a

comandantului lor. Fireşte însă că fuseseră piraţi, asta era limpede, şi se făcu rapid dreptate.

Însă apariţia şi dispariţia şaicii îl puseră serios pe gânduri pe Henry d'Albaret. Într-adevăr, circumstanţele în care ea părăsise Thassosul o făceau suspectă. Vrusese să profite de lupta corvetei cu flotila ca să scape? Se temea să ajungă faţă în faţă cu *Syphanta*, pe care poate că o recunoscuse? Un vas cinstit ar fi rămas liniştit în port, căci piraţii nu încercau decât să fugă! Dimpotrivă, iată că nava *Karysta*, cu riscul de a cădea în mâinile lor, se grăbise să ridice ancora şi să iasă în larg! Foarte ciudat acel fel de a acţiona. Oare şaica nu era înţeleasă cu piraţii? De fapt, acest lucru nu l-ar fi surprins pe comandantul d'Albaret. Nicolas Starkos putea fi unul dintre ei. Din păcate, nu putea conta decât pe noroc spre a-i găsi urma. Avea să se lase noaptea şi *Syphanta*, pornind spre sud, nu avea nicio şansă să mai întâlnească şaica.

Oricât i-ar fi părut de rău lui Henry d'Albaret că a pierdut şansa aceea de a-l prinde pe Nicolas Starkos, trebuia să se resemneze, căci îşi făcuse datoria. Rezultatul luptei de la Thassos era: cinci corăbii distruse şi aproape nicio pierdere pentru echipajul său de pe corvetă. Ca urmare, pentru o vreme, securitatea acestor locuri septentrionale din arhipelag nu era în pericol.

Capitolul XI Semnale fără răspuns

La opt zile după lupta de la Thassos, *Syphanta*, după ce scotocise prin toate golfuleţele de pe ţărmul otoman, de la Kavala până la Orphana, traversă Golful Contesa, apoi se îndreptă de la Capul Deprano până la Capul Paliuri, în largul Golfurilor Muntelui Sfânt şi al Kassandrei; în sfârşit, pe l5 aprilie, crestele Muntelui Athos începură să se piardă în zare. Cel mai înalt punct de acolo atingea aproape două mii de metri peste nivelul mării.

Nu zăriră nicio navă suspectă în cursul deplasării lor. De mai multe ori, escadrele turceşti se iviră; *Syphanta* însă, navigând sub pavilionul ei corfiot, nu crezu de cuviinţă să comunice cu ele. De altfel, comandantul ei le-ar fi întâmpinat mai curând cu ghiulele, decât cu respect. Aşa au stat lucrurile cu cele câteva corăbii de coastă greceşti, de la care au obţinut diverse informaţii, utile pentru desfăşurarea misiunii corvetei.

În aceste circumstanţe, pe 26 aprilie, Henry d'Albaret află un lucru foarte important. Puterile aliate hotărâseră ca orice ajutor venit pe mare pentru trupele lui Ibrahim să fie interceptat. În

plus, Rusia îi declarase oficial război sultanului. Situaţia Greciei continua deci să se amelioreze şi, oricâte întârzieri ar mai fi suferit, lucrurile se îndreptau în mod cert către obţinerea independenţei.

Pe 30 aprilie, corveta pătrunsese până la marginile interioare ale Golfului Salonic, punctul extrem pe care-şi propusese să-l atingă în nord-vestul arhipelagului, în cursul acestei croaziere. Avu iar ocazia să vâneze câteva ambarcaţiuni arabe cu vâsle şi vele, nave cu două catarge şi câteva cu pânze pătrate, care nu-i scăpară decât îndreptându-se cu iuţeală spre ţărm. Dacă echipajele nu pieriseră până la ultimul om, cel puţin, cele mai multe dintre acele vase fuseseră scoase din folosinţă.

Syphanta şi-a reluat, apoi, drumul spre sud-est, astfel încât să poată observa cu grijă coastele meridionale ale Golfului Salonic. Dar alarma fusese dată fără îndoială, căci nici măcar un pirat căruia i-ar fi aplicat, desigur, pedeapsa cea dreaptă, nu se arătă.

Şi atunci se produse un fapt ciudat, inexplicabil chiar, la bordul corvetei.

Pe 10 mai, în jurul orei şapte seara, întorcându-se în careul care ocupa toată partea din spate a *Syphantei*, Henry d'Albaret găsi o scrisoare pe masă. O luă, o apropie de lampa de ruliu care se legăna în plafon şi îi citi adresantul.

Adresa era concepută astfel:

„Căpitanului Henry d'Albaret, comandantul corvetei Syphanta, pe mare."

Henry d'Albaret crezu că recunoaşte acel scris. Semăna, într-adevăr, cu acela din epistola pe care o primise la Chios, prin care fusese informat că exista un loc liber la bordul corvetei.

Iată ce conţinea această scrisoare, în mod atât de ciudat sosită de data aceasta, şi dincolo de orice posibilităţi ale poştei:

„Dacă domnul comandant d'Albaret va binevoi să-şi organizeze planul de campanie prin arhipelag astfel încât să ajungă în împrejurimile Insulei Karpathos în prima săptămână a lunii septembrie, atunci va acţiona pentru binele tuturor şi în interesul misiunii ce îi este încredinţată."

Nici dată, nici semnătură, ca în cazul epistolei primite la Chios. Iar când Henry d'Albaret le compară, se putu încredinţa că ambele fuseseră scrise de aceeaşi mână.

Cum să-şi explice aceasta? Prima sosise prin poştă. Dar cea din urmă nu putuse ajunge decât dacă o persoană de la bord ar fi pus-o pe masă. Deci, această persoană trebuia s-o fi avut încă de la începutul campaniei sau să îi fi parvenit în timpul vreuneia dintre ultimele escale ale *Syphantei*. În plus, scrisoarea aceasta nu fusese acolo atunci când comandantul părăsise careul, cu o oră în urmă, pentru a merge pe punte să dea dispoziţiile pentru

noapte. Deci, în mod obligatoriu fusese pusă de mai puţin de o oră pe masa careului.

Henry d'Albaret sună clopoţelul.

Apăru un timonier.

— Cine a intrat aici cât am fost eu pe punte? îl întrebă Henry d'Albaret.

— Nimeni, comandante, răspunse matelotul.

— Nimeni?... Dar poate că a intrat cineva fără să-l fi văzut tu?

— Nu, comandante, pentru că eu nu am părăsit uşa aceasta nicio clipă.

— Bine!

Timonierul se retrase, după ce îşi duse mâna la beretă.

„Mi se pare imposibil, ce-i drept, îşi zise Henry d'Albaret, ca un om de la bord să fi reuşit să intre pe uşă fără să fi fost văzut! Dar, pe înserate, oare n-a putut să se strecoare până la galeria exterioară şi să intre pe una dintre ferestrele careului?"

Henry d'Albaret merse să verifice starea ferestrelor de la sabord. Numai că, aceste ferestre, precum cele din cabina lui, erau închise pe dinăuntru. Astfel că era imposibil ca o persoană venită din afară, să fi trecut printr-una dintre aceste deschizături.

Acest fapt nu avea să-l îngrijoreze pe Henry d'Albert; poate doar să-i stârnească mirarea şi sentimentul de curiozitate nesatisfăcută pe care oricine îl încearcă în faţa unui fenomen greu de explicat. Sigur era că scrisoarea anonimă ajunsese la adresa dorită, iar destinatarul nu era altul decât comandantul *Syphantei*.

Henry d'Albaret, după ce cugetă o vreme, se hotărî să nu spună un cuvânt despre această problemă, nici măcar secundului corvetei. La ce i-ar fi folosit să vorbească? Misteriosul său corespondent, oricine ar fi fost, în mod cert nu s-ar fi lăsat descoperit.

Acum, avea să tină cont comandantul de sfatul din această scrisoare?

„Fireşte! îşi zise el. Cel care mi-a scris prima dată, la Chios, nu m-a înşelat afirmând că este un loc liber în statul major al *Syphantei*. De ce m-ar înşela a doua oară, invitându-mă să mă apropii de Insula Karpathos în prima săptămână a lui septembrie? Dacă o face, nu poate fi decât în interesul misiunii care mi-a fost încredinţată! Da! îmi voi schimba planul de campanie şi voi fi, la data stabilită, acolo unde mi s-a spus să fiu!"

Henry d'Albaret împături scrisoarea care îi dădea noile instrucţiuni; apoi, după ce îşi luă hărţile, se apucă să studieze un nou plan de croazieră, astfel încât să îşi ocupe cele patru luni care rămăseseră de umblat până la sfârşitul lui august.

Insula Karpathos era situată în sud-est, în celălalt capăt al arhipelagului, respectiv la vreo sută de leghe, în linie dreaptă. Corveta avea destul timp să viziteze diversele locuri de pe coasta Moreei, pe unde piraţii îşi găseau refugiul, ca şi în întregul grup al Cicladelor, insule ce se întind de la deschizătura Golfului Egina până la Insula Creta.

Obligativitatea de a se găsi în apropierea Insulei Karpathos la data indicată nu modifica itinerarul deja stabilit de către comandantul d'Albaret. Ceea ce se hotărâse, avea să se facă, fără să scurteze nimic din programul său. La 20 mai, după ce observase micuţele Insule Pelerisa, Peperi, Sarakino şi Skantsura, în nordul Insulei Negroponte, *Syphanta* porni către apele Skyrosului.

Skyros este una dintre cele mai importante nouă insule care alcătuiesc acest grup, din care Antichitatea ar fi trebuit să facă tărâmul celor nouă Muze. În portul său de la Sfântul Gheorghe, sigur, vast, bun pentru ancorare, echipajul corvetei îşi putu reface cu uşurinţă proviziile de carne de oaie şi de prepeliţă, de grâu şi de orz, şi să se aprovizioneze cu o anumită cantitate din acest vin excelent, care este una dintre bogăţiile ţinutului. Această insulă, implicată mult în evenimentele semi-mitologice ale Războiului Troian, ilustrat prin numele lui Licomede, Ahile şi Ulise, avea să revină curând în regatul Greciei, în eparhia Eubeei.

Cum ţărmurile Skyrosului sunt foarte neregulate, cu golfuri şi golfuleţe în care piraţii îşi pot găsi cu uşurinţă un adăpost, Henry d'Albaret trecu la scotocirea lor minuţioasă. Când corveta era nevoită să arunce ancora la câteva cabluri distanţă de ţărm, bărcile sale nu lăsau niciun loc neexplorat.

Această explorare amănunţită nu a dus la niciun rezultat. Refugiile erau pustii. Singura informaţie pe care comandantul d'Albaret o obţinu de la autorităţile insulei a fost aceasta: cu o lună înainte, prin aceleaşi locuri, mai multe vase de comerţ fuseseră atacate, jefuite şi distruse de o corabie navigând sub pavilionul piraţilor, iar acest act tâlhăresc i se atribui faimosului Sacratif. Dar, nimeni n-ar fi putut spune pe ce anume se întemeia acuzaţia respectivă, într-atât domnea incertitudinea în privinţa chiar a existenţei în sine a acestui personaj.

Corveta părăsi Skyrosul după cinci ori şase zile de escală. Pe la sfârşitul lui mai, se apropie de coastele întinsei Insule Eubeea, numită şi Negroponte în Evul Mediu, pe care le cercetă atent pe mai mult de patruzeci de leghe lungime.

Se ştie că insula aceasta a fost una dintre cele dintâi care au trecut la arme la începutul Războiului de Independenţă, în 1821; dar turcii, după ce se închiseseră în fortăreaţa din Negroponte, îşi păstraseră poziţia cu o rezistenţă înverşunată, în acelaşi timp

se întăreau în cea din Karystos. Apoi, sprijiniţi de trupele paşei Iusuf, s-au răspândit prin insulă şi s-au dedat masacrelor obişnuite, până când un şef grec, Diamantis, a reuşit să-i oprească, în septembrie 1823. Atacându-i pe soldaţii otomani prin surprindere, i-a ucis pe cei mai mulţi şi i-a obligat pe fugari să traverseze înapoi strâmtoarea, pentru a se refugia în Tessalia.

Din cauza superiorităţii lor numerice, turcii îşi păstraseră avantajul. După zadarnica tentativă a colonelului Fabvier şi a şefului de escadron Regnaud de Saint-Jean d'Angely, în 1826, otomanii au rămas definitiv stăpânii întregii insule.

Aşa stăteau lucrurile în momentul în care *Syphanta* trecu pe dinaintea coastei de la Negroponte. De la bordul său, Henry d'Albaret putu revedea acest teatru al unei sângeroase lupte, la care luase parte personal. În clipa aceea nu se mai bătea şi, după recunoaşterea noului regat, Insula Eubeea, cu cei şaizeci de mii de locuitori ai săi, avea să formeze una dintre nomahiile Greciei.

Oricât de primejdioasă era încercarea de a face curăţenie pe mare, aproape pe sub tunurile turceşti, corveta şi-a continuat croaziera şi a distrus încă vreo douăzeci de nave-pirat care se aventuraseră până în grupul Cicladelor.

Această expediţie a cuprins cea mai mare parte a lunii iunie. Apoi, coborî spre sud-est. În ultimele zile ale lunii, se găsea în dreptul Insulei Andros, prima a Cicladelor, situată în extremitatea Eubeei - insula patrioţilor, ai cărei locuitori s-au revoltat, în acelaşi timp cu cei din Psara, împotriva dominaţiei otomane.

De acolo, comandantul d'Albaret, găsind potrivit să-şi modifice direcţia, cu scopul de a se apropia de coastele Peloponezului, porni drept spre sud-est. La 2 iulie, observă Insula Zea, străvechea Koes sau Cos, dominată de înaltul pisc al Muntelui Elie.

Syphanta se opri acolo câteva zile, în portul Insulei Zea, unul dintre cele mai bune din zonă. Henry d'Albaret şi ofiţerii săi se reîntâlniră cu mai mulţi zeoţi curajoşi, care fuseseră tovarăşii lor de arme în timpul primilor ani de război. Primirea corvetei a fost călduroasă. Cum niciun pirat nu îndrăznea să se refugieze în golfuleţele acestei insule, *Syphanta* nu întârzie pe acolo şi îşi reluă croaziera, depăşind, la 5 iulie, Capul Colona, din sud-estul Aticii.

La sfârşitul săptămânii, navigaţia i-a fost încetinită, din lipsă de vânt, la deschiderea Golfului Egnia, care pătrunde atât de adânc în pământul Greciei, până atinge Istmul Corint. Trebuiră să fie foarte atenţi. *Syphanta*, aproape neclintită, în lipsa vântului, nu putea ajunge nici pe un ţărm, nici pe celălalt. Pe aceste mări rar

frecventate, dacă vreo câteva sute de bărci cu vâsle ar fi acostat-o, ar fi avut mari dificultăţi să se apere. De aceea, echipajul era gata să respingă orice atac - şi avea dreptate.

S-au văzut, de altfel, apropiindu-se mai multe bărci, cu intenţii dubioase, însă nu îndrăzniseră să înfrunte prea de aproape tunurile şi muschetele corvetei.

Pe 10 iulie, vântul reîncepu să sufle dinspre nord, împrejurare favorabilă pentru *Syphanta*, care, după ce trecu prin faţa micului oraş Damala, ocoli rapid Capul Skyli, de la extremitatea Golfului Nafplion.

Pe 11, se ivea în dreptul Hydrei şi, după alte două zile, înaintea Spetziei. La începutul Războiului de Independenţă, hydrioţii, spetzioţii şi vecinii lor, ipsarioţii, posedau peste trei sute de vase de comerţ. După ce le prefăcuseră în nave de război, le lansaseră, fără succes, împotriva flotelor otomane. Acolo a fost legănul familiilor Conduriotis, Tombasis, Miaulis, Orlandos şi al multora de nobilă origine, care au plătit întâi cu averile, apoi cu sângele lor această datorie faţă de patrie. De acolo au pornit aruncătoarele de flăcări, care au devenit, în curând, spaima turcilor. Astfel, în ciuda revoltelor interne, cele două insule nu au fost niciodată murdărite de piciorul opresorilor.

Pe când Henry d'Albaret le vizita, lupta slăbise în intensitate şi de o parte, şi de cealaltă. Nu mai era mult şi aveau să se alipească noului regat, alcătuind două eparhii, a departamentului Corint şi a Argolidei.

Pe 20 iulie, corveta făcea escală în portul Hermopolis, pe Insula Syra, patria credinciosului Eumeu, atât de poetic evocat de Homer. În perioada aceea mai servea ca refugiu celor pe care turcii îi goniseră de pe continent. Syra, al cărei episcop catolic se afla în continuare sub protecţia Franţei, îşi pusese toate resursele la dispoziţia lui Henry d'Albaret. În niciun port al patriei sale, tânărul comandant n-ar fi găsit vreo mai bună ori vreo mai prietenească primire.

Singurul său regret era acela că nu ajunsese cu trei zile mai devreme.

Într-adevăr, într-o discuţie pe care o avu cu consulul Franţei, acesta îl înştiinţă că o şaică, purtând numele *Karysta*, şi navigând sub pavilion grecesc, părăsise portul cu şaizeci de ore înainte. Din aceasta, trase concluzia că şaica, fugind din Insula Thassos, în timpul luptei corvetei cu piraţii, se îndreptase către ţinuturile meridionale ale Arhipelagului.

— Dar se ştie, oare, unde s-a dus? întrebă repede Henry d'Albaret.

— Din ce am auzit spunându-se, răspunse consulul, trebuia să pornească pe ruta spre insulele din sud-est, dacă nu chiar încerca a ajunge într-unul dintre porturile Cretei.

— N-aţi intrat deloc în vorbă cu căpitanul său? întrebă Henry d'Albaret.

— Deloc, comandante.

— Şi nu ştiţi dacă pe acest căpitan îl chema Nicolas Starkos?

— Nu.

— Şi nimic nu v-a dat de bănuit că şaica respectivă făcea parte din flotila de piraţi, ce infestează această parte a arhipelagului?

— Nimic; dar, dacă a fost aşa, răspunse consulul, nu ar fi de mirare că şi-a întins pânzele spre Creta, unde sunt câteva porturi întotdeauna deschise pentru aceşti tâlhari!

Vestea aceasta îi stârni o adevărată emoţie comandantului *Syphantei*, în legătură cu dispariţia Hadjinei Elizundo. Avusese ghinion că ajunsese la puţin timp după plecarea şaicii, spre sud. Cum corveta pornise în aceeaşi direcţie, va reuşi, oare, s-o ajungă? Iată de ce Henry d'Albaret dorea cu ardoare să-l întâlnească pe Nicolas Starkos, părăsind Syra în aceeaşi seară de 21 iulie, ridicând pânzele pe o briză slabă, dar care trebuia să se înteţească, potrivit indicaţiilor barometrului.

Timp de cincisprezece zile, trebuie spus că Henry d'Albaret căută şaica la fel de mult ca şi pe piraţi. Desigur, în gândirea sa, *Karysta* merita să fie tratată ca şi ei, pentru aceleaşi motive. Dacă este cazul, el va vedea ce va face.

Totuşi, în pofida căutărilor sale, corveta nu izbuti să dea de urma şaicii. La Naxos, unde vizită toate porturile, *Karysta* nu făcuse escală. Nici în mijlocul insuliţelor şi al stâncilor de sub mare, ce înconjurau această insulă, n-a avut mai mult noroc. Nu remarcă decât absenţa deplină a piraţilor din locurile pe care le frecventau. Totuşi, comerţul este foarte activ între aceste bogate Ciclade, iar şansele de jaf ar fi trebuit să-i atragă.

La fel se întâmplă la Paros, pe care un simplu canal, lat de şapte mile, o separă de Naxos. Nici porturile Parikia, Naoussa, Sfânta Maria, Agula şi Dico nu primiseră vizita lui Nicolas Starkos. Probabil, aşa cum spusese consulul din Syra, şaica trebuia să se fi îndreptat către ţărmul Cretei.

La 9 august, *Syphanta* arunca ancora în portul din Milos. Această insulă, pe care erupţiile vulcanice au sărăcit-o, din bogată cum era la mijlocul secolului al XVIII-lea, este acum otrăvită de vaporii periculoşi, care ies din sol, iar populaţia sa scade treptat.

Pe acolo căutară degeaba. *Karysta* nu se arătase, iar ei nu găsiră de urmărit nici măcar o corabie de piraţi, care sunt, de obicei, prin mările Cicladelor. Trebuia să te întrebi dacă sosirea *Syphantei*, mereu semnalată corespunzător, nu le lăsa timp să fugă. Corveta le făcu destul rău celor din nordul arhipelagului, de aceea piraţii din sud doreau să evite întâlnirea cu ea. Se părea că vasele de comerţ vor putea naviga în siguranţă.

Câteva mari nave de coastă, unele orientale cu vele şi vâsle, altele cu pânze pătrate, cu câte două catarge, tartane, feluci sau caravele, întâlnite pe drum, au fost oprite şi întrebate; dar din răspunsurile patronilor sau căpitanilor acestora, comandantul d' Albaret nu putu trage nicio concluzie care să-l lămurească.

Era 14 august. Nu mai avea la despoziţie decât două săptămâni pentru a ajunge pe Insula Karpathos, înainte de a veni septembrie. *Syphanta*, ieşită din grupul Cicladelor, porni spre sud, vreo şaptezeci până la optzeci de leghe, în linie dreaptă. Marea era mărginită de fâşia de pământ a Cretei cu cele mai înalte creste ale insulei acoperite de zăpezi veşnice, care se zăreau deasupra liniei orizontului.

În această direcţie hotărî să meargă comandantul Henry d'Albaret. După ce ajunseră nu departe de Creta, virară spre est pentru a sosi la Karpathos.

Dar *Syphanta*, părăsind Milos, înaintă mai mult spre sud-est, până la Insula Santorini, căutând printre ţărmurile sale cu faleze întunecoase şi periculoase. Primejdios ţinut, în care oricând poate apărea vreo stâncă submarină, împinsă la suprafaţă de focurile vulcanilor. Apoi, luând ca reper de coastă anticul Munte Ida, modernul Psiloritis, care domină Creta cu peste şapte mii de picioare înălţime, corveta porni sub o briză plăcută dinspre vest-nord-vest, care îi permise să-şi ridice toată velatura.

După două zile, la 15 august, culmile acestei insule, cea mai mare din tot arhipelagul, îşi decupau pe cerul senin pitoreştile lor broderii, de la Capul Spada până la Capul Stavros. O cotitură bruscă a coastei ascundea încă prezenţa capitalei sale, Candia, acum Heraklion.

— Intenţia ta, comandante, întrebă căpitanul Todros, este să aruncăm ancora într-unul dintre porturile insulei?

— Creta este în continuare în mâinile turcilor, răspunse Henry d'Albaret, şi cred că nu avem nimic de făcut aici. Dacă ne luăm după veştile care mi-au fost comunicate în Syra, soldaţii lui Mustafa, după ce au cucerit Retimo, au devenit stăpânii întregului ţinut, în ciuda vitejiei sphakioţilor.

— Curajoşi munteni, zise căpitanul Todros, aceşti sphakioţi care, încă de la începutul războiului, şi-au câştigat reputaţia de viteji...

— Da, de viteji... şi de lacomi, Todros, răspunse Henry d'Albaret. Cu nici două luni în urmă, în mâinile lor stătea soarta Cretei. Mustafa şi ai lui, surprinşi de localnici, puteau să fie ucişi până la ultimul; dar, la ordinul său, soldaţii otomani au început să arunce bijuterii, podoabe, arme de preţ, tot ce aveau mai valoros asupra lor, şi, în vreme ce sphakioţii se băteau să adune

aceste obiecte, turcii au putut să plece, prin defileul în care trebuiau să-şi găsească moartea!

— Ceea ce e foarte trist, comandante. Cretanii nu sunt întru totul greci!

Nu era de mirare să-l auzi pe secundul *Syphantei*, de origine elenă, vorbind astfel. Nici în opinia lui, cretanii nu treceau drept greci adevăraţi, dar nu aveau să devină nici după formarea noului regat.

La fel ca Samos, Creta avea să rămână sub stăpânire otomană, cel puţin până în 1832, atunci când sultanul urma să-i cedeze lui Mehmet-Ali toate drepturile sale asupra insulei.

La cum stăteau atunci lucrurile, comandantul d'Albaret nu avea niciun interes să intre în contact cu diversele porturi ale Cretei. Candia devenise principalul arsenal al egiptenilor şi, de acolo, paşa îşi lansase sălbaticii săi oşteni asupra Greciei.

Cât privea Chania, la instigarea autorităţilor otomane, populaţia sa ar fi putut întâmpina în mod neplăcut pavilionul corfiot, care flutura pe catargul *Syphantei*. Nici la Ierapetra, nici la Soudha, nici la Kissamos, Henry d'Albaret n-ar fi obţinut informaţii care să-i permită încoronarea croazierei cu o captură importantă.

— Nu, îi zise el căpitanului Todros, mi se pare pierdere de vreme să supraveghem coasta septentrională, în schimb am putea să ocolim insula prin nord-vest, să trecem de Capul Spada şi să navigăm o zi sau două în larg de Grabusa.

Aceasta era, evident, cea mai bună alegere. În apele rău-famate ale Grabusei, *Syphanta* ar fi găsit, probabil, ocazia care îi era refuzată de mai bine de o lună, şi anume de a le trimite câteva salve piraţilor din arhipelag.

Dacă şaica, aşa cum se credea, navigase spre Creta, nu era imposibil să facă escală la Grabusa. Un motiv în plus pentru comandantul d'Albaret să observe împrejurimile acestui port.

Pe atunci, Grabusa era încă un cuib de piraţi. Cu aproape opt luni mai înainte, fusese nevoie de o flotă anglo-franceză şi de un detaşament de soldaţi greci, sub comandamentul lui Mavrocordat, pentru a pune la respect vizuina de păgâni. Lucru neobişnuit, tocmai autorităţile cretane au refuzat să predea o duzină de piraţi, cerută de comandantul escadrei engleze. Acesta a fost nevoit să deschidă focul asupra citadelei, să incendieze mai multe vase şi să opereze o debarcare pentru a obţine o satisfacţie.

Era deci firesc de presupus că, de la plecarea escadrei aliate, piraţii ar fi considerat preferabil să se refugieze la Grabusa, încât aici îşi găsiseră ajutoare neaşteptate. De aceea Henry d'Albaret se hotărî să ajungă la Karpathos, urmând coasta meridională a Cretei, astfel încât să treacă pe dinaintea

Grabusei. Dădu deci ordinele, iar căpitanul Todros se grăbi să le execute.

Vremea era plăcută. De altfel, în acest climat blând, decembrie este începutul iernii, iar ianuarie, sfârşitul ei. Insula Creta este patria regelui Minos şi a inginerului Dedal! Oare nu aici Hipocrate îşi trimitea clientela bogată din Grecia, ţară pe care o parcurgea învăţându-i pe toţi arta de a tămădui?

Syphanta viră spre Capul Spada, care se proiectează în afară din această limbă de uscat, între golful din Chania şi cel din Kissamo. Trecură de el în aceeaşi seară. În timpul nopţii - una dintre acelea senine ca în Orient - corveta ocoli extremitatea insulei. O suflare de vânt îi ajunse pentru a-şi relua direcţia către sud, iar dimineaţa, numai cu pânzele mici ridicate, sărea peste valuri prin faţa intrării în Grabusa.

Timp de şase zile, comandantul d'Albaret nu încetă să observe întreaga coastă occidentală a insulei, dintre Grabusa şi Kissamo. Mai multe corăbii ieşiră din port - feluci sau nave cu vele şi vâsle, ce navigau pe lângă ţărm. *Syphanta* a „discutat" cu câteva şi nu le-a pus la îndoială răspunsurile. La întrebarea dacă piraţii s-ar putea adăposti în Grabusa, răspunsurile au fost rezervate. Se simţea teama de a nu se compromite. Henry d'Albaret nu putu afla, sigur, dacă şaica lui Starkos, *Karysta*, se găsea în momentul acela în port.

Corveta îşi lărgi câmpul de observaţie. Vizită împrejurimile dintre Grabusa şi Capul Crio. Apoi, pe 22, cu o plăcută briză, trecu de cap şi începu să navigheze, cât mai aproape de litoralul libian, mai puţin dantelat şi cu mai puţine promontorii decât cel al Cretei, pe coasta opusă. La nord, spre orizont, se desfăşura lanţul Munţilor Asprovuna, dominat la est de poeticul Munte Ida, ale cărui zăpezi sunt veşnice sub soarele arhipelagului.

De mai multe ori, fără a sta în niciunul dintre portuleţele de pe coastă, corveta se opri la jumătate de milă de Rumelia, de Anopoli, de Sfakia; dar cei de veghe de la bord nu putură semnala niciun vas de piraţi prin împrejurimile insulei.

La 27 august, *Syphanta*, după ce urmase contururile marelui Golf Mesara, trecu de Capul Matala, punctul cel mai meridional al Cretei, cu o lăţime, în acel loc, de zece sau unsprezece leghe. Se părea că nici explorarea sa nu avea să aibă vreun rezultat util pentru călătoria lor. Puţine corăbii străbăteau marea libiană la această latitudine. Preferau să navigheze fie mai pe la nord, traversând arhipelagul, fie mai pe la sud, apropiindu-se de coastele Egiptului. Se vedeau doar bărci de pescuit, ancorate pe lângă stânci, şi uneori ambarcaţiuni lungi, încărcate cu melci de mare, un fel de moluşte pe care le expediau, în încărcături enorme, spre toate insulele.

Corveta nu întâlnise pe nimeni în această parte a litoralului până la Capul Matala, acolo unde numeroase insuliţe pot ascunde micile nave, şi nu putea fi favorizată în a doua jumătate a coastei meridionale. Henry d'Albaret trebuia să se decidă să apuce spre Karpathos, unde ajungea mai devreme decât îi indicase scrisoarea, când proiectele sale fură modificate, în seara de 29 august.

La ora şase, comandantul, secundul şi câţiva ofiţeri erau pe dunetă, observând Capul Matala. Atunci unul dintre gabieri, stând de veghe pe barele zburătorului mic, strigă:

— Corabie la babord înainte!

Ocheanele fură îndreptate imediat către punctul indicat, la câteva mile în partea dinainte a corvetei.

— Într-adevăr, spuse comandantul d'Albaret, iată un vas care navighează pe lângă uscat...

— Şi pe care se pare că-l cunoaşte bine, din moment ce îl urmează atât de îndeaproape! adăugă căpitanul Todros.

— Şi-a înălţat pavilionul?

— Nu, comandante, răspunse unul dintre ofiţeri.

— Întrebaţi-i pe cei de veghe dacă se poate afla care este naţionalitatea acestei corăbii!

Ordinele fură executate. Câteva clipe mai târziu, veni răspunsul că niciun pavilion nu flutura la pupa acestui vas, nici în vârfurile catargelor.

Se luminase destul ca să se poată estima cel puţin forţa sa, dacă nu naţionalitatea lui.

Era un bric, al cărui catarg principal se înclina sensibil spre spate. Extrem de lung şi zvelt, cu multe catarge, cu o lată velatură, putea să încarce, din câte-şi dădeau seama de la distanţa respectivă, şapte până la opt tone, şi avea o viteză mare cu toate pânzele sale ridicate. Era, oare, înarmat de război? Avea sau nu o baterie la bord? Pavoazele sale erau străpunse de saborduri ale căror obloane fuseseră închise? Nici prin cele mai bune ocheane de la bord nu putură distinge aceste lucruri.

O distanţă de doar patru mile despărţea bricul de corvetă, soarele dispăruse în spatele crestelor Munţilor Asprovuna şi începuse să se însereze, iar întunericul pe uscat era mai profund.

— Ciudat vas! spuse căpitanul Todros.

— S-ar zice că vrea să treacă printre Insula Platana şi coastă! adăugă unul dintre ofiţeri.

— Da! Precum o navă care ar regreta că a fost văzută, răspunse secundul, şi care ar dori să se ascundă!

Henry d'Albaret nu răspunse; dar, evident, împărtăşea părerea ofiţerilor săi. Manevra bricului în momentul acela i se părea suspectă.

— Căpitane Todros, zise el, în sfârşit, este important să nu pierdem urma acestei nave pe timpul nopţii. Vom rămâne prin aceste ape până în zori. Ca să nu ne vadă, veţi stinge toate luminile de la bord.

Secundul dădu ordinele în consecinţă. Continuau să observe bricul, atât cât se putu vedea, pe fundalul înălţimilor ce-l adăposteau. Atunci când se făcu noapte, acesta dispăru complet şi niciun foc nu permitea să i se determine poziţia.

A doua zi, încă din zori, Henry d'Albaret se afla în partea din faţă a *Syphantei*, aşteptând să se ridice ceaţa de la suprafaţa mării.

Către ora şapte negura se risipi şi toate lunetele se îndreptară spre est.

Bricul continua să navigheze de-a lungul uscatului, prin dreptul Capului Alikaporitha, la vreo şase mile înaintea corvetei. Câştigase distanţă în timpul nopţii, fără să fi adăugat nimic la velatura sa din ajun, vela foc, micul şi marele gabier, zburătorul mic, lăsându-şi pânza cea mare şi brigantina înfăşurate pe strângătoarele lor.

— Aceasta nu este o corabie care încearcă să fugă, observă secundul.

— Ce contează! răspunse comandantul. Să încercăm să o vedem mai de aproape! Căpitane Todros, să ne îndreptăm către acest bric!

Pânzele înalte fură imediat întinse la fluierul şefului de echipaj, iar viteza corvetei crescu vertiginos.

Fără îndoială, bricul ţinea să păstreze distanţa, pentru că şi el îşi întinse brigantina şi zburătorul mare. Dacă nu voia să se lase prins de *Syphanta*, ceea ce era foarte probabil, nu voia nici s-o lase în urmă.

Către zece dimineaţa, fie că era mai favorizată de vânt, fie că vasul necunoscut o lăsase să reducă din distanţă, corveta câştigase patru mile faţă de el.

Îl putură observa atunci în condiţii mai bune. Bricul era armat cu vreo douăzeci de tunuri marinăreşti cu mitralii şi trebuia să fi avut o întrepunte, deşi foarte jos, la linia sa de plutire.

— Înălţaţi pavilionul, zise Henry d'Albaret.

Pavilionul a fost ridicat la picul brigantinei şi însoţit de o lovitură de tun. Aceasta însemna că *Syphanta* cerea să cunoască naţionalitatea corăbiei la vedere. Dar nici la acest semnal, ea nu primi vreun răspuns. Bricul nu-şi schimbă direcţia, nici viteza, însă viră un cart ca să treacă pe dinaintea Golfului Keraton.

— Nu-i politicoasă teuga asta! spuseră mateloţii.

— Dar, poate, este prudentă! răspunse un bătrân gabier de la vela foc. Cu arborele său principal înclinat, pare că-şi poartă pălăria pe-o ureche şi că n-are chef să salute oamenii!

A doua lovitură de tun porni de la sabordul de vânătoare al covertei - degeaba însă. Bricul nu se opri, ci îşi continuă liniştit drumul, fără să îi mai pese de somaţiile corvetei, de parcă nu le-ar fi auzit.

Atunci se încinse o veritabilă întrecere între cele două nave. Toate pânzele se întinseră la bordul *Syphantei*, vele, focuri, rândunici şi contra-rândunici. La rândul său, bricul forţă velatura şi îşi păstră netulburat distanţa.

— Are un mecanism dat naibii în burtă! strigă bătrânul gabier. Adevărul este că la bordul corvetei oamenii începuseră să se înfurie, nu doar echipajul, ci şi ofiţerii, precum şi nerăbdătorul Todros. Dumnezeule adevărat! Ar fi dat toată partea lui din captură numai pentru a aborda acest bric, oricare i-ar fi fost naţionalitatea!

Syphanta era înarmată, în faţă, cu un tun cu bătaie foarte lungă, care putea lansa o ghiulea plină, de treizeci de livre, la o distanţă de aproape două mile.

Comandantul d'Albaret - calm, cel puţin în aparenţă - dădu ordin să se tragă.

Lovitura porni, dar ghiuleaua, după ce ricoşă, căzu la vreo douăzeci de braţe de bric.

În loc de răspuns, acesta se mulţumi să manevreze înaltele sale parâme, îndepărtându-se de corvetă.

Trebuia să renunţe să-l ajungă, forţând atât pânzele, cât şi trimiţându-i proiectile? Era umilitor pentru o corabie atât de rapidă ca *Syphanta*!

Între timp, noaptea se lăsă din nou. Corveta se afla atunci în dreptul Capului Peristera. Briza se înteţi, aşa încât a fost necesar să se strângă unele pânze şi să se stabilească o velatură mai potrivită pentru noapte.

În mintea comandantului stăruia temerea că, în zori, nu vor mai vedea nici urmă de navă, nici măcar vârful catargelor sale, care vor fi mascate fie de linia orizontului, la est, fie de o cotitură a coastei.

Se înşela.

La răsăritul soarelui, bricul era tot acolo, navigând cu aceeaşi viteză, menţinându-şi distanţa. Parcă-şi regla deplasarea după cea a corvetei.

— O să ne ţină iar la remorcă, se spunea pe teuga din faţă, deci va fi ca înainte!

Nimic mai adevărat.

În acel moment, bricul, după ce intrase în canalul Kuphonisi, între insula cu acelaşi nume şi uscat, ocolea vârful Kakialithi, ca să urce din nou pe partea orientală a Cretei.

Avea să se retragă în vreun port sau să dispară într-unul dintre îngustele canale de pe litoral?

N-a făcut nici una, nici cealaltă.

La ora şapte dimineaţa, bricul porni hotărât spre nord-est şi se avântă în larg.

— Se îndreaptă către Karpathos? se întrebă Henry d'Albaret, cu mirare.

...doar două mile mai separau cele două corăbii.

Pe briza ce se înteţea, cu riscul de a-şi strânge o parte din velatură, continuă această interminabilă urmărire pe care interesul misiunii sale şi onoarea vasului său îi ordona să nu o abandoneze.

În partea aceea a arhipelagului, larg deschisă în toate direcţiile, în mijlocul acestei mări, care nu mai era îngrădită de înălţimile Cretei, *Syphanta* păru să câştige un anumit avantaj faţă de bric. Pe la ora unu după-amiaza, distanţa dintre cele două corăbii se redusese la mai puţin de trei mile. Câteva ghiulele fură trimise din nou, dar care nu provocară nicio schimbare în ruta bricului.

Deja apăruseră culmile Insulei Karpathos la orizont, în spatele micuţei Caso, care se află în faţa insulei precum Sicilia în faţa Italiei.

Comandantul d'Albaret, ofiţerii săi şi echipajul putură spera, în sfârşit, să cunoască misterioasa navă, destul de nepoliticoasă ca să nu le răspundă nici la semnale, nici la proiectile.

Dar, pe la cinci seara, briza se mai domoli, iar bricul îşi refăcu iar distanţa faţă de urmăritori.

— Ah! Are noroc... Ne va scăpa! strigă căpitanul Todros.

Şi făcu atunci tot ce poate face un marinar experimentat spre a mări viteza navei sale, ridicând pânzele, suspendând hamacurile ca să nu i se imprime o legănare defavorabilă navigării - cu destul succes. Pe la şapte, puţin după asfinţitul soarelui, doar două mile le mai separau pe cele două corăbii.

Dar noaptea se lăsa repede la acea latitudine. Crepusculul este de scurtă durată. Trebuia să mărească puţin viteza corvetei ca să ajungă la bric înainte de venirea nopţii.

În clipa aceea, trecea printre insuliţele Caso-Pulo şi Kasos. Apoi, cotind după cea din urmă, o luă prin trecătoarea îngustă, ce o separă de Karpathos, dispărând vederii lor.

După o jumătate de ceas, *Syphanta*, ajungând în acelaşi loc, viră ca să se menţină sub vânt. Era încă destulă lumină ca să se distingă o navă de acea mărime, pe o distanţă de mai multe mile.

Dar bricul dispăruse.

Capitolul XII Mezatul de la Karpathos

Dacă leagănul zeilor a fost vreodată Creta, aşa cum se povesteşte, atunci anticul Scarpanto, astăzi Karpathos, a fost cel al titanilor, cei mai îndrăzneţi adversari ai lor. Deşi îi atacă doar pe simplii muritori, piraţii moderni sunt totuşi descendenţii

demni ai acestor răufăcători mitologici, ce nu s-au temut să atace Olimpul. Or, în epoca respectivă, se părea că tâlharii de tot felul îşi făcuseră cartierul general pe insula aceasta, unde se născuseră cei patru fii ai lui Iapet, nepoţi ai lui Titan şi ai Pământului.

Într-adevăr, Karpathos era foarte indicat pentru manevrele necesare meseriei de pirat în arhipelagul grecesc. Avea o poziţie izolată, în extremitatea de sud-est a acestor mări, la peste patruzeci de mile de Insula Rhodos. Înalţii săi munţi se vedeau de departe. Perimetrul ei avea douăzeci de leghe, pline de scobituri, şi era protejată de o infinitate de stânci subacvatice. Dacă apele din jurul ei luaseră denumirea sa, acest lucru se datora temei anticilor faţă de ea, dar şi a celor din epoca modernă. Şi în prezent este foarte periculos să te avânţi prin Marea Carpatică, aşa cum era în trecut.

Însă insula, care reprezintă ultima perlă din şiragul Sporadelor, nu este lipsită de locuri bune de ancorat. De la Capurile Sidro şi Pernisa până la Capurile Bonandrea şi Andemo, de pe coasta sa septentrională, se pot găsi numeroase adăposturi. Patru porturi, Agata, Porto di Tristano, Porto Grato şi Porto Malo Nato, erau foarte frecventate odinioară de către navele de coastă din Levant, înainte ca Rhodosul să le risipească importanţa comercială. Acum, de abia dacă mai sunt câteva corăbii care au interes să facă escală aici.

Karpathos este o insulă grecească, sau cel puţin este locuită de o populaţie grecească, dar îi aparţine Imperiului Otoman. După constituirea definitivă a Regatului Greciei, avea chiar să rămână turcească, sub guvernarea unui simplu cadiu, care locuia, pe atunci, într-un soi de casă fortificată, situată deasupra modernului oraş Arkasa.

În epoca respectivă se putea întâlni pe insulă un mare număr de turci, cărora populaţia sa, neparticipând la Războiul de Independenţă, le făcea o primire bună. Karpathos, devenind chiar centrul operaţiunilor comerciale cele mai criminale, primea vasele otomane şi corăbiile de piraţi ce veneau să debarce acolo încărcăturile lor de prizonieri. Acolo, agenţii maritimi din Asia Mică, precum şi cei de pe coastele Africii Nordice, se îmbulzeau în jurul unei importante pieţe, unde se vindea la bucată această marfă omenească. Acolo se scotea la mezat şi se stabileau preţurile, care variau în funcţie de cererea şi oferta de robi. Cadiul nu era dezinteresat de aceste afaceri pe care le conducea personal, deoarece agenţii ar fi putut să nu-şi îndeplinească datoria de a-i lăsa un procent din vânzare.

Transportul acestor nefericiţi spre bazarurile Smirnei sau ale Africii se făcea cu ajutorul navelor, ce veneau să preia încărcătura din portul Arkasa, situat pe coasta occidentală a

insulei. Dacă nu ajungeau, se mai trimitea rapid un vas pe coasta opusă, iar piraţilor nu le displăcea defel acest odios comerţ.

În momentul acela, în estul Insulei Karpathos, în adâncul golfuleţelor aproape greu de descoperit, se numărau nu mai puţin de douăzeci de vase încărcate cu peste o mie două sute sau o mie trei sute de oameni. Această flotilă nu aştepta decât sosirea şefului său, pentru a se lansa într-o nouă şi criminală expediţie.

În portul Arkasa, la o lungime de cablu distanţă de dig, într-o excelentă radă cu o adâncime de zece braţe, *Syphanta* veni să îşi arunce ancora, în seara de 2 septembrie. Henry d'Albaret, punând piciorul pe insulă, nu se mai îndoia că întâmplările croazierei sale îl conduseseră intenţionat exact la principalul antrepozit al comerţului cu sclavi.

— Socoţi că o să stăm un timp la Arkasa, comandante? întrebă căpitanul Todros, când manevrele de ancorare se încheiară.

— Nu ştiu, răspunse Henry d'Albaret. Multe lucruri mă obligă să părăsesc de urgenţă acest port, dar altele mă reţin aici!

— Oamenii au voie pe uscat?

— Da, dar numai pe chei. Trebuie ca jumătate din echipaj să fie întotdeauna consemnat pe *Syphanta*.

— S-a înţeles, comandante, răspunse căpitanul Todros. Suntem aici mai mult în ţară turcească decât în ţinut grecesc şi este prudent să fim cu ochii în patru!

Henry d'Albaret nu le spuse nimic, nici secundului, nici ofiţerilor despre motivele pentru care venise la Karpathos, nici de întâlnirea de pe această insulă de la începutul lunii septembrie, la care fusese invitat prin scrisoarea anonimă sosită la bord în condiţii inexplicabile.

De altfel, aici, voia să primească lămuriri despre ce aştepta de la corvetă misteriosul lui corespondent în apele Mării Carpatice.

Îl frământa mult şi dispariţia subită a bricului dincolo de canalul din Casos, atunci când *Syphanta* se crezuse pe punctul de a-l prinde.

Înainte să arunce ancora la Arkasa, Henry d'Albaret nu considerase că trebuia să abandoneze partida. După ce se apropiase de pământ cât se putea de mult, hotărâse să cerceteze toate văgăunile de pe coastă. Dar, printre nenumăratele stânci submarine, ce o apărau, la adăpostul falezelor de piatră, ce o delimitau, o navă precum bricul s-ar fi putut ascunde uşor. *Syphanta* nu se putea apropia mai mult de acea barieră de stânci primejdioase, fără să rişte să eşueze. Un căpitan care cunoştea canalele acelea avea toate şansele de partea lui ca să-i încurce pe cei ce-l urmăreau. Dacă bricul se refugiase în vreun golfuleţ tainic, ar fi fost foarte dificil să dea de

el, precum şi de alte corăbii de piraţi, cărora insula le oferea găzduire în locuri necunoscute.

După două zile de căutări zadarnice ale corvetei, bricul n-a mai fost văzut dincolo de Casos. Henry d'Albaret, amărât, trebui să renunţe la orice speranţă de a-l mai găsi şi se hotărî să arunce ancora în portul Arkasa, unde nu mai avea decât să aştepte.

A doua zi, între orele trei şi cinci ale după-amiezii, orăşelul Arkasa avea să fie invadat de o mare parte din populaţia insulei, fără a mai vorbi şi de străini, europeni sau asiatici, care nu puteau lipsi de la eveniment. Era o zi de târg. Fiinţe chinuite, de vârste şi condiţii dintre cele mai diferite, recent luate prizoniere de către turci, aveau să fie puse în vânzare.

Pe atunci, în Arkasa exista un bazar special destinat acestor operaţiuni, un „batistan", aşa cum se întâlnesc prin unele oraşe din ţările nord-africane. În respectivul batistan se aflau vreo sută de prizonieri, bărbaţi, femei, copii, rezultaţi din ultimele razii în scop de jaf făcute în Peloponez. Îngrămădiţi într-o curte fără umbră, sub soarele încă arzător, veşmintele lor în zdrenţe, atitudinea lor dezolantă şi chipurile deznădăjduite vorbeau singure despre tot ce avuseseră de suferit. Hrăniţi prost, cât să nu moară, primind de băut apă puţină tulbure, aceşti nefericiţi se grupaseră pe familii, până când cumpărătorii îi despărţeau pe soţi de soţiile lor, pe copii de părinţii lor. Ar fi inspirat oricui cea mai mare milă, dar pe „bachis", paznicii lor, nicio durere nu-i mişca. Pe lângă aceste torturi îi aşteptau altele în cele şaisprezece ocne din Alger, din Tunis sau din Tripoli, unde moartea îi secera cu atâta iuţeală, încât trebuiau să fie neîncetat reumplute.

Totuşi, captivii nu-şi pierduseră orice speranţă de a redeveni liberi. Cumpărătorii, dacă îi cumpărau la un preţ ridicat, nu câştigau mai puţin redându-le libertatea - pe mulţi bani - mai ales celor a căror valoare se baza pe o anumită situaţie socială în ţara lor natală. Mulţi erau smulşi astfel din ghearele robiei, fie prin iertare publică, atunci când statul îi revindea înainte de a fi deportaţi, fie când proprietarii negociau direct cu familiile lor, fie când călugării Milei, bogaţi din chetele din întreaga Europă, veneau să-i elibereze până în principalele centre de sclavi din Berberia. Adesea însă, particularii, animaţi de un sentiment de caritate, îşi consacrau o parte din averea lor acestei opere de binefacere. În ultima vreme chiar, sume considerabile, de provenienţă necunoscută, erau folosite la răscumpărări, mai ales în profitul sclavilor de origine greacă, pe care războiul îi dădură de şase ani de zile pe mâna misiţilor din Africa şi din Asia Mică.

Târgul din Arkasa funcţiona pe bază de mezat sau licitaţie publică. Oricine, străini şi indigeni, putea lua parte la el; dar, în

ziua aceea, cum negociatorii veniseră să opereze numai pentru ocnele din Berberia, nu exista decât un singur lot de captivi. În funcţie de faptul cum se încadrau pentru un anumit misit, acest lot avea să fie dirijat spre Alger, Tripoli sau Tunis.

Cu toate acestea, existau două categorii de captivi. Unii erau aduşi din Peloponez - cei mai numeroşi. Alţii fuseseră luaţi recent de la bordul unei nave greceşti, care îi transporta de la Tunis la Karpathos, unde aveau să fie repatriaţi în ţara lor de origine.

Aceşti bieţi oameni, loviţi de atâtea necazuri, aveau să fie scoşi la mezat până la ora cinci, când era ultima strigare, la care li se hotăra soarta, iar preţul putea fi supralicitat. Bubuitura de tun din fortăreaţa Arkasa, ce închidea portul, oprea şi stabilirea preţurilor târgului.

Pe 3 septembrie, misiţii erau în jurul batistanului. Erau acolo şi numeroşi agenţi veniţi din Smirna şi alte patru puncte învecinate din Asia Mică şi care acţionau în numele statelor Berbere.

Graba respectivă era uşor de explicat. De fapt, ultimele evenimente făceau să se resimtă un sfârşit apropiat al Războiului de Independenţă. Ibrahim se retrăsese în Peloponez, în timp ce mareşalul Maison debarcase de curând în Moreea, cu un corp expediţionar de două mii de francezi. Exportul prizonierilor avea să fie mult redus în viitor. Astfel că valoarea lor de piaţă trebuia să crească, spre satisfacţia extremă a cadiului.

În timpul dimineţii, misiţii vizitaseră batistanul şi ştiau la ce să se aştepte privitor la cantitatea şi calitatea captivilor, al căror lot avea preţuri ridicate.

— Pe Mahomed! repetă un agent din Smirna, care vorbea în mijlocul unui grup de confraţi ai săi, epoca afacerilor mari a apus! Vă aduceţi aminte vremea în care corăbiile ne aduceau prizonieri cu miile şi nu cu sutele!

— Da!... cum s-a întâmplat după masacrele din Chios! răspunse un alt misit. Dintr-o lovitură, peste patruzeci de mii de sclavi! Pontoanele erau neîncăpătoare!

— Fără îndoială, zise al treilea agent, ce părea un bun comerciant. Dar prea mulţi captivi înseamnă prea multe oferte, ceea ce înseamnă mari reduceri de preţuri! Mai bine transportaţi puţini în condiţii mai avantajoase, deoarece câştigurile din revânzare sunt aceleaşi chiar dacă au crescut cheltuielile!

— Da!... mai ales în Berberia!... Douăsprezece procente din profitul total sunt pentru paşă, cadiu sau guvernator!

— Fără a mai pune la socoteală un procent pentru întreţinerea digului şi a bateriilor de coastă!

— Şi încă un procent care iese din buzunarul nostru şi intră în cel al asceţilor musulmani!

— Într-adevăr, te ruinează, fie că eşti armator, fie misit!

Astfel de cuvinte se schimbau între agenţi, care nu erau nici măcar conştienţi de grozăvia comerţului lor. Mereu aceleaşi plângeri în probleme de drepturi! Şi fără îndoială ar fi continuat să se lamenteze, dar clopotul anunţă deschiderea târgului.

Fireşte, cadiul prezida vânzarea. Îl obliga datoria sa ca reprezentant al guvernării turceşti, dar era, nu mai puţin, şi interesul său personal. Stătea acolo, tronând de pe un fel de estradă, la umbra unui cort în vârful căruia flutura steagul roşu cu semilună, culcat pe perne mari, cu o nepăsare tipic otomană.

Lângă el, crainicul public se pregătea să-şi facă meseria. Să nu se creadă că avea să strige să-şi rupă plămânii. Nu! În acest gen de afaceri, misiţii îşi luau un răgaz înainte de a supralicita. Dacă urma să fie vreo luptă mai intensă pentru adjudecarea definitivă, aceasta avea loc cu adevărat doar în ultimul sfert de oră al şedinţei.

Prima ofertă fu pusă la o mie de lire turceşti de către unul dintre misiţii din Smirna.

— O mie de lire turceşti! repetă crainicul.

Apoi închise ochii, de parcă ar fi vrut să adoarmă, aşteptând supralicitarea.

În prima oră, mizele de preţ urcară doar de la o mie la două mii de lire turceşti, adică vreo patruzeci şi şapte de mii de franci, în monedă franceză. Agenţii se uitau unii la alţii, se observau, vorbeau între ei despre altceva. Planul lor era stabilit, nu riscau oferta maximă decât în ultimele minute dinaintea loviturii de tun, care anunţa închiderea licitaţiei.

Dar sosirea unui nou concurent avea să le modifice dispoziţiile şi să dea un elan neaşteptat licitaţiei.

Pe la ora patru, doi oameni apărură în piaţa din Arkasa. De unde veneau? Din partea orientală a insulei, fireşte, judecând după direcţia urmată de araba, adică trăsura mică a lor, pe care o lăsaseră chiar la porţile batistanului.

Apariţia lor determină o mişcare bruscă de nelinişte şi mirare. Evident, agenţii nu se aşteptau să se ivească un personaj atât de important în competiţie.

— Allah! Strigă unul dintre ei. Ăsta e Nicolas Starkos în persoană!

— Şi blestematul lui de Skopélo! răspunse un altul. Şi noi care credeam că i-a luat naiba pe amândoi!

Ei erau cei doi sosiţi, bine cunoscuţi în târgul din Arkasa. Nu o dată, deja, ei făcuseră afaceri mari, cumpărând prizonieri pentru misiţii din Africa. Banii nu le lipseau, deşi nu se ştia de unde îi

scoteau, dar asta îi privea. Cadiul nu se putea decât bucura văzând că sosesc aceşti doi concurenţi de temut.

O singură privire îi fu de ajuns lui Skopélo ca să estimeze valoarea lotului de captivi. Îi şopti ceva la ureche lui Nicolas Starkos, care-i răspunse afirmativ printr-o simplă înclinare a capului.

Dar, secundul *Karystei*, oricât de fin observator era, nu surprinsese mişcarea de groază pe care sosirea lui Nicolas Starkos o provocase uneia dintre prizoniere.

Aceasta era o femeie în vârstă, înaltă. Aşezată pe jos, într-un colţişor al batistanului, se ridică, împinsă, parcă, de o forţă irezistibilă. Făcu doi sau trei paşi, şi un strigăt era, probabil, să-i scape de pe buze...

Ea avu suficientă putere să se abţină. Apoi, retrăgându-se lent, acoperindu-şi capul şi restul trupului cu o mantie mizerabilă, reveni la locul ei, în spatele unui grup de captivi, încât să se ascundă complet. Nu-i era suficient, evident, să-şi ascundă chipul: ea voia să nu fie văzută deloc de Nicolas Starkos.

Misiţii, fără să-i adreseze un cuvânt, nu-l scăpau din ochi pe căpitanul *Karystei*. Acesta dădu impresia că nici măcar nu-i băga în seamă. Oare venise să-şi dispute acest lot de prizonieri? Se temeau de lucrul acesta, date fiind raporturile lui Nicolas Starkos cu paşii şi cu beii din statele Berbere.

Incertitudinea lor nu dură mult. Crainicul se ridică şi repetă cu voce tare suma ultimei strigări:

— Două mii de lire!

— Două mii cinci sute, zise Skopélo, care devenea, în asemenea situaţii, portavocea căpitanului său.

— Două mii cinci sute de lire! anunţă crainicul.

Discuţiile între grupuri se reluară, în timp ce se observau unii pe alţii cu suspiciune.

Se scurse un sfert de oră. Nu a mai fost o altă supralicitare după cea a lui Skopélo. Nicolas Starkos se plimba nepăsător şi distant în jurul batistanului. Nimeni nu se mai îndoia că avea să-şi adjudece marfa şi să facă profit din ea, fără mare efort.

Misitul din Smirna, după ce se consultase cu doi sau trei colegi, anunţă o nouă miză de două mii şapte sute de lire.

— Două mii şapte sute de lire, repetă crainicul.

— Trei mii!

De data aceasta vorbise Nicolas Starkos. Ce se întâmplase? De ce intervenea el personal în luptă? De ce vocea lui, atât de rece, de obicei, marca o violentă emoţie, ce-l surprinsese chiar şi pe Skopélo? Vom vedea.

După ce trecuse de bariera batistanului, Nicolas Starkos se plimbă de câteva momente bune, prin mijlocul grupurilor de

captivi. Femeia în vârstă, văzându-l că se apropie, îşi strânse mantia şi mai tare în jurul ei. El nu a văzut-o.

Dar, brusc, atenţia lui a fost atrasă de doi prizonieri ce formau un grup aparte. El s-a oprit, ca şi cum picioarele i-au fost ţintuite pe pământ. Acolo, lângă un bărbat înalt, o fată, epuizată de oboseală, zăcea pe pământ.

Văzându-l pe Nicolas Starkos, bărbatul se ridică brusc. Fata deschise ochii mari. Dar, îndată ce-l văzu pe căpitanul *Karystei*, ea se trase înapoi.

— Hadjina! strigă Nicolas Starkos.

Era Hadjina Elizundo, pe care Xaris o prinse în braţe, de parcă ar fi vrut s-o apere.

— Ea! repetă Nicolas Starkos.

Hadjina se desprinsese din strânsoarea lui Xaris şi îl privea în faţă pe fostul client al tatălui său.

În clipa aceea, Nicolas Starkos, chiar fără să afle cum s-a întâmplat ca moştenitoarea bancherului Elizundo să fie expusă în piaţa de robi de la Arkasa, strigă tulburat o nouă ofertă de trei mii de lire.

— Trei mii de lire! repetă crainicul.

Trecuse de ora patru şi jumătate. Mai erau douăzeci şi cinci de minute până să se audă lovitura de tun, iar adjudecarea urma să fie pronunţată în favoarea ultimului licitant.

Misiţii, după ce se sfătuiră, părăsiră piaţa, hotărâţi să nu mai mărească miza. Se părea că acest căpitan de pe *Karysta*, în lipsă de concurenţi, avea să rămână stăpân pe lot, când agentul din Smirna voi să încerce, ultima oară, să susţină lupta.

— Trei mii cinci sute de lire! strigă el.

— Patru mii! răspunse imediat Nicolas Starkos.

Skopélo, care nu o zărise pe Hadjina, nu pricepea nimic din înflăcărarea căpitanului. După el, valoarea lotului fusese deja depăşită, chiar cu mult, prin preţul de patru mii de lire. Se întreba ce putea să-l incite pe Nicolas Starkos să se lanseze într-o asemenea afacere proastă.

O tăcere îndelungată urmă după ultimele cuvinte ale crainicului. Chiar şi agentul din Smirna, la un semn al colegilor săi, abandonase partida. Probabil că fusese definitiv câştigată de Nicolas Starkos, căruia nu-i trebuiseră decât câteva minute pentru a o câştiga, fără îndoială.

Xaris înţelesese asta. De aceea o strânse mai tare pe fată la pieptul său. Nu avea să i-o smulgă din braţe decât după ce l-ar fi ucis!

În acea clipă, în mijlocul unei tăceri profunde, o voce vibrantă se făcu auzită şi aceste trei cuvinte fură aruncate crainicului:

— Cinci mii de lire!

Nicolas Starkos se întoarse.

Un grup de marinari ajunsese la intrarea batistanului. În faţa lor stătea un ofiţer.

— Henry d'Albaret! strigă Nicolas Starkos. Henry d'Albaret... aici... la Karpathos!

Doar întâmplarea îl adusese pe comandantul *Syphantei* la târgul de robi. Nu ştia nici că în acea zi - adică la douăzeci şi patru de ore de când venise în Karpathos - existau sclavi scoşi la mezat în capitala insulei. Pe de altă parte, nu zărise nicăieri şaica în escală, aşa că a fost la fel de uimit să-l găsească pe Nicolas Starkos la Arkasa ca şi acesta să-l vadă acolo pe francez.

La rândul său, Nicolas Starkos nu ştia că Henry d'Albaret comanda corveta, deşi cunoştea că nava ancorase la Arkasa.

Se înţelege ce sentimente puseseră stăpânire pe cei doi duşmani, atunci când se treziră faţă în faţă.

Şi, dacă Henry d'Albaret lansase această miză neaşteptată, era pentru că printre prizonierii din batistan îi zărise pe Hadjina şi pe Xaris - Hadjina, care urma să cadă iar în puterea lui Nicolas Starkos! Dar Hadjina îl auzise, îl văzuse şi s-ar fi repezit către el, dacă paznicii n-ar fi împiedicat-o.

Cu un gest, Henry d'Albaret o linişti pe fată. Mare i-a fost indignarea când se văzu în prezenţa odiosului său rival, dar se stăpâni.

Da! Chiar dacă şi-ar fi dat toată averea, trebuia să-i smulgă din mâinile lui Nicolas Starkos pe prizonierii înghesuiţi în piaţa din Arkasa şi, odată cu ei, pe cea pe care o căutase atât şi pe care nu mai spera s-o revadă!

Oricum, lupta promitea să fie strânsă. Dacă Nicolas Starkos nu pricepea cum Hadjina Elizundo se afla printre prizonieri, pentru el ea reprezenta tot bogata moştenitoare a bancherului din Corfu. Milioanele ei nu puteau să fi dispărut odată cu ea. Trebuiau a-i servi la răscumpărarea de la cel căruia i-ar fi devenit sclavă. Deci nu era niciun risc să supraliciteze. De aceea, Nicolas Starkos se hotărî să liciteze cu mai multă ardoare, mai ales că era vorba de a lupta împotriva rivalului său şi a celui pe care ea îl prefera!

— Şase mii de lire! strigă el.

— Şapte mii! răspunse comandantul *Syphantei*, fără măcar să se întoarcă spre Nicolas Starkos.

Cadiul nu putea decât să se bucure de întorsătura lucrurilor. În prezenţa celor doi concurenţi, nu încerca nici măcar să-şi ascundă mulţumirea prin gravitatea sa otomană.

Dar, dacă acest magistrat lacom se gândea deja la câştigurile sale, Skopélo începea să-şi piardă firea. Îi recunoscuse pe Henry d'Albaret, apoi pe Hadjina Elizundo. Dacă, plin de ură, Nicolas Starkos se încăpăţâna, afacerea, care era profitabilă, ar fi

devenit foarte proastă, mai ales dacă fata îşi pierduse averea cum îşi pierduse libertatea - ceea ce era posibil!

De aceea, trăgându-l deoparte pe căpitanul *Karystei*, încercă să-i facă, umil, câteva observaţii. Dar acestea fură primite în aşa fel, că nu mai îndrăzni să-i spună altceva. Căpitanul *Karystei* a fost cel care-i striga acum crainicului sumele licitate, cu o voce insultătoare pentru rivalul său.

Fireşte, misiţii simţiseră că bătălia se încinsese şi vroiau să vadă urmările. Mulţimea curioşilor, asistând la această luptă cu lovituri de mii de lire, manifesta interes pentru licitaţii prin strigăte de încurajare. Dacă majoritatea îl cunoştea pe căpitanul Starkos, niciunul dintre ei nu-l ştia pe comandantul *Syphantei*. Nu ştiau nici în ce scop venise această corvetă, navigând sub pavilion corfiot, în apele Insulei Karpathos.

Dar, de la începutul războiului, corăbii de toate naţionalităţile se ocupaseră de transportat sclavi, deci credeau că şi *Syphanta* servea la acest trafic. Dacă prizonierii ar fi fost cumpăraţi de Henry d'Albaret sau de Nicolas Starkos, pentru ei însemna tot sclavie.

Oricum, peste nici cinci minute, problema avea să fie cu totul rezolvată.

La ultima licitaţie proclamată de crainic, Nicolas Starkos spusese aceste cuvinte:

— Opt mii de lire!

— Nouă mii! zise Henry d'Albaret.

Din nou linişte. Comandantul *Syphantei*, mereu stăpân pe sine, urmărea privirea lui Nicolas Starkos, care se învârtea furioasă în jur, fără ca Skopélo să îndrăznească să-i vorbească. De fapt, nimeni nu mai putea opri înflăcărarea licitatorilor.

— Zece mii de lire! strigă Nicolas Starkos.

— Unsprezece mii! răspunse Henry d'Albaret.

— Douăsprezece mii! replică Nicolas Starkos, fără să mai aştepte de data aceasta.

Comandantul d'Albaret nu răspunse imediat. Nu pentru că ezita să o facă, dar îl văzuse pe Skopélo, care se repezi către Nicolas Starkos pentru a-l opri din cursa nebunească, ceea ce îi distrase atenţia căpitanului *Karystei*.

În acelaşi moment, bătrâna prizonieră, care se ascunsese cu mare grijă până atunci, se ridicase în picioare, de parcă ar fi vrut să-i arate chipul ei lui Nicolas Starkos...

În clipa aceea, din citadela Arkasei, o flacără străluci prin fumul alb; dar, înainte ca bubuitura să se audă în batistan, o nouă licitaţie fu strigată cu o voce răsunătoare:

— Treisprezece mii de lire!

Apoi se auzi bubuitura, căreia îi urmară interminabile urale.

Nicolas Starkos îl împinse pe Skopélo cu o violenţă care-l făcu să se rostogolească pe sol... Dar era prea târziu! Nicolas Starkos nu mai avea dreptul de a licita! Hadjina Elizundo îi scăpase, pentru totdeauna, de bună seamă!

— Vino! îi zise sec lui Skopélo.

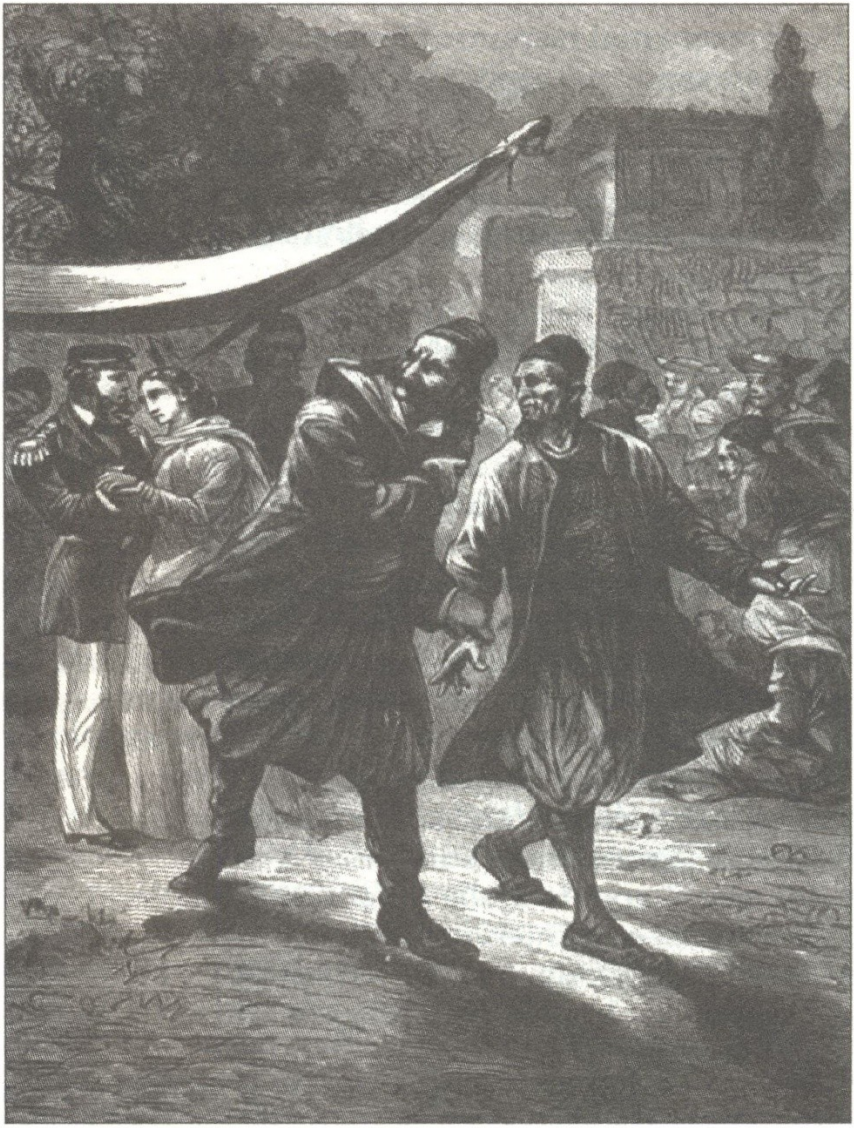

– Vino! îi zise sec lui Skopélo.

Şi putu fi auzit murmurând aceste cuvinte:

— Va fi mai sigur şi mai ieftin!

Cei doi urcară apoi în araba lor şi dispărură după o cotitură a drumului ce ducea spre interiorul insulei.

Deja Hadjina Elizundo, trasă de Xaris, trecuse bariera batistanului. Deja se afla în braţele lui Henry d'Albaret, care-i spunea, strângând-o la piept:

— Hadjina!... Hadjina!... Mi-aş fi sacrificat toată averea să te răscumpăr...

— Aşa cum şi eu mi-am sacrificat-o ca să-mi răscumpăr onoarea numelui meu! replică fata. Da, Henry!... Hadjina Elizundo este săracă în prezent, şi acum este demnă de tine!

Capitolul XIII La bordul *Syphantei*

A doua zi, pe 3 septembrie, *Syphanta*, după ce-şi ridică pânzele pe la zece dimineaţa, pornea cu vântul suflând în velatura sa mică, pentru a ieşi prin trecătorile portului din Karpathos.

Captivii, răscumpăraţi de Henry d'Albaret, se adăpostiseră prin întrepunţi sau în baterie. Deşi traversarea arhipelagului necesita câteva zile, ofiţerii şi mateloţii voiseră ca bieţii oameni să se instaleze cât mai bine posibil.

Încă din ajun, comandantul d'Albaret fusese în măsură să pornească pe mare. Pentru plata celor treisprezece mii de lire, îi dăduse anumite garanţii cadiului, care se arătase mulţumit de ele. Aşa că îmbarcarea prizonierilor se făcuse fără dificultăţi şi, peste mai puţin de trei zile, aceşti nefericiţi, condamnaţi la tortură în ocnele berbere, aveau să debarce în porturi din Grecia septentrională, acolo unde nimic nu le mai ameninţa libertatea.

Iar eliberarea lor i-o datorau doar celui care-i smulsese din mâinile lui Nicolas Starkos! De aceea, îşi manifestau emoţionant recunoştinţa, de când urcaseră pe corvetă.

Printre ei se găsea un „papa", adică un preot bătrân din Leondari. Urmat de tovarăşi de-ai săi într-ale ghinionului, înaintă spre dunetă, unde se aflau Hadjina Elizundo şi Henry d'Albaret, împreună cu unii dintre ofiţeri. Apoi, îngenunchind toţi, cu bătrânul în fruntea lor, acesta spuse, întinzându-şi mâinile către comandant:

— Henry d'Albaret, fii binecuvântat de toţi cei pe care i-ai eliberat!

— Prieteni, nu mi-am făcut decât datoria! răspunse comandantul *Syphantei*, profund emoţionat.

— Da!... binecuvântat de toţi!... de toţi... şi de mine, Henry, adăugă Hadjina, plecându-se în faţa lui, la rândul ei.

Henry d'Albaret o ridică imediat şi atunci strigătele de „Trăiască Henry d'Albaret! trăiască Hadjina Elizundo!” izbucniră de la dunetă până la teuga din faţă, din fundul camerei bateriei până la vergile de jos, pe care se căţăraseră vreo cincizeci de mateloţi, scoţând viguroase urale.

O singură prizonieră - cea care se ascunsese în ajun, în batistan - nu luase parte deloc la această manifestare. Când se îmbarcase, singura ei preocupare fusese să treacă neobservată în mijlocul captivilor. Reuşise, deoarece se ghemuise în ungherul cel mai întunecat al culoarului de sub punte, de unde spera să debarce fără a fi văzută. De ce îşi lua atâtea măsuri de prevedere? Să o fi cunoscut vreunul dintre ofiţerii sau mateloţii de pe corvetă? Oricum, trebuia să fi avut motive foarte serioase spre a-şi păstra acel incognito timp de trei sau patru zile, cât trebuia să dureze traversarea arhipelagului grecesc.

Dacă însă Henry d'Albaret merita recunoştinţa pasagerilor corvetei, atunci ce merita Hadjina Elizundo pentru ceea ce făcuse după plecarea sa din Corfu?

— Henry, spusese ea în ajun, Hadjina Elizundo este săracă în prezent şi acum este demnă de tine!

Într-adevăr, era săracă! Demnă de tânărul ofiţer?... Urmează să judecăm.

Şi dacă Henry d'Albaret o iubea pe Hadjina, atunci când evenimentele grave îi separaseră, cât crescu dragostea lui atunci când află ce păţise fata în timpul acestui an lung de despărţire!

Hadjina Elizundo, după ce aflase de unde provenea averea pe care i-o lăsase tatăl ei, luase hotărârea s-o consacre în întregime răscumpărării prizonierilor, din negoţul cu care se făcuse moştenirea ei. Din cele douăzeci de milioane, dobândite în mod odios, ea nu voise să păstreze nimic pentru ea. Acest plan nu i-l împărtăşise decât lui Xaris, care a fost de acord cu el, şi toate valorile băncii fuseseră schimbate repede în bani.

Henry d'Albaret primise scrisoarea prin care fata îi cerea iertare şi îi spunea adio. Apoi, însoţită de bravul şi devotatul Xaris, Hadjina părăsise în taină Corfu pentru a ajunge în Peloponez.

În timpul acela, soldaţii lui Ibrahim duceau război cu populaţia din centrul Moreei, greu încercată. Nefericiţii care scăpau cu viaţă, erau trimişi în principalele porturi din Mesenia, la Patras sau la Navarin. De acolo, navele, unele sub comanda guvernului turc, altele conduse de piraţii din arhipelag, îi transportau cu miile fie spre Karpathos, fie la Smirna, unde pieţele de robi erau deschise permanent.

Timp de două luni de la dispariţia lor, Hadjina Elizundo şi Xaris, netocmindu-se la preţ niciodată, cumpăraseră mai multe sute de prizonieri care nu părăsiseră încă ţărmul mesenian. Apoi, având mare grijă să fie în siguranţă, i-au dus la adăpost în Insulele Ionice sau în zonele libere din Grecia de Nord.

După aceea, amândoi se duseră în Asia Mică, la Smirna, unde comerţul cu sclavi se desfăşura la scară mare. Acolo, prin convoaiele numeroase, veneau mulţi prizonieri greci de acest fel, iar Hadjina Elizundo voia să le obţină eliberarea. Ofertele ei au fost superioare celor ale misiţilor berberi sau asiatici, aşa că autorităţile turceşti au câştigat mult tratând numai cu ea. Fireşte că generozitatea sa a fost exploatată de agenţii respectivi; dar, astfel, multe mii de captivi au scăpat de ocnele beilor africani.

Întrucât mai avea încă multe de făcut, Hadjinei îi venise ideea de a merge pe două căi diferite spre ţinta pe care voia să o atingă.

Nu ajungea să-i răscumpere pe captivii scoşi la mezat în pieţele publice sau să le plătească preţul în aur robilor din ocne. Trebuia să-i distrugă şi pe piraţii ce capturau nave prin toate zonele arhipelagului grecesc.

Hadjina Elizundo se găsea la Smirna, când află tot ce se întâmplase cu *Syphanta*, după primele şase luni de croazieră. Ştia că pe socoteala armatorilor corfioţi se înarmase corveta şi care era destinaţia acesteia. Ştia că începutul campaniei a fost fericit; dar, în acest moment a sosit vestea că *Syphanta* şi-a pierdut comandantul, mai mulţi ofiţeri şi o parte din echipaj într-o luptă împotriva flotilei de piraţi, condusă, se zicea, chiar de Sacratif.

Hadjina Elizundo a intrat de îndată în legătură cu agentul care reprezenta, la Corfu, interesele armatorilor *Syphantei*. I-a oferit acestuia un astfel de preţ, încât ei s-au hotărât s-o vândă. Corveta a fost cumpărată sub numele unui bancher din Raguza, dar îi aparţinea moştenitoarei lui Elizundo, care nu făcea decât să le imite pe Bobolina, pe Modena, pe Zaharia şi pe alte patriote temerare, ale căror corăbii, armate pe cheltuiala lor, la începutul Războiului de Independenţă, făcuseră atâtea pagube în rândul escadrelor marinei otomane.

Hadjina s-a gândit astfel să-i ofere comanda *Syphantei* căpitanului Henry d'Albaret. Un om de-al ei, un nepot de-al lui Xaris, marinar de origine greacă precum unchiul său, îl urmărise în secret pe tânărul ofiţer, atât la Corfu, când făcuse încercări zadarnice de a o găsi pe fată, cât şi la Chios, când se dusese să i se alăture colonelului Fabvier.

Din porunca ei, acest om s-a îmbarcat ca matelot pe corvetă, pe când aceasta îşi refăcea echipajul, după lupta din Lemnos. El

făcuse să-i ajungă lui Henry d'Albaret cele două epistole scrise de mâna lui Xaris - cea dintâi la Chios, unde îl anunţa că exista un loc liber în statul major al *Syphantei*, iar a doua, cea de pe masa din careu, prin care i se dădea întâlnire corvetei în primele zile din septembrie, în vecinătatea Insulei Karpathos.

Acolo, de fapt, Hadjina dorea să se afle după ce îşi încheia campania de caritate. Voia ca *Syphanta* să servească la repatrierea ultimului convoi de prizonieri, răscumpăraţi cu ce îi mai rămăsese din averea sa.

Însă, în timpul celor şase luni care urmaseră, câtă oboseală a suportat, câte pericole a întâmpinat!

Curajoasa fată, însoţită de Xaris, nu a ezitat să meargă, pentru a-şi îndeplini misiunea, până în centrul Berberiei, în aceste porturi infestate de piraţi, pe litoralul african, unde cei mai răi bandiţi au fost stăpâni până la cucerirea Algerului. Astfel, şi-a riscat libertatea, viaţa, a înfruntat toate pericolele la care o expuneau frumuseţea şi tinereţea sa.

Nimic n-o opri. Plecă într-acolo.

A fost văzută, ca o călugăriţă a Milei, la Tripoli, la Alger, la Tunis şi până la cele mai neînsemnate pieţe de sclavi de pe coasta berberă. Pretutindeni unde prizonierii greci fuseseră vânduţi, ea îi răscumpăra cu mari câştiguri pentru stăpânii lor. Pretutindeni unde contractorii puneau pentru licitaţie aceste turme de fiinţe umane, ea se prezenta, având banii în mână. Atunci putu vedea în toată oroarea sa acel spectacol al nenorocirilor robiei, într-un ţinut în care patimile nu sunt strunite prin niciun mijloc.

Algerul era încă la discreţia unei miliţii, compusă din musulmani şi renegaţi, rebuturi de pe trei continente, ce formau litoralul mediteranean, şi care nu trăiau decât din vânzarea prizonierilor capturaţi de piraţi şi din răscumpărarea lor de către creştini. În secolul al XVII-lea, pământul african număra deja patruzeci de mii de sclavi de ambele sexe adunaţi din Franţa, Italia, Anglia, Germania, Flandra, Olanda, Grecia, Ungaria, Rusia, Polonia, Spania, de prin toate mările Europei.

În Alger, în ocnele paşei, ale lui Ali-Mami, ale lui Kulughis şi Sidi-Hassan, în Tunis, în cele ale lui Iusuf-bei, ale lui Galere-Patrone şi ale lui Cicala, în Tripoli, Hadjina Elizundo îi căuta în mod special pe aceia pe care războiul elen îi făcuse robi. Ca protejată de un talisman, s-a strecurat printre pericole, alinând necazurile. Din miile de pericole pe care natura lucrurilor le-a creat în jurul ei, ea a scăpat ca printr-un miracol! Timp de şase luni, la bordul unor corăbii uşoare, care făceau negoţ pe lângă ţărm, a vizitat cele mai retrase locuri de pe litoral - de la regenţa din Tripoli, până la ultimele frontiere ale Marocului - până la Tetuan, care a fost o republică de piraţi, organizată după reguli

stricte - până la Tanger, al cărui golf servea ca loc de iernat pentru aceşti nemernici - până la Sale, pe coasta occidentală a Africii, unde nefericiţii captivi trăiau în cavouri săpate la douăsprezece sau cincisprezece picioare sub pământ.

Când misiunea ei se terminase, şi nu mai avea nimic din milioanele lăsate de tatăl său, Hadjina Elizundo se gândise să se întoarcă în Europa cu Xaris. S-a îmbarcat la bordul unei corăbii greceşti, unde se aflau ultimii prizonieri răscumpăraţi de ea, şi care se îndrepta spre Karpathos. Acolo, ea spera să-l întâlnească pe Henry d'Albaret. De acolo, se hotărâse să se întoarcă în Grecia cu *Syphanta*. Dar, după trei zile de la părăsirea Tunisului, nava pe care se aflau a fost capturată de un vas turcesc şi ea a fost dusă la Arkasa pentru a fi vândută ca sclavă împreună cu cei pe care tocmai îi eliberase!...

În concluzie, rezultatul acestei activităţi întreprinse de Hadjina Elizundo a fost următorul: mii de prizonieri, răscumpăraţi chiar cu bani, erau puşi iar în vânzare. Tânăra fată, acum ruinată, a vrut să repare, în măsura în care era posibil, tot răul făcut de tatăl său.

Iată ce află Henry d'Albaret. Da, Hadjina era săracă, dar acum era demnă de el, iar, ca s-o smulgă din mâinile lui Nicolas Starkos, el devenise la fel de sărac ca ea!

A doua zi, *Syphanta* zărise pământul Cretei la răsăritul soarelui. Vasul se îndrepta spre nord-vestul arhipelagului. Intenţia comandantului d'Albaret era să pornească spre coasta orientală a Greciei, ajungând în dreptul Insulei Eubeea. Acolo, fie la Negroponte, fie la Egina, prizonierii ar putea să debarce în loc sigur, la adăpost de turci, în prezent retraşi mult în interiorul Peloponezului. În rest, la acea dată, nu mai exista niciun oştean de-al lui Ibrahim în peninsulă.

Toţi aceşti oameni sărmani, bine trataţi la bordul *Syphantei*, se refăceau deja după cumplitele suferinţe îndurate. În timpul zilei, stăteau grupaţi pe punte, unde respirau briza sănătoasă a arhipelagului, copii, mame, soţi, ameninţaţi în trecut cu eterna despărţire, acum uniţi pentru totdeauna. Ştiau tot ce făcuse pentru ei Hadjina Elizundo, şi, când ea trecea pe lângă ei, la braţul lui Henry d'Albaret, dovezile lor de recunoştinţă se manifestau prin gesturi foarte emoţionante.

Pe 4 septembrie, la primele ore ale dimineţii, *Syphanta* pierdu din vedere vârfurile Cretei; dar briza a început să scadă, corveta nu mai înaintă decât foarte puţin în acea zi, cu toate că îşi întinsese toate pânzele. În concluzie, douăzeci şi patru de ore, patruzeci şi opt de ore în plus, nu ar fi fost o întârziere pentru care să-şi fi făcut griji. Marea era frumoasă, cerul superb. Nimic nu indica vreo schimbare apropiată de vreme. Nu aveau decât

„să se lase duşi", cum spun marinarii, iar cursa se va termina când va voi Dumnezeu.

Această navigare lentă favoriza discuţiile la bord. Câţiva lucrători erau suficienţi. Ajungea o simplă supraveghere, a ofiţerilor de cart şi a gabierilor din faţă, pentru a semnala pământuri în zare sau corăbiile în larg.

Hadjina şi Henry d'Albaret merseră să se aşeze în spatele navei, pe o bancă de pe dunetă, care le era rezervată. Acolo, adesea, ei vorbeau nu de trecut, ci de viitor, pe care se simţeau stăpâni acum. Îşi făceau planuri pentru o viitoare realizare, nu fără să-i spună aceasta şi bravului Xaris, care era un membru al familiei. Căsătoria urma să fie celebrată de îndată ce ar fi pus piciorul pe pământul Greciei. Conveniseră aceasta. Treburile Hadjinei Elizundo nu aveau să mai întâmpine nici dificultăţi, nici întârzieri. Anul folosit pentru această misiune caritabilă simplificase totul! După căsătoria lor, Henry d'Albaret urma să-i cedeze căpitanului Todros comanda corvetei, iar el să-şi conducă proaspăta soţie în Franţa, de unde spera s-o readucă mai târziu pe pământul ei natal.

Or, tocmai în seara aceea discutau ei toate acestea. Briza slabă umfla puţin pânzele *Syphantei*. Era un apus minunat, cu un soare ce lumina încă orizontul cu razele sale de aur verde, deasupra unui perimetru uşor înceţoşat în partea de vest. În partea opusă, scânteiau primele stele ale Levantului. Marea tremura în clipocirile sale fosforescente. Noaptea promitea să fie magnifică.

Henry d'Albaret şi Hadjina se lăsaseră cuprinşi de farmecul acestei seri încântătoare. Priveau dârele lăsate de navă, ce abia se distingeau. Liniştea era tulburată doar de zbaterea brigantinei, ale cărei falduri se mişcau uşor. Nu mai vedeau nimic în afară de ei doi şi ce era înăuntrul lor. Până la urmă au fost readuşi la realitate atunci când Henry d'Albaret s-a auzit strigat în mod insistent.

Xaris stătea în faţa lui.

— Comandante?... zise Xaris, pentru a treia oară.

— Ce doreşti, prietene? răspunse Henry d'Albaret, căruia i se păru că Xaris ezita să-i vorbească.

— Ce vrei, bunul meu Xaris? întrebă şi Hadjina.

— Am ceva să-ţi spun, comandante.

— Ce anume?

— Iată despre ce este vorba. Pasagerilor corvetei... acestor oameni curajoşi, pe care tu îi aduci în ţara lor... le-a trecut ceva prin minte şi m-au însărcinat pe mine să-ţi spun.

— Ei bine, te ascult, Xaris.

— Iată, comandante. Ei ştiu că te vei căsători cu Hadjina...

— Fără îndoială, răspunse Henry d'Albaret surâzând. Nu mai este un mister pentru nimeni!

— Ei bine, aceşti oameni de treabă ar fi foarte fericiţi să vă fie martori la căsătoria voastră!

— Şi vor fi, Xaris, vor fi, şi niciodată o mireasă nu va mai avea asemenea alai, dacă îi vom putea strânge în jurul său pe toţi aceia pe care i-a scăpat din robie!

— Henry!... zise fata, voind să-l întrerupă.

— Comandantul are dreptate, spuse Xaris. În orice caz, pasagerii corvetei vor fi acolo şi...

— La sosirea noastră pe pământul Greciei, reluă Henry d'Albaret, îi voi invita pe toţi la ceremonia căsătoriei noastre!

— Bine, comandante, adăugă Xaris. Dar după ce au avut această idee, aceşti bravi oameni au mai avut una!

— La fel de bună?

— Mai bună. Ei vă cer ca nunta să se facă la bordul *Syphantei*! Nu este ca o bucăţică din ţara lor, această bravă corvetă care îi aduce înapoi în Grecia?

— Fie, Xaris, încuviinţă Henry d'Albaret. Eşti de acord, draga mea Hadjina?

Hadjina, ca răspuns, îi întinse mâna.

— Bun răspuns, zise Xaris.

— Poţi să-i anunţi pe pasagerii *Syphantei*, preciză Henry d'Albaret, că se va face după cum doresc ei.

— S-a înţeles, comandante. Dar... continuă Xaris, ezitând puţin, asta nu-i tot!

— Vorbeşte, atunci, Xaris! îl îndemnă fata.

— Iată! Aceşti bravi oameni, după ce au avut o idee bună, apoi una şi mai bună, o au pe a treia, pe care o consideră ca excelentă!

— Chiar aşa, o a treia! replică Henry d'Albaret. Şi care este această a treia idee?

— Ca nunta nu doar să fie celebrată la bordul corvetei, dar să se facă şi în plină mare... mâine! Există printre ei un preot bătrân...

Deodată Xaris a fost întrerupt de vocea gabierului care stătea de pază pe barele de la vela foc:

— Nave în vânt!

Imediat, Henry d'Albaret se ridică şi se duse lângă căpitanul Todros, care privea deja în direcţia indicată.

O flotilă compusă din douăsprezece vase de diverse tonaje se arăta la mai puţin de şase mile spre vest. Dar dacă *Syphanta*, imobilizată din lipsa vântului, nu putea porni, această flotilă, împinsă de briza ce nu ajungea până la corvetă, obligatoriu în cele din urmă ar fi ajuns-o.

Henry d'Albaret luase un ochean şi observa atent înaintarea acestor corăbii.

Henry d'Albaret şi Hadjina se lăsaseră cuprinşi de farmecul acestei seri încântătoare.

— Căpitane Todros, zise el întorcându-se către secund, această flotilă este prea departe ca să-i putem recunoaşte intenţiile sau forţa ei.

— Într-adevăr, comandante, răspunse secundul, şi, în această noapte neagră, fără lună, nu vom putea să ne pronunţăm! Va trebui să aşteptăm până mâine.

— Da, va trebui, zise Henry d'Albaret, dar cum locurile acestea nu sunt sigure, daţi ordin celor de veghe să fie cu ochii în patru. Să luăm toate măsurile de precauţie, necesare pentru cazul în care aceste nave s-ar apropia de *Syphanta*.

Căpitanul Todros luă măsurile ce se impuneau, care fură executate de îndată. Activitatea de supraveghere se organiză la bordul corvetei şi avea să fie continuată până în zori.

Fireşte că, din cauza recentelor evenimente, pericolelor care puteau oricând apărea, s-a amânat celebrarea căsătoriei, ce motivase demersul făcut de Xaris. Hadjina, la rugămintea lui Henry d'Albaret, trebui să se întoarcă în cabina sa.

În timpul nopţii au dormit puţin cei de la bord. Prezenţa flotilei semnalate în larg era de natură să stârnească îngrijorare. Pe cât era posibil, i-au urmărit mişcările. Dar o ceaţă destul de groasă se ridicase pe la ora nouă şi o pierduseră repede din vedere.

A doua zi, câţiva aburi mascau încă orizontul către locul de unde răsărea soarele. Cum vântul lipsea cu desăvârşire, aceşti vapori nu se risipiră până la zece dimineaţa. Totuşi, nimic suspect nu se ivi dincolo de această ceaţă. Dar când aceasta se ridică, toată flotila se arătă la mai puţin de patru mile. Câştigase deci două mile din distanţa ce o separa de *Syphanta* şi, dacă nu se apropiase mai mult, se datora ceţii, care o împiedicase să manevreze. Erau acolo o duzină de nave ce navigau încet, sub impulsul vâslelor lungi de galeră. Corveta, asupra căreia aceste dispozitive n-ar fi putut acţiona, din cauza mărimii sale, rămânea neclintită, în locul ei. Prin urmare, în imposibilitatea de a se mişca, nu puteau face altceva decât să aştepte.

Nu-i era însă imposibil să înţeleagă intenţiile flotilei.

— Iată o adunătură de nave foarte suspectă! zise căpitanul Todros.

— Cu atât mai mult cu cât recunosc printre ele bricul pe care l-am urmărit inutil prin apele Cretei! replică Henry d'Albaret.

Comandantul *Syphantei* nu se înşela. Bricul, care dispăruse atât de straniu dincolo de extremitatea Insulei Karpathos, era în fruntea flotilei. Manevra astfel încât să nu se separe de restul navelor, aflate la ordinele sale.

Totuşi, vântul suflă de câteva ori către est. El favoriza astfel înaintarea flotilei; dar aceste intensificări ale sale, de la suprafaţa apei, nu ajunseră nici până la două lungimi de cablu de corvetă şi se stinseră.

Brusc, Henry d'Albaret aruncă ocheanul pe care nu-l lăsase jos până atunci.

— Pregătirea de luptă! strigă el.

Văzuse un norişor alb ieşind din partea dinainte a bricului, în timp ce se înălţa un pavilion, şi bubuitura unei guri de foc ajunse pe corvetă.

Pavilionul acesta era negru şi un S roşu ca focul era pus transversal pe etamina sa.

Era pavilionul piratului Sacratif.

Capitolul XIV Sacratif

Flotila aceasta, compusă din douăsprezece vase, ieşise în ajun din reparaţii, de la Karpathos. Fie atacând frontal corveta, fie înconjurând-o, avea să-i ofere posibilitatea de a lupta în condiţii total inegale pentru aceasta? Nu era prea sigur, însă bătălia, în lipsa vântului, trebuia acceptată. De altfel, dacă ar fi existat posibilitatea evitării luptei, Henry d'Albaret n-ar fi primit aşa ceva. Pavilionul *Syphantei* nu putea să se dezonoreze fugind de cel al piraţilor din arhipelag.

Dintre cele douăsprezece corăbii se distingeau patru bricuri, ce aveau şaisprezece până la optsprezece tunuri. Restul de opt nave, cu un tonaj inferior, dar prevăzute cu artilerie uşoară, erau şaici cu două catarge, goelete, feluci şi şaici normale, dar înarmate ca de război. Din câte puteau constata ofiţerii de pe corvetă, inamicii aveau peste o sută de guri de foc, la care trebuiau să răspundă cu douăzeci şi două de tunuri şi şase caronade. Cei două sute cincizeci de mateloţi ai lor trebuiau să înfrunte şapte sau opt sute de piraţi. Fireşte, lupta era inegală. Totuşi, superioritatea artileriei de pe *Syphanta* putea să le ofere ceva şanse de reuşită, cu condiţia ca duşmanii să nu se apropie prea mult de corvetă. Flotila trebuia deci ţinută la distanţă, distrugându-i navele treptat, cu ghiulele precis trimise. Într-un cuvânt, trebuia făcut totul spre a se evita un abordaj, adică o luptă corp la corp. În acest ultim caz, cei de pe *Syphanta* ar fi fost copleşiţi de numărul piraţilor, căci acest factor are mai multă importanţă pe mare decât pe uscat, căci retragerea este imposibilă, totul reducându-se la atât: saltul în apă sau predarea.

La un ceas după ce ceaţa se risipise, flotila înaintase mult spre corveta, nemişcată de parcă ar fi ancorat în mijlocul unei rade.

În vremea asta, Henry d'Albaret observa neîncetat mersul şi manevrele piraţilor. La bordul navei sale se făcuseră rapid

pregătirile pentru confruntare. Toţi, ofiţeri şi mateloţi, erau la posturile de luptă. Cine era valid, dintre pasageri, ceruse să se bată laolaltă cu echipajul şi primise arme. O linişte deplină domnea asupra bateriei şi pe punte. Era rar întreruptă de unele cuvinte pe care comandantul le schimba cu căpitanul Todros.

— Nu ne vom lăsa abordaţi, îi spunea. Să aşteptăm ca primele vase să intre în bătaia tunurilor noastre şi vom trage cu cele de la tribord.

— Vom trage ca să le scufundăm, sau să le doborâm catargele? întrebă secundul.

— Să le scufundăm, răspunse Henry d'Albaret.

Aşa era cel mai bine în lupta cu piraţii, atât de temuţi în caz de abordaj, în special acest Sacratif, care ridicase cu neobrăzare pavilionul său negru. Şi, dacă o făcuse, socotise, fireşte, că nimeni de pe corvetă nu avea să supravieţuiască, să se laude că i-a văzut chipul.

La unu după amiază, flotila se afla doar la o milă. Continua să se apropie cu ajutorul vâslelor. *Syphanta*, îndreptată spre nord-vest, se menţinea cu greu pe direcţie. Piraţii veneau către ea în linie de bătaie - două bricuri în mijlocul liniei şi celelalte două în capete. Manevrau astfel încât să înconjoare corveta din faţă şi din spate, să o cuprindă într-o circumferinţă, a cărei rază să scadă apoi treptat. Ţelul lor era evident să o strivească mai întâi sub focuri convergente, după care să treacă la abordaj.

Henry d'Albaret pricepuse limpede manevra aceea, atât de primejdioasă pentru el, pe care n-o putea opri, căci nu reuşea să se clintească din loc. Poate că avea să reuşească însă să rupă încercuirea cu lovituri de tun, înainte de a-i cuprinde din toate părţile. Deja, ofiţerii se întrebau de ce comandantul lor, cu vocea lui fermă şi calmă pe care i-o ştiau, nu ordonase deja deschiderea focului.

Nu! Henry d'Albaret aştepta ca piraţii să fie loviţi cu precizie şi voia să-i lase să se apropie mai mult.

Se mai scurseră astfel zece minute. Toţi aşteptau, ţintaşii, cu ochii pe chiulasele tunurilor lor, ofiţerii bateriei, gata să trimită ordinele comandantului lor, mateloţii de pe punte aruncând priviri peste balustradă. Primele ghiulele aveau să vină dispre duşmani, acum că distanţa le permitea acestora să tragă cu precizie?

Henry d'Albaret nu zicea nimic. Se uita la linia ce începea să se curbeze în cele două capete ale sale. Bricurile din centru - şi unul dintre ele era cel pe care Sacratif ridicase pavilionul său negru - se aflau acum la mai puţin de o milă.

Dar comandantul *Syphantei* nu se grăbea să deschidă focul şi nici şeful flotilei inamice nu părea mai grăbit ca el să o facă.

Poate că dorea să acosteze corveta, fără să tragă nici măcar o ghiulea înainte de a-şi trimite sutele de piraţi să o abordeze.

Iată însă că Henry d'Albaret consideră că nu mai trebuia să aştepte. O ultimă briză uşoară, ce ajunse la corveta lui, îi permise să-i modifice poziţia cu un cart de compas. După această rectificare, ce-i permise să aibă acum bricurile din lateral, la mai puţin de o jumătate de milă, strigă:

— Atenţie pe punte şi la baterie!

Se auzi un zgomot slab la bord, urmat de o linişte deplină.

— Scufundaţi-le! strigă Henry d'Albaret.

Ordinul a fost repetat de îndată de către ofiţeri, iar ţintaşii bateriei ochiră cu grijă cele două bricuri, în timp ce ceilalţi de pe punte ţinteau catargele.

— Foc! ordonă comandantul d'Albaret.

Tunurile de la tribord bubuiră. De pe puntea şi din bateria corvetei, unsprezece tunuri şi trei caronade îşi aruncară proiectilele, unele, ghintuite, fiind folosite special ca distrugerea să fie mai mare, la distanţă medie.

De îndată ce fumul se risipi, se putu constata efectul produs de canonadă asupra celor două nave. Nu era total, dar se dovedea important.

Unul dintre bricuri, ce ocupa centrul liniei, fusese atins deasupra liniei de plutire. Mai multe dintre hobanele şi pataranţinele sale fuseseră doborâte, catargul velei foc, retezat la câteva picioare deasupra punţii, se prăbuşise în faţă, fărâmând şi săgeata catargului principal. În aceste condiţii, bricul respectiv avea să piardă ceva timp ca să-şi repare avariile; putea însă să tragă în corvetă. Pericolul ca ea să fie încercuită nu fusese deci defel diminuat prin acest început de luptă.

De fapt, celelalte două bricuri, plasate în aripa dreaptă, respectiv stângă, ajunseseră acum în dreptul *Syphantei*. De acolo, începeau să se rabată asupra ei; nu o făcură însă fără să o salute cu o salvă pe care corveta nu o putu evita.

Ghinionul a fost dublu. Catargul artimonului se frânse. Farul din spate se prăbuşi peste pagaie şi, din fericire, nu rupse nimic din greementul catargului principal. În acelaşi timp, câţiva scripeţi şi o ambarcaţiune fură sfărâmate. Mai regretabilă a fost moartea unui ofiţer şi a doi mateloţi, ucişi pe loc, fără a-i mai pune la socoteală pe alţi trei, patru grav răniţi, ce fură transportaţi sub punte.

De îndată, Henry d'Albaret ordonă să se cureţe duneta. Pânze, bucăţi de catarge, resturi de vergi fură luate în câteva minute. Locul redeveni liber şi utilizabil. Nu mai aveau nicio clipă de pierdut. Lupta cu artileria avea să reînceapă mai violent.

Corveta, prinsă între două focuri, avea să răspundă cu tunurile de la babord şi tribord.

Chiar atunci *Syphanta* trimise altă salvă, şi atât de precisă de această dată, că două nave ale flotilei - două goelete şi o şaică - lovite în plin deasupra liniei de plutire, se scufundară imediat. Echipajele de abia avură timp să sară în bărcile lor de salvare, ca să ajungă pe cele două bricuri din centrul liniei lor, pe care urcară.

— Ura! Ura!

Era strigătul mateloţilor de pe corvetă, după ce aceste lovituri le făcuseră cinste tunarilor.

— Două scufundate! zise căpitanul Todros.

— Da, răspunse Henry d'Albaret, dar tâlharii de pe ele au reuşit să urce la bordul bricurilor şi mă tem că, în caz de abordaj, au încă avantajul numărului!

Timp de încă un sfert de ceas, canonada continuă din ambele părţi. Navele piraţilor, ca şi corveta, dispăreau în fumul alb şi trebuiau să aştepte risipirea acestuia pentru a afla pagubele produse. Din păcate, distrugerile se dovediră mari la bordul *Syphantei*. Mai mulţi dintre mateloţii săi fuseseră ucişi; alţii, mai numeroşi, fuseseră grav răniţi. Un ofiţer francez, lovit în mijlocul pieptului, se prăbuşise în clipa în care comandantul îi dădea ordinele de luptă.

Morţii şi răniţii fură duşi de îndată sub punte. Deja chirurgul şi ajutoarele sale se ocupau de pansare şi de operaţii necesare celor ce fuseseră atinşi direct de proiectile sau, indirect, de schijele acestora, pe punte ori în baterie. Dacă puştile încă nu vorbiseră între aceste corăbii ce se găseau acum la o jumătate din distanţa la care băteau tunurile, dacă nu existau încă gloanţe de scos, asta nu însemna că rănile erau mai puţin grave sau oribile.

Cu această ocazie femeile, ce fuseseră adăpostite în cală, îşi făceau pe de-a-ntregul datoria. Hadjina Elizundo le dădea exemplu. Toate se grăbeau să-i îngrijească pe răniţi, îi încurajau, îi reconfortau.

Atunci şi-a părăsit obscurul sălaş şi bătrâna prizonieră de la Karpathos. N-o speria vederea sângelui, şi, fireşte că, întâmplările prin care trecuse în decursul vieţii sale se desfăşuraseră şi pe câmpurile de luptă. La lumina slabă a lămpilor de sub punte, ea se apleca asupra răniţilor, ajuta la operaţiile cele mai dureroase şi, când o nouă salvă făcea să se cutremure corveta din toţi rărunchii, nicio mişcare a ochilor săi nu indica faptul că înspăimântătoarele bubuituri ar fi făcut-o să tresară.

Se apropia însă momentul în care echipajul de pe *Syphanta* avea să fie obligat să lupte cu arme albe împotriva piraţilor.

Linia acestora se închisese din nou, iar cercul lor se micşora. Corveta devenea punctul spre care convergeau toate ghiulele lor.

Dar ea se apăra bine şi îi făcea onoare pavilionului ce flutura deasupra sa. Artileria ei făcea ravagii mari la bordul flotilei. Alte două nave, o şaică şi o felucă, fuseseră distruse. Una se scufundă, cealaltă, incendiată, dispăru în mijlocul flăcărilor.

Însă abordajul devenise inevitabil. *Syphanta* n-ar fi putut să-l evite forţând cercul din jurul ei. În lipsa vântului, nu putea face asta, în vreme ce piraţii, datorită vâslelor, se apropiau tot mai mult.

Bricul cu pavilion negru se găsea acum la o distanţă la care puteai trage cu pistolul. Atunci armele piraţilor se descărcară deodată. Un glonţ lovi partea din spate a corvetei, afectând mecanismul cârmei.

Henry d'Albaret se pregăti deci să primească asaltul piraţilor şi ridică plasele împotriva abordajului. Acum, muschetele trăgeau de o parte şi de alta. Flinte, muschete şi pistoale făceau să curgă o ploaie de gloanţe pe puntea *Syphantei*. Mulţi oameni căzură iar, aproape toţi loviţi mortal. De douăzeci de ori a fost cât pe ce ca Henry d'Albaret să fie atins; dar, nemişcat şi calm pe locul de cart, dădea ordine cu sânge rece, de parcă ar fi comandat o salvă de onoare la trecerea în revistă a escadrei.

În clipa aceea, printre coloanele de fum, echipajele inamice se puteau privi faţă în faţă. Se auzeau oribilele înjurături ale piraţilor. La bordul bricului cu pavilion negru, Henry d'Albaret căuta zadarnic să-l vadă pe Sacratif, al cărui nume înspăimântase tot arhipelagul.

Chiar atunci, pe la tribord şi babord, acest bric şi unul dintre cele care închiseseră linia, susţinute un pic mai în spate de alte corăbii, intrară în contact cu corveta, a cărei cocă gemu sub acea presiune. Ancorele de abordaj, aruncate în acest scop, se prinseră de greement şi legară cele trei nave.

Tunurile lor tăcură; dar, cum sabordurile *Syphantei* constituiau tot atâtea breşe deschise pentru piraţi, servanţii rămaseră pe locurile lor, ca să le apere cu topoarele, pistoalele şi suliţele scurte. Acesta era ordinul comandantului - ordin ce fusese trimis bateriei, în clipa în care cele două bricuri îi acostaseră.

Deodată izbucni un strigăt din toate piepturile, cu o asemenea violenţă că domină pentru o clipă zgomotul muschetelor.

— Abordaj! La abordaj!

Această luptă, corp la corp, se dovedi înspăimântătoare. Nici detunăturile flintelor şi puştilor, nici loviturile de topor sau împunsăturile suliţelor scurte nu-i putură împiedica pe aceşti turbaţi, beţi de furie, avizi de sânge, să pună piciorul pe corvetă. De pe gabiile lor aruncau grenade şi trăgeau, făcând imposibil

de apărat puntea *Syphantei*, deşi aceasta le răspundea în acelaşi mod. Henry d'Albaret se văzu atacat de pretutindeni. Bastingajele sale, deşi mai înalte decât cele ale bricurilor, fură luate cu asalt. Ticăloşii treceau de pe o vergă pe alta şi, rupând plasele de siguranţă, coborau pe punte. Ce conta că unii dintre ei mureau înainte să o atingă! Numărul lor era atât de mare că lucrul acesta nu conta.

Echipajul corvetei, ajuns acum la nici două sute de oameni valizi, trebuia să se bată cu peste şase sute!

De fapt, cele două bricuri serveau de pod noilor atacatori, aduşi cu ambarcaţiunile de pe restul flotilei. Se formase o mulţime căreia nu i se putea rezista. Sângele începu să curgă în valuri pe puntea *Syphantei*. Răniţii, în convulsiile agoniei, se ridicau iar ca să tragă pentru ultima dată cu pistolul sau să dea o lovitură de pumnal. Confuzia domina, în mijlocul fumului. Dar pavilionul corfiot nu cobora cât timp mai exista măcar un singur om care să-l apere!

Unde se dădea lupta cea mai grea, acolo putea fi găsit Xaris, care se bătea ca un leu. Nu plecase de pe dunetă. De douăzeci de ori toporişca sa, pe care o ţinea cu vigoare în mână, se abătu asupra ţestei vreunui pirat, salvându-l de la pieire pe Henry d'Albaret.

Însă acesta, în mijlocul tumultului, nu putea face nimic împotriva numărului piraţilor, dar rămânea stăpân pe situaţie. La ce se gândea? La capitulare? Nu. Un ofiţer francez nu se predă piraţilor. Ce avea să facă? Avea oare să-l imite pe eroicul Bisson, care, cu zece luni în urmă, în condiţii asemănătoare, se aruncase în aer ca să nu cadă în mâinile turcilor? Se va distruge el odată cu nava sa şi cu cele două bricuri prinse de flancurile acesteia? Asta însemna să-i omoare şi pe răniţii de pe *Syphanta*, prizonierii smulşi din ghearele lui Nicolas Starkos, pe femei şi pe copii!... Ar fi sacrificat-o şi pe Hadjina!... Iar supravieţuitorii exploziei, dacă ar fi fost lăsaţi în viaţă de către Sacratif, cum ar fi putut scăpa, de data asta, de ororile robiei?

— Ai grijă, comandante! îi strigă Xaris, care tocmai sărise în faţa sa.

Doar o secundă a lipsit pentru ca Henry d'Albaret să fie lovit mortal. Dar Xaris îl apucă pe piratul ce urma să-l izbească şi îl aruncă în mare. De trei ori vroiră şi alţii să ajungă până la Henry d'Albaret; şi de trei ori Xaris îi doborî la picioarele sale.

Însă puntea corvetei fusese complet acoperită de atacatori. De abia se auziră câteva detunături. Se luptau mai ales cu arme albe, iar strigătele dominau zgomotul împuşcăturilor.

Piraţii, deja stăpâni pe teuga din faţă, stăpâneau tot spaţiul de până la baza catargului principal. Treptat, împingeau echipajul spre dunetă. Erau pe puţin zece la unu. Cum li se mai putea

rezista? Comandantul d'Albaret, dacă ar fi vrut să-şi arunce corveta în aer, n-ar mai fi putut să-şi pună planul în aplicare. Atacatorii ocupau intrarea în tambuchiuri şi chepengurile ce permiteau accesul în interior. Se răspândiseră prin baterie şi pe sub punte, unde lupta continua cu aceeaşi înverşunare. Nu te mai puteai gândi să ajungi la depozitul cu pulbere.

De altfel, peste tot piraţii îi copleşeau prin numărul lor. O barieră, ridicată din trupurile camarazilor lor răniţi ori morţi, îi separa de partea din spate a *Syphantei*. Cei din primele rânduri, împinşi de cei din spatele lor, treceau de această barieră, după ce o înălţau mai mult, adăugându-i alte cadavre. Apoi, călcând pe aceste corpuri, cu picioarele înmuiate în sânge, se grăbeau să asalteze duneta.

Acolo se grupaseră vreo cincizeci de oameni şi cinci ori şase ofiţeri, cu căpitanul Todros. Îl înconjurau pe comandantul lor, decişi să reziste până la moarte.

În acel loc strâmt, lupta se dădea cu disperare. Pavilionul, căzut odată cu catargul artimonului de pe cornul brigantinei, fusese ridicat iar pe un băţ de la pupa. Era ultima poziţie şi onoarea îi poruncea fiecăruia să-l apere cu preţul vieţii sale.

Dar, oricât de hotărâtă ar fi fost, acea ceată mică ce se împotrivea celor cinci ori şase sute de piraţi ce ocupau acum teuga din faţă, puntea, gabiile, de unde cădea o ploaie de grenade, ce putea face ea? Echipajele flotilei continuau să le vină în sprijin atacatorilor. Erau atâţia bandiţi că lupta nu slăbise încă în intensitate, iar fiecare minut scurs diminua numărul apărătorilor dunetei. Însă duneta se dovedea o adevărată fortăreaţă. Trebuiră să o asalteze de mai multe ori.

Nu se ştie cât sânge a curs ca să fie cucerită. Până la urmă, ea cedă! Cei de pe *Syphanta* trebuiră să se retragă până la coronament. Acolo, ei se grupară în jurul pavilionului, pe care-l apărau cu trupurile lor. În mijlocul lor, Henry d'Albaret, cu pumnalul într-o mână, pistolul în cealaltă, dădea ultimele lovituri.

Nu! Comandantul corvetei nu se preda! El a fost copleşit de numărul duşmanilor săi! Se decisese deci să moară... Zadarnic însă! Se pare că toţi cei care-l atacau primiseră ordinul secret să-l prindă viu - ordin a cărui execuţie îi costă viaţa pe douăzeci dintre cei mai înverşunaţi dintre ei, doborâţi de toporişca lui Xaris. Henry d'Albaret a fost prins până la urmă împreună cu ofiţerii săi, care supravieţuiseră. Xaris şi alţi mateloţi fură capturaţi. Pavilionul *Syphantei* nu mai flutura la pupa sa! În acelaşi timp, strigăte, vociferări, urale izbucniră de pretutindeni. Învingătorii urlau şi-şi aclamau şeful:

— Sacratif! Sacratif!

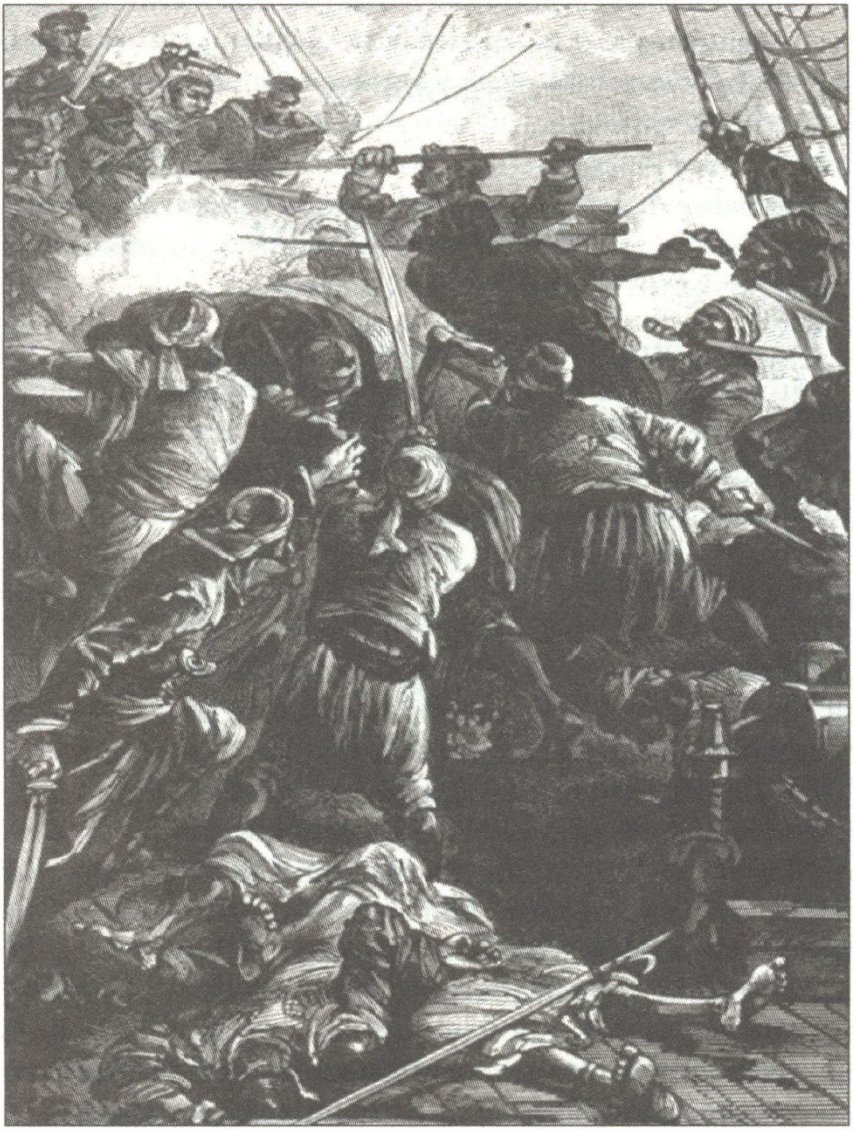

Cei de pe Syphanta *trebuiră să se retragă până la coronament, unde se grupară în jurul pavilionului...*

Acesta se ivi atunci peste bastingajele corvetei. Ticăloşii se dădură la o parte. El mergea încet spre partea din spate a navei, dispreţuitor, fără să bage în seamă cadavrele tovarăşilor săi. Apoi, după ce a urcat pe scara însângerată a dunetei, înaintă spre Henry d'Albaret.

Comandantul *Syphantei* îl văzu acum pe cel aclamat de piraţi cu numele de Sacratif.

Era Nicolas Starkos.

Capitolul XV Deznodământ

Lupta dintre flotilă şi corvetă durase peste două ceasuri şi jumătate. De partea atacatorilor se numărau peste o sută cincizeci de morţi şi de răniţi şi cam la fel de mulţi căzuseră dintre cei ce formaseră echipajul *Syphantei*, de două sute cincizeci. Cifrele respective arată înverşunarea cu care se luptase de o parte şi de alta. Dar numărul câştigase în faţa cutezanţei. Victoria nu fusese a celor drepţi. Henry d'Albaret, ofiţerii, mateloţii şi pasagerii săi se aflau acum în mâinile nemilosului Sacratif.

Sacratif ori Starkos, era acelaşi om, de fapt. Până atunci, nimeni nu ştiuse că, sub acest nume, se ascundea un grec, un fiu al Magnei, un trădător, trecut de partea opresorilor. Da! Nicolas Starkos comanda această flotilă, ale cărei cumplite excese îngroziseră mările! El devenise un pirat infam şi făcea un trafic de fiinţe umane şi mai infam! El îi vindea berberilor, adică infidelilor, pe compatrioţii lor ce scăpaseră de la moarte, din mâinile turcilor! Chiar el, Sacratif! Şi acest nume de războinic, acest nume de pirat, îi aparţinea fiului Andronikăi Starkos!

Sacratif - de acum aşa îl vom numi - Sacratif, de mulţi ani îşi stabilise centrul operaţiunilor pe Insula Karpathos. Acolo, în nişte golfuleţe necunoscute de pe coasta orientală, se găseau principalele locuri unde staţiona flotila sa. Acolo tovarăşii săi, nelegiuiţi şi ticăloşi, i se supuneau orbeşte şi el le putea cere să facă orice faptă violentă şi îndrăzneaţă, ei formau echipajele a vreo douăzeci de nave, pe care el le comanda, fără să-i conteste cineva autoritatea.

După plecarea lui din Corfu la bordul *Karystei*, Sacratif se îndreptase direct spre Karpathos. Planul său era să-şi reia campaniile în arhipelag, sperând să dea peste corvetă, pe care o văzuse ridicând pânzele şi pornind pe mare, spre o destinaţie cunoscută de el. Totuşi, ocupându-se de *Syphanta*, nu

renunţase la căutarea Hadjinei Elizundo şi a milioanelor ei, nici la răzbunarea lui pe Henry d'Albaret.

Flotila piraţilor porni deci în căutarea corvetei; dar, deşi Sacratif auzise adesea de ea şi de represaliile cu care îi pedepsise pe piraţii din nordul arhipelagului, nu reuşise să-i dea de urme. Nu el comandase navele în lupta de la Lemnos, în care căpitanul Stradena pierise; însă el fugise din portul de la Thassos pe şeică, în timpul bătăliei pe care corveta o dădea în largul mării, în dreptul acestei insule. Numai că, în perioada aceea, el nu ştia că *Syphanta* trecuse sub comanda lui Henry d'Albaret, şi nu află asta decât atunci când îl văzu la târgul din Karpathos.

Plecând de la Thassos, Sacratif venise la Syra şi nu plecase de pe respectiva insulă decât cu patruzeci şi opt de ore înainte de venirea corvetei. Era corect deci să se considere că şaica pornise către Creta. Acolo, în portul Grabus, aştepta bricul ce trebuia să-l ducă pe Sacratif la Karpathos, ca să pregătească noua sa campanie. Corveta îl zări la puţin timp după ce plecase din Grabus şi porni în urmărirea sa, fără a-l putea însă ajunge, într-atât de repede se deplasa el.

Sacratif o recunoscuse pe *Syphanta*. A o ataca, a încerca să o abordeze, a-şi satisface ura, iată la ce se gândise el mai întâi. Dar, gândindu-se mai bine, îşi zise că era mai bine să se deplaseze de-a lungul litoralului cretan, să atragă corveta până în apropiere de Karpathos, apoi să dispară într-una dintre acele ascunzători pe care le ştia doar el.

Asta şi făcu, iar şeful piraţilor se ocupă apoi să-şi pregătească navele ca să atace *Syphanta*, când circumstanţele precipitară deznodământul acestei drame.

Se ştie ce se întâmplase, se ştie de ce Sacratif venise la târgul de la Arkasa şi cum, după ce o găsise pe Hadjina Elizundo printre prizonierele din batistan, se întâlni cu Henry d'Albaret, comandantul corvetei.

Crezând că Hadjina Elizundo era tot bogata moştenitoare a bancherului corfiot, Sacratif voise cu orice preţ să-i devină stăpân... Intervenţia lui Henry d'Albaret dusese la eşecul tentativei sale.

Mai decis ca oricând să pună mâna pe Hadjina Elizundo, să se răzbune pe rivalul său şi să distrugă corveta, Sacratif plecă împreună cu Skopélo şi reveni pe coasta apuseană a insulei. Nu încăpea îndoială că Henry d'Albaret avea de gând să părăsească de îndată Karpathos pentru a repatria prizonierii. Flotila se reunise deci în efectiv complet şi, chiar de a doua zi, porni în larg. Circumstanţele îi favorizaseră mersul, iar *Syphanta* căzuse în puterea sa.

Când Sacratif puse piciorul pe puntea corvetei, era ora trei după-amiaza. Briza începea să sufle, ceea ce le permise celorlalte nave să-şi reia poziţiile, astfel încât *Syphanta* să se afle mereu în bătaia tunurilor lor. Cele două bricuri, prinse de flancurile ei, trebuiră să aştepte ca şeful lor să fie dispus să se îmbarce pe ele.

Dar, deocamdată, el nu se gândea la aşa ceva şi o sută de piraţi rămaseră cu el, la bordul corvetei.

Sacratif încă nu-i vorbise comandantului d'Albaret. Se mulţumise doar să schimbe câteva cuvinte cu Skopélo, care îi conduse pe prizonieri, ofiţeri şi mateloţi spre tambuchi. Acolo îi aduse şi pe cei prinşi în baterie şi sub punte; după care toţi fură obligaţi să coboare în cală, iar chepengurile se închiseră deasupra lor. Ce soartă li se rezerva? Fireşte că doar o moarte oribilă, laolaltă cu distrugerea totală a *Syphantei*!

Nu mai rămaseră pe dunetă decât Henry d'Albaret şi căpitanul Todros, dezarmaţi, legaţi, păziţi. Sacratif, înconjurat de o duzină dintre cei mai fioroşi piraţi ai săi, înaintă către ei.

— Nu ştiam că *Syphanta* era comandată de Henry d'Albaret! zise el. Dacă aş fi ştiut, n-aş fi ezitat să accept lupta în mările Cretei, şi el nu mi-ar mai fi făcut concurenţă la târgul din Karpathos.

— Dacă Nicolas Starkos ne-ar fi aşteptat prin mările Cretei, răspunse căpitanul d'Albaret, atunci ar fi fost deja spânzurat de verga velei foc de pe *Syphanta*!

— Chiar aşa? continuă Sacratif. O judecată expeditivă şi sumară...

— Da!... o judecată potrivită pentru o căpetenie a piraţilor.

— Ai grijă, Henry d'Albaret, strigă Sacratif, ai grijă! Verga velei foc a ta este încă prinsă de catargul corvetei şi doar un semn dacă fac...

— Fă-l!

— Nu poţi spânzura un ofiţer! strigă căpitanul Todros. Îl vei împuşca! Spânzurătoarea este o moarte prea ruşinoasă...

— Nu este singura pe care o dă un infam! răspunse Henry d'Albaret.

La vorbele acelea, Sacratif făcu un gest pe care piraţii îl ştiau prea bine.

Era condamnarea la moarte.

Cinci ori şase dintre ei se aruncară asupra lui Henry d'Albaret, în timp ce alţii îl ţineau pe căpitanul Todros, care încerca să-şi rupă legăturile.

Comandantul *Syphantei* a fost dus în partea din faţă a corvetei, în mijlocul unor vociferări cumplite. Deja fusese aruncată o frânghie peste îmbinarea vergii şi în câteva secunde

infama execuţie avea să fie îndeplinită cu un ofiţer francez, atunci când Hadjina Elizundo se ivi pe punte.

Tânăra fusese adusă la ordinul lui Sacratif. Ştia că Nicolas Starkos era căpetenia piraţilor. Era însă calmă şi demnă.

Mai întâi, îl căută din priviri pe Henry d'Albaret. Nu ştia dacă supravieţuise în mijlocul echipajului său decimat. Îl zări! Trăia... trăia, spre a fi executat!

Hadjina Elizundo alergă spre el, strigând:

— Henry!... Henry!...

Piraţii vroiau să-i separe, dar Sacratif, care se îndrepta spre partea dinainte a corvetei, se opri la câţiva paşi de Hadjina şi de Henry d'Albaret. Se uită la amândoi cu o crudă ironie.

— Iat-o pe Hadjina Elizundo în mâinile lui Nicolas Starkos! zise el, încrucişându-şi braţele la piept. Moştenitoarea bogatului bancher din Corfu se află deci în puterea mea!

— Moştenitoarea bancherului din Corfu, dar nu şi moştenirea! spuse ea cu răceală.

Sacratif nu putea înţelege distincţia respectivă. De aceea, continuă zicând:

— Îmi place să cred că logodnica lui Nicolas Starkos nu va refuza să-i acorde mâna sa, chiar dacă acum îl cunoaşte drept Sacratif!

— Eu! strigă Hadjina.

— Tu! îi răspunse Sacratif şi mai ironic. E bine că-i eşti recunoscătoare comandantului *Syphantei* pentru că te-a răscumpărat. Dar, ce a făcut el, şi eu am încercat să fac! Pentru tine, nu pentru prizonierii ăştia, mi-am făcut ceva griji, da! doar pentru tine, mi-aş fi sacrificat întreaga avere! O clipă în plus, frumoasă Hadjina, şi aş fi devenit stăpânul tău... sau, mai curând, sclavul tău!

Vorbind astfel, Sacratif făcu un pas în faţă. Fata se strânse mai tare la pieptul lui Henry d'Albaret.

— Ticălosule! strigă ea.

— Aşa e! sunt un ticălos, Hadjina, replică Sacratif. Pe milioanele tale mă bazez ca să scap de ticăloşie!

La vorbele sale, tânăra înaintă spre pirat:

— Nicolas Starkos, îi zise ea liniştită, Hadjina Elizundo nu mai are nimic din averea la care jinduieşti! Această avere a fost cheltuită ca să se repare răul făcut de tatăl meu, când a obţinut-o! Nicolas Starkos, Hadjina Elizundo este mai săracă, acum, decât orice nefericit pe care *Syphanta* îl ducea înapoi în ţara sa!

Această dezvăluire neaşteptată produse o schimbare la Sacratif. Atitudinea lui se modifică subit. În ochii săi se ivi un fulger de mânie. Da, credea că Hadjina Elizundo îi va da lui milioanele ca să-i salveze viaţa lui Henry d'Albaret! Iar din

milioanele acelea - despre care fireşte că ea nu minţise - nu mai rămăsese nimic!

Sacratif se uită la Hadjina, apoi la Henry d'Albaret. Skopélo, care îl observa, îl cunoştea prea bine ca să nu ştie ce deznodământ urma să aibă drama aceea. De altfel, primise deja ordinele referitoare la distrugerea corvetei şi nu mai aştepta decât semnalul de a le executa.

Sacratif se întoarse spre el.

— Mergi, Skopélo! îi spuse.

Skopélo, urmat de câţiva piraţi, coborî pe scara ce ducea la baterie şi se îndreptă spre depozitul de pulbere, situat în partea din spate a *Syphantei*.

În acelaşi timp, Sacratif le poruncise oamenilor săi să treacă înapoi la bordul bricurilor, legate încă de flancurile corvetei.

Henry d'Albaret înţelesese. Nu doar moartea sa ar fi fost singura prin care Sacratif şi-ar fi satisfăcut răzbunarea. Sute de nefericiţi erau condamnaţi la pieire odată cu el, ca să potolească mai bine ura acelui monstru!

Deja cele două bricuri îşi retrăseseră ancorele de abordaj şi începură să se îndepărteze, ridicând câteva pânze, ca să-i ajute pe cei de la vâsle. Din toţi piraţii, rămăseseră la bordul corvetei doar vreo douăzeci. Ambarcaţiunile lor aşteptau, de-a lungul *Syphantei*, să coboare şi Sacratif de pe corabia aceea.

În clipa respectivă, Skopélo şi oamenii săi apărură iar pe punte.

— Îmbarcaţi-vă! le zise Skopélo.

— Îmbarcaţi-vă! strigă Sacratif, cu un glas cumplit. Peste câteva minute nu va mai rămâne nimic din nava asta blestemată! Ah! tu nu vroiai o moarte infamă, Henry d'Albaret! Fie! Explozia nu va cruţa nici prizonieri, nici membri ai echipajului, nici ofiţeri de pe *Syphanta*! Mulţumeşte-mi că-ţi acord o moarte într-o companie atât de plăcută!

— Da, mulţumeşte-i, Henry, zise Hadjina, mulţumeşte-i! Cel puţin, vom pieri împreună!

— Tu, să mori, Hadjina! replică Sacratif. Nu! Tu vei trăi şi vei fi roaba mea... roaba mea! ai auzit!

— Nemernicule! strigă Henry d'Albaret.

Tânăra se lipi şi mai tare de el. Se afla în puterea acelui om!

— Luaţi-o! porunci Sacratif.

— Şi îmbarcaţi-o! adăugă Skopélo. Nu e timp!

Doi piraţi săriră pe Hadjina. O duseră spre deschizătura corvetei.

— Acum, strigă Sacratif, să piară toţi cu *Syphanta*, toţi...

— Da!... toţi... şi mama ta odată cu ei!

Era bătrâna prizonieră care se ivi pe punte, fără să-şi mai ascundă chipul, de data asta.

— Mama mea!... La bordul acestei nave!... strigă Sacratif.

— Mama ta, Nicolas Starkos! îi răspunse Andronika, şi de mâna ta voi muri!

— Luaţi-o de aici!... Luaţi-o de aici! urlă Sacratif.

Câţiva piraţi se repeziră spre Andronika.

Dar, chiar în clipa aceea, puntea a fost invadată de supravieţuitorii de pe *Syphanta*. Reuşiseră să spargă chepengurile de la cala în care îi închiseseră şi apăruseră acum prin teuga din faţă.

— Ajutor!... ajutor! strigă Sacratif.

Piraţii ce se mai aflau pe puntea corvetei, conduşi de Skopélo, încercară să-i vină în ajutor. Marinarii, înarmaţi cu topoare şi pumnale, îi uciseră pe toţi, până la ultimul.

Sacratif îşi dădu seama că era pierdut. Dar, cel puţin, toţi cei pe care-i ura atât de mult aveau să moară odată cu el!

— Explodează odată, corvetă blestemată, strigă el, explodează!

— Să explodeze! *Syphanta* noastră!... Niciodată!

Se ivise Xaris, ţinând în mână un fitil aprins, smuls de la unul dintre butoaiele cu praf de puşcă. Sări apoi asupra lui Sacratif şi, lovindu-l cu toporul, îl întinse pe punte.

Andronika ţipă. Tot ceea ce supravieţuise din sentimentul ei matern, în inima ei de mamă, chiar şi după atâtea crime, reacţionase astfel în ea. Ar fi vrut să poată opri lovitura ce-i doborâse fiul...

Se apropie apoi de trupul lui Nicolas Starkos, îngenunche lângă el, ca şi cum i-ar fi dat o ultimă iertare într-un ultim rămas bun... După care se prăbuşi, la rândul ei.

Henry d'Albaret se repezi spre ea...

— A murit! zise el. Fie ca Dumnezeu să-l ierte pe fiu din milă pentru mama lui!

În vremea asta, unii dintre piraţi, aflaţi în bărci, putuseră acosta pe unul dintre bricuri. Vestea morţii lui Sacratif se răspândi de îndată.

Trebuiau să-l răzbune şi tunurile flotilei începură să tragă asupra *Syphantei*.

Zadarnic, de această dată. Henry d'Albaret reluase conducerea corvetei. Ceea ce rămăsese din echipajul său - vreo sută de oameni - trecură la baterie şi la caronadele de pe punte, ce răspunseră victorioase salvelor trase de piraţi.

În curând, unul dintre bricuri - chiar cel pe care Sacratif arborase pavilionul său negru - a fost atins pe linia de plutire şi se scufundă în mijlocul oribilelor înjurături ale bandiţilor de la bordul său.

— Mai cu viaţă! băieţi, mai cu viaţă! le strigă Henry d'Albaret. O vom salva pe *Syphanta* noastră!

Astfel că lupta continuă între cele două tabere; dar cumplitul Sacratif nu mai era acolo, să-şi conducă piraţii, iar ei nu îndrăzneau să rişte un nou abordaj.

În curând, nu mai rămaseră decât cinci corăbii din toată flotila. Tunurile de pe *Syphanta* puteau să le scufunde de la distanţă. Briza era destul de intensă, iar piraţii se folosiră de ea şi fugiră de acolo.

— Trăiască Grecia! strigă Henry d'Albaret, în timp ce drapelul *Syphantei* era înălţat pe catargul principal.

— Trăiască Franţa! răspunse întregul echipaj, asociind cele două nume, ce fuseseră atât de strâns unite în timpul Războiului de Independenţă.

Era ora cinci seara. În ciuda atâtor osteneli, nimeni nu voia să se odihnească înainte ca nava să fie în stare să navigheze. Ridicară pânzele de rezervă, curăţară catargele mai mici, puseră un catarg improvizat pentru a înlocui artimonul, puseră hobane noi, reparară cârma şi, chiar în seara aceea, *Syphanta* îşi reluă drumul către nord-vest.

Trupul Andronikăi Starkos, depus sub dunetă, a fost păzit cu respectul pe care îl impunea amintirea patriotismului ei. Henry d'Albaret vroia să-l redea pământului ei natal, în semn de respect pentru valoroasa femeie. Cât priveşte cadavrul lui Nicolas Starkos, îi legară o ghiulea de picioare şi îl aruncară în apele arhipelagului, pe care piratul le tulburase cu atâtea crime!

Douăzeci şi patru de ore mai târziu, pe 7 septembrie, pe la şase seara, *Syphanta* ajunse în dreptul Insulei Egina şi intră în port, după un an de croazieră în care restabilise liniştea pe mările Greciei.

Acolo, pasagerii făcură să vibreze văzduhul de urale. După care, Henry d'Albaret îşi luă adio de la ofiţerii de la bord, de la echipajul său şi îi oferi căpitanului Todros comanda acestei corvete, care a fost donată de Hadjina noului guvern.

Câteva zile mai târziu, în mijlocul unei mulţimi de oameni şi în prezenţa statului major, a echipajului şi a prizonierilor repatriaţi cu *Syphanta*, se celebra nunta Hadjinei Elizundo şi a lui Henry d'Albaret. În ziua următoare ei plecau spre Franţa însoţiţi de Xaris, care nu avea să-i mai părăsească; dar ei socoteau să revină în Grecia de îndată ce împrejurările aveau să le permită.

De altfel, deja aceste mări, atât de multă vreme tulburate, începeau să se liniştească. Ultimii piraţi dispăruseră, iar *Syphanta*, sub ordinele căpitanului Todros, nu mai găsi vreodată nici urmă de pavilion negru, după moartea lui Sacratif. Nu mai era Arhipelagul în flăcări: era arhipelagul, după stingerea ultimelor focuri, redeschis comerţului cu Extremul Orient.

Regatul elen, într-adevăr, graţie eroismului fiilor săi, nu avea să întârzie să-şi ia locul printre statele libere ale Europei. Pe 22

martie 1829, sultanul semna o convenţie cu puterile aliate. Pe 22 septembrie, bătălia de la Petra le asigura victoria grecilor. În 1832, Tratatul de la Londra îi oferea coroana prinţului Otto de Bavaria. Regatul Greciei era definitiv întemeiat.

Cam în acea perioadă, Henry şi Hadjina d'Albaret reveniră să se stabilească în această ţară, trăind destul de modest, este adevărat; dar de ce ar fi avut nevoie de mai mult pentru a fi fericiţi, pentru că fericirea era în ei înşişi!

Glosar

aba- ţesătură groasă de lână; dimie
abordaj- ciocnire accidentală între două nave
arboradă - ansamblu format din catargele şi vergile unei nave
artimon - catarg de la pupa unei nave cu pânze care are mai multe catarge
ascet - călugăr care s-a retras într-un loc ferit de lume, petrecându-şi viaţa în post şi rugăciuni; sihastru; schimnic; pustnic; (fig). persoană care duce o viaţă austeră şi retrasă
babord - partea stângă a unei nave după direcţia de înaintare
bastingaj - totalitatea chesoanelor, dulapurilor sau a rastelelor în care sunt păstrate efectele echipajului pe o navă
bompres - catargul din vârful prorei unui vas cu pânze, foarte puţin înclinat în sus
bric- corabie cu două catarge, cu pânze pătrate, folosită în trecut în scopuri militare
brigantină - pânză de corabie, de formă trapezoidală fixată de catargul acestei nave; navă cu pânze de dimensiuni mici, cu două catarge
cadiu - (turcism) primar turc; judecător musulman care exercita funcţii civile şi religioase
cambuză - magazie de provizii la bordul unei nave, amplasată, de obicei, sub punte
canonadă - tragere a unui mare număr de proiectile, cu mai multe guri de foc de artilerie
capă - (mar.) orientare a unei nave pentru a rezista unui timp neprielnic, cu vânt foarte puternic
caravelă - corabie cu pânze, rapidă, folosită în trecut (de spanioli şi de portughezi) pentru călătorii lungi
caronadă - vechi turn naval
cart - serviciu de patru ore, executat permanent, pe schimburi, la bordul unei nave, de membrii echipajului; a 32-a parte din roza vânturilor, adică 11 1/4 grade
cleft - muntean grec liber; haiduc
cocă - ansamblu format din scheletul unei nave şi din învelişul ei exterior
coronament - ornament terminal situat în partea superioară a unei nave

corvetă- navă cu pânze, armată cu tunuri, folosită în trecut în acţiuni militare
djeme- mici nave egiptene care circulă pe Nil şi în zona portului Alexandria
dunetă - construcţie situată la pupa unei nave, deasupra punţii superioare, unde se află cabinele echipajului
escadră - mare unitate de nave de luptă a forţelor maritime militare
etravă - element de rezistenţă, care închide corpul unei nave la prora şi cu care nava îşi deschide drumul la înaintarea prin apă **felucă**- corabie mică şi îngustă, prevăzută cu pânze şi cu lopeţi, folosită, în trecut, în Marea Mediterană
flintă - puşcă cu fitil, cu ţeavă lungă, cocoş şi cremene, folosită în trecut; sâneaţă
foc - numele unor pânze triunghiulare, plasate la prora unei nave
fungă - parâmă din grupul manevrelor curente ale unei nave cu pânze, care se foloseşte la ridicarea şi la coborârea unei vele
gabie - platformă orizontală fixată în vârful unui catarg şi folosită ca post de observare (cuib de cioară) sau (la navele cu pânze) ca loc de unde se manevrează parâmele
gabier - velă pătrată, a doua de jos, la o navă cu pânze; marinar care face serviciul de veghe pe gabie şi care asigură, la navele cu pânze, manevrarea parâmelor, vergelelor etc.
ghint - şanţ în formă de spirală, făcut pe suprafaţa interioară a ţevii unor arme de foc; cui sau piron cu capătul lat şi proeminent
gig - ambarcaţie de sport, care serveşte pentru iniţierea în canotaj
goeletă- navă cu pânze având două până la şase catarge
greement - ansamblu format din catargele, velele şi parâmele unei nave sau ale unei ambarcaţii cu pânze
hobană- coardă pentru susţinerea catargelor
lungime de cablu - aproximativ 200 metri
milă - unitate de lungimi folosită în trecut, care a variat în timp şi de la o ţară la alta; azi, unitate de măsură egală cu l609,3 metri folosită în Marea Britanie şi în SUA; o milă marină = l852 metri **misit** - persoană care mijloceşte o tranzacţie comercială; intermediar, samsar
mistiche - nave egiptene de capacitate mică, folosite pe Nil şi în zona portului Alexandria
mitralie - fiecare dintre bucăţile mici de fier, cu care se umpleau în trecut ghiulelele
mură - parâmă folosită pentru a trage spre proră colţurile inferioare ale velelor pătrate
muschetă - armă de foc portativă din Evul Mediu, cu fitil, asemănătoare cu archebuza

nomahie - teritoriu împărţit în nome; noma - unitate administrativă folosită în Grecia şi în Egipt
pagaie - vâslă scurtă cu o singură pală, care se manevrează cu ambele mâini şi pe un singur bord, fără a o sprijini de ambarcaţie **palicar** - voluntar grec în Războiul pentru Independenţă al Greciei
papagal - pânză pătrată aflată deasupra gabierului
pataranţină - parâmă care susţine catarguri în borduri şi spre pupa
pavoaz - ansamblu de drapele sau lumini pe care le arborează o navă
provă, proră - partea de dinainte a unei nave
pupa - partea din spate a corpului unei nave
radă - zonă de apă din vecinătatea unui port, a unei coaste
rândunică - ultima dintre cele cinci pânze ale unui catarg aşezată în vârful acestuia
ruliu - oscilaţie de înclinare a unei nave în jurul axei sale longitudinale
sabord - deschizătură în pereţii laterali ai unei nave, folosită mai ales pentru scurgerea apei acumulate pe puntea superioară şi pentru operaţiile de încărcare şi de descărcare
schooner - navă cu vele, cu două catarge înclinate, asemănătoare cu goeleta, folosită pentru pescuit
scotă - parâmă folosită pentru fixarea colţului de jos al unei vele pe o navă cu pânze
servant - soldat care deserveşte o gură de foc sau un alt mijloc de luptă
sextant - instrument marinăresc de măsurat unghiurile şi distanţele
simandră - (înv.) un fel de toacă de metal sau lemn, atârnată la intrarea unei biserici, a unei mănăstiri, în clopotniţă etc. în care se loveşte cu un ciocan pentru a se anunţa începerea slujbei
şaică - vas cu pânze sau vâsle, fund plat, folosit mai ales pe fluvii navigabile, pentru transportul de mărfuri
tambuchi - deschizătură în puntea unei nave, prevăzută cu un capac sau cu o construcţie asemănătoare cu o gheretă, care o protejează de intemperii şi care permite accesul în încăperile de sub punte
tartan - mică navă de transport şi pescuit, cu o singură pânză, triunghiulară, folosită mai ales în Marea Mediterană
terţarolă - porţiune dintr-o velă care poate fi strânsă prin înfăşurare pentru a reduce suprafaţa pânzei expuse vântului, când acesta depăşeşte o anumită forţă
teugă - construcţie situată deasupra punţii superioare la prora unei nave, în interiorul căreia sunt amenajate magazii şi, mai rar, locuinţe pentru echipaj

tribord - bordul drept al unei nave, partea din dreapta a axei ei de simetrie, privind de la pupa spre proră
trinchet - catargul de la prora unei nave cu pânze; arbore mic
ubicuitate - (livr.) însuşire atribuită cuiva (de obicei divinităţii) de a putea fi prezent pretutindeni (sau în mai multe locuri) în acelaşi timp
velatură - totalitatea velelor unei nave cu pânze
velier - corabie cu vele
vergă - bară (din lemn sau din metal) aşezată perpendicular pe catargul unei corăbii, folosită la susţinerea unor vele
zburător - numele uneia dintre pânzele catargului; verga care susţine această pânză

Cuprins

Capitolul I Navă în zare.....5
Capitolul II Faţă în faţă.....14
Capitolul III Grecii împotriva turcilor.....22
Capitolul IV Trista casă a unui bogătaş.....30
Capitolul V Coasta mesenianǎ.....43
Capitolul VI Pe piraţii din arhipelag!.....51
Capitolul VII Surpriza.....61
Capitolul VIII Douăzeci de milioane în joc.....70
Capitolul IX Arhipelagul în flăcări.....76
Capitolul X Campania din arhipelag.....86
Capitolul XI Semnale fără răspuns.....97
Capitolul XII Mezatul de la Karpathos.....111
Capitolul XIII La bordul *Syphantei*.....122
Capitolul XIV Sacratif.....131
Capitolul XV Deznodământ.....139

Glosar.....147

Jules Verne

O simplă conversaţie, un eveniment istoric sau o informaţie citită într-un ziar – toate acestea îl puteau inspira în orice clipă pe acest om pasionat de cuvânt, numit ***Jules Verne!***

Atâtea titluri care ne aruncă în formidabilele sale aventuri imaginare!

În aceeaşi colecţie:

- În faţa steagului
- Sfinxul gheţarilor (Partea I)
- Sfinxul gheţarilor (Partea a II-a)
- Naufragiaţii de pe Jonathan
- Nord contra Sud
- Aventurile celor trei ruşi şi trei englezi în Africa Australă
- Fraţii Kip
- Mihail Strogoff
- Mathias Sandorf (Partea I • Partea II)
- Mathias Sandorf (Partea III • Partea IV • Partea V)
- Arhipelagul în flăcări
- Drumul Franţei
- Cancelarul
- Familia fără nume
- Doamna Branican
- O tragedie în Livonia
- Călătorie în Anglia şi în Scoţia